

ΣΟ ΜΕΝΤΩΡ

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΡΗΝΑ
ΚΑΙ ΩΦΕΛΙΜΑ

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Δ'. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Γ'.
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,
ΤΥΠΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.
1869.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

~*~

ΕΡΑΤΩΘΕΝΤΟΣ και τοῦ Β'. τεύχους τοῦ ΜΕΝΤΟΡΟΣ,
θαρραλεώτεροι μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸ Γ'.

Ἐκφράζοντες δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν και αὐτῆ; πρὸς τοὺς φιλομούσους αὐτοῦ ἀναγνώστας, ἐκφράζομεν συνάμα και τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα γίνῃ γνωστὸν ὅτι τὸ φύλλον τοῦτο ἰδρύθη οὐχὶ ὡς ὄργανον ἀποκλειστικὸν τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἰδεῶν τοῦ μὲν ἢ τοῦ δέ, ἀλλ' ἵνα χρησιμεύῃ ὡς σάλπιγξ ἀνήκουσα παντὶ φιλογενεῖ και παντὶ λογίῳ βουλομένῳ νὰ μετοχρεύσῃ τοῖς ὁμογενεσι γνώσει εἴτε θεωρητικὰς εἴτε πρακτικὰς, ἀπὸ τῆς ἐκμηθῆσεως τῶν ὁποίων βλέπει ὅτι δύναται νὰ προκύψῃ ὠφέλεια εἴτε μερική εἴτε γενική.

Περιεχόμενα τοῦ περατωθέντος Β'. τεύχους εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα·
1 ὁ Μέντωρ, ὁ Τρωικὸς πόλεμος και ὁ Ὀδυσσεὺς (μετ' εἰκονογραφίας). — 2 Ἀπειθεία και ματαιοφροσύνη (διηγήμ. συνέχεια και τέλος μετ' εἰκονογραφίας) — 3 συμβουλαὶ μητρὸς πρὸς θυγατέρα μέλλουσαν νὰ νυμφευθῇ — 4 ἐν σχόλιον — 5 δημοπρασία γυναικῶν — 6 ὁ ματαϊόφρων Ξέρξης (μετ' εἰκονογραφίας) — 7 ποίημα, ἡ παντοδυναμία μιᾶς τριάδος (σελ. 90, 114 και 142) — 8 Θαῦμα ἐπιμονῆς και ἐνεργητικότητος — 9 πόσον ὀμίλει εἰς ἄνθρωπος — 10 χάρτου κατανάλωσις — 11 ἡ δύναμις τῶν μύνων — 12 θέατρον — 13 παράπονον λίαν παράξενον — 14 συμβουλαὶ πρὸς τοὺς νέους (ἐκ τοῦ Ἄγγλ. σελ. 97 και 129) — 15 τὸ ἐκ τῆς πίστεως κέρδος — 16 νόμοις πείθου (μετ' εἰκονογρ.) — 17 ὁ μικρὸς βοσκὸς (ἐκ τοῦ Γαλλ.) — 18 γεωργία (σελ. 108, 126 και 141) — 19 ποιημάτια (σελ. 78, 110, και 112) — 20 ἡ σημερινὴ κατάστασις — 21 τὸ ἐσωτερικὸν σκότος — 22 οἱ περιφημότεροι νομοθέται (μετὰ δύο εἰκονογρ.) — 23 φρικτὸν κακούργημα — 24 κάτω οἱ τίτλοι, κάτω ὁ μεσαιωνισμὸς — 25 κτηνοτροφικά — 26 θαυμάσιον σπήλαιον — 27 περιήγησις εἰς Ἴδaban — 28 περὶ συνεταιρισμοῦ — 29 Μιλτιάδης (μετ' εἰκονογραφ.) — 30 Ὑδωρ — 31 περίεργος ἄγρα.

Εὑρίσκεται ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις τῶν κ. κ. 1. Μάγνητος και Ν. Δαμνίου και τιμᾶται γρ. 5.

Συδρομὴ ἐβδ. 1 γρ. πληρωτέα μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φύλλου.

Αἱ πρὸς καταχώρισιν πραγματεῖαι ἀποστέλλονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ὁδ. Ρόδων, ἀριθ. 58.

Ὁ προμηθεύων δέκα συδρομητὰς λαμβάνει τὸ φύλλον δωρεάν και ἰδιαίτερος πίνακx ὠραίων εἰκονογραφιών.

Σμύρνη τῆ 6 Νοεμβρίου 1869.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

« Καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. »
(Ἐφεσ. γ'. 4).

ΑΝΑ πᾶσαν στιγμήν, ὅπου ἂν στραφῶμεν, ἀκούομεν πλείστους γονεῖς φωνάζοντας «τί νὰ κάμωμεν μὲ αὐτὰ τὰ παιδιά ! Εἶνε τόσο κακὰ καὶ παρήκω ! Μᾶς ἐκβάλλουν τὴν ψυχὴν μας τὰ ἀναθεματισμένα ! » Ἐπίσης ἀκούομεν τοὺς διδασκάλους παρα-

πονουμένους ἀδιακόπως κατὰ τοῦ δυστρόπου χαρακτήρος καὶ τῆς
 ἀδιαφορίας καὶ ψυχρότητος τῶν μαθητῶν των πρὸς τὴν μάθησιν.
 Πολλάκις μάλιστα πολλοὶ διδάσκαλοι, ἀναγκαζόμενοι ἐκ τοῦ κα-
 θήκοντός των νὰ ἐπιπλήξωσιν αὐτοὺς ἐνεκα τῆς κακῆς διαγωγῆς καὶ
 τῆς πρὸς τὰ μαθήματα ἀμελείας των, ὑβρίζονται καὶ κατηγοροῦνται
 ὡς βάρβαροι καὶ ἀγροῖκοι οὐχὶ μόνον παρὰ τῶν ἰδίων των μαθη-
 τῶν ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἰδίων ἐκείνων γονέων, τῶν παραπονουμέ-
 νων κατὰ τῆς κακῆς διαγωγῆς των τέκνων των. Οἱ τεχνῖται οἱ δε-
 χόμενοι παιδιὰ ὅπως τὰ διδάξωσι τὴν τέχνην των ἐκφέρουσι τὰ
 αὐτὰ παράπονα. Οἱ διὰ τῶν διαφόρων ὁδῶν τῆς πόλεως διερχό-
 μενοι πολλάκις ἀναγκάζονται ν' ἀναθεματίζωσι καὶ γονεῖς καὶ
 παιδιὰ ἐνεκα τῆς ἀδιαντροπίας καὶ κακῆς διαγωγῆς τῶν παιζόν-
 των ἐν αὐταῖς παιδίω. Πολλοὶ ἐξῆλθον τῶν ὁδῶν μὲ κατέσπι-
 λωμένους πῖλους, ἢ μὲ ἄλλο τί πάθημα, προελθὸν ἐκ τῶν ὀσίων
 ἐνεῖνων γόνων, ἐξ ὧν περιμένομεν νὰ ἴδωμεν μίαν ἡμέραν ἐναρέ-
 τους πολίτας. Τέλος πάντων γενικὸν παράπονον ἀκούεται κατὰ τῆς
 ὑπαρχούσης ἤδη διαφθορᾶς τῶν ἡθῶν τῶν παιδίων. Καὶ τοῦτο οὐ-
 δεὶς δύναται ν' ἀρνηθῆ, διότι καθ' ἑκάστην ἰδίους ὀφθαλμοῖς βλέ-
 πει τὰ ἔργα αὐτῶν. Ἄλλὰ τίς ἢ αἰτία τοῦ κακοῦ τούτου; Τί γενεῖ
 τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς παρακοήν, τὴν πρὸς τὰ γράμματα ἀποστροφὴν,
 τὴν ἐν γένει αὐτῶν δυστροπίαν πρὸς πᾶν ἕτι καλὸν καὶ ὠφέλιμον
 αὐτοῖς; Τί ἀποστερεῖ τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς
 διδασκάλους καὶ γέροντας σεβασμοῦ; Τί ἐπιφέρει τὴν πρὸς τὰ καλὰ
 καὶ πρὸς πᾶν γενναῖον αἴσθημα ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν αὐτῶν;
 Τί ἐπὶ τέλους κάμνει αὐτὰ νεκρὰ οὕτως εἰπεῖν πρὸς τὰ θρησκευτικὰ
 ἐκεῖνα αἰσθήματα, τὰ ὅποια καθιστάνουσι τὸν ἄνθρωπον ἐνάρετον
 πολίτην καὶ κληρονόμον τοῦ οὐρανοῦ; Ἡ κακὴ ἀνατροφή, ἣν λαμ-
 βάνουσι παρὰ τῶν γονέων των. Οὗτοι, ὧν πλεῖστον μέρος ἀγνοοῦσι
 διατὶ ἐδημιουργήθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπομένως τὸν σκοπὸν τοῦ
 γάμου, ἀμελοῦσι παντελῶς τὴν καλὴν ἀνατροφήν, ἣν ὡς φιλόστοργοι
 γονεῖς, καὶ ὡς καλοὶ ὀνομαζόμενοι χριστιανοὶ ὀφείλουσι νὰ δίδωσι πρὸς
 τὰ τέκνα των. Οὗτοι δυστυχῶς ἀγνοοῦσι καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν
 πρέπει νὰ ἐκτρέψωσιν αὐτά. Νομίζουσιν ὅτι ἡ τρυφερότης τοῦ φίλτρου
 τῶν γεννητόρων δέον νὰ συνίσταται εἰς τὸ ἐνδύειν καὶ ὑποδένειν

αὐτὰ κομφῶς, εἰς τὸ ἀφίνειν αὐτὰ ἐλεύθερα νὰ παίζωσιν ὅσον θέλωσι, καὶ εἰς τὸ τρέφειν αὐτὰ πολὺ συχνά. Τοῦτο παρ' αὐτοῖς νομίζεται τὸ τελειότερον εἶδος τῆς καλῆς ἀνατροφῆς· τὴν δὲ ὄντως ἀνατροφὴν τὴν συνισταμένην εἰς τὸ διδάξαι αὐτὰ τὴν τ ἐ χ ν ἢ τ οὔ βίου, ἤτοι πῶς πρέπει νὰ συζῶσι καὶ συμπολιτευώωνται μετὰ τῶν ὁμοίων των καὶ νὰ ἦνε ἐνάρετα καὶ εὐτυχῆ, παντάπασι ἀμελοῦσι. Τούτου ἕνεκα ἐνομίσαμεν σκόπιμον καὶ λυσitelές νὰ γράψωμεν πρὸς τοὺς γονεῖς παραινετικούς τινας λόγους ἐξαγομένου ἐκ τοῦ προκειμένου ρητοῦ τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

Καὶ πρῶτον ἄς ἐξετάσωμεν πῶς πρέπει οἱ γονεῖς νὰ φέρωνται πρὸς τὰ τέκνα, ἵνα μὴ παροργίζωσιν αὐτά, ἤτοι ἵνα μὴ καθιστάνωσιν αὐτὰ δύστροπα καὶ ἐπομένως ἐπιρρεπῆ πρὸς τὸ κακόν.

Οἱ γονεῖς οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἴδωσιν ἀγαθὰς ἡμέρας διὰ τῆς χρηστότητος καὶ ἐναρέτου ζωῆς τῶν τέκνων των ὀφείλουσι νὰ φέρωνται πρὸς αὐτὰ ἐξ ἀρχῆς τοῦ βίου ὡς πρὸς ὄντα λογικά, συνετά, καὶ ἠθικά, καὶ ὄχι ὡς πρὸς ἄλογα ὄντα· διότι τὰ παιδία, ὡς λογικὰ πλάσματα, ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας ἔχουσιν ἰδέαν τινὰ τοῦ τί ἐστὶ καλόν καὶ τί κακόν, τί δίκαιον καὶ ἀδίκον ἐν τῇ πρὸς αὐτὰ διαγωγῇ τῶν γονέων των καὶ παρατηροῦσι τὴν καλὴν ἢ κακὴν διάθεσιν αὐτῶν ἢ εὐχαρίστως ἢ δυσαρέστως, ὅπως ἐνεργεῖται πρὸς αὐτά. Ἐὰν οἱ γονεῖς τιμωρῶσι τὰ τέκνα των, διότι αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς δυσκόλους περιστασεις, ἢ διότι εἶνε ὠργισμένοι ἀπὸ ἄλλην αἰτίαν, τὰ τέκνα ἔννοοσι τὸ ἄτοπον τούτου καὶ εὐθὺς αἰσθάνονται ὅτι ἀδικοῦνται· ἐκ τούτου δ' ἐνίοτε παροργίζονται, ὁπότεν πηγάζει ἡ δύστροπία τοῦ χαρακτῆρος των· οἱ δὲ γονεῖς οὕτω γίνονται πταῖσται, καὶ παραβαίνουσι τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου « καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν.

Οἱ γονεῖς λοιπὸν πρέπει νὰ προσέχωσιν ἵνα μὴ παροργίζωσι τὰ τέκνα των, τιμωροῦντες αὐτὰ οὐχὶ διότι πρὸς αὐτοὺς ἔσφαλον, ἀλλὰ διότι συνέθη νὰ ἦνε ὠργισμένοι κατ' ἄλλων, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν τολμῶσιν ἢ ἴσως δὲν θέλουσι νὰ δεῖξωσι τὴν δυσαρέσκειάν των. Τὰ παιδία βλέποντα καὶ αἰσθανόμενα τὴν ἀδικίαν τοιαύτης τιμωρίας χάνουσι βαθμηδὸν τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν σέβας, ἴσως καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀγάπην. Ὀφείλουσι νὰ προσέχωσι νὰ μὴ τὰ

πρροργίζωσι, δίδοντες πρὸς αὐτὰ ἀλόγους προσπαγὰς, καὶ ἐπιβάλλοντες εἰς αὐτὰ ὑπερόγκους κόπους εἴτε ἐν καιρῷ ἐργασίας, εἴτε μελέτης, ἢ ἐν καιρῷ μὴ δεόντι, διότι διὰ τοιούτου κόπου ἀπαυδᾷ καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, καὶ ἕνεκα τούτου ἀποβάλλουσι τὴν προθυμίαν αὐτῶν καὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ν' ἀρέσωσιν εἰς τοὺς γονεῖς. Δέον νὰ μὴ τιμωρῶσι τὰ τέκνα των μετὰ πολλῆς αὐστηρότητος ἕνεκα ἀκουσίου περιττατικοῦ ἢ λάθους, εἰς ὃ καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐνδέχεται νὰ ὑποπέσωσι, μῆτε νὰ γογγίζωσι συχνὰ καὶ ἐπιπλήττωσιν αὐτὰ διὰ μικρὰ ἢ φανταστά σφάλματα. Ἡ ταιαύτη πρὸς αὐτὰ διαγωγή τὰ κάμνει νὰ αισθάνωνται ὅτι ἀδικοῦνται, καὶ τὰ ἀποκαθιστᾷ εὐερέθιστα καὶ βαθμῆδὸν κάμνει αὐτὰ νὰ χάσωσι τὴν ὄρεξιν τοῦ νὰ ἀρέσωσιν εἰς τοὺς γονεῖς των. Τοιοῦτον κακὸν ἀποτελεσμα τῆς κακῆς ταύτης διαγωγῆς παρατηροῦμεν πολλάκις καὶ εἰς τὰ ἄλογα ζῶα. Ἐὰν θιάζωμεν ἢ τύπτωμεν συνεχῶς βοῦν ἢ ὄνον ἢ ἵππον, καταντᾷ ἐπὶ τέλους ἀδιάφορος, καὶ χάνει τὴν προθυμίαν αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπιταχύνει τὸ θάδισμα ἕνεκα τῶν κτυπημάτων. Ἡ πρᾶότης, ἡ ἡμερότης, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀγάπη, συνοδεύονται ὑπὸ σταθερότητος καὶ τῆς προσηκούτης τιμωρίας ἕνεκα ἑκουσίων σφαλμάτων, σπανίως πρροργίζουσι τὰ τέκνα. Τὸ ἐναντίον μάλιστα συμβαίνει· αὐτὰ εἶ μᾶλλον ἀγαπῶσι τοὺς γονεῖς, παιδεύόμενα ὑπ' αὐτῶν πρεπόντως καὶ καθ' ἕν τρόπον παρήγγειλεν ὁ Κύριος. Ὅθεν ἡ τιμωρία δέον νὰ γίνεται ἐν καιρῷ δικαίας ἀφορμῆς, καὶ ὡς ἀρμόζει εἰς λογικὰ ὄντα (διότι, ἐὰν ἦνε ὑπερβολικὴ, γεννᾷ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν τέκνων ἀποστροφὴν καὶ μῖσος πρὸς τοὺς γονεῖς) καὶ ἐνταῦτῳ μὲ τὴν διδασκαλίαν ὅτι ἡ εἰς αὐτὰ ἐπιβαλλομένη τιμωρία ὡσάκις παραβαίνουσι τινα διάταξιν ἢ νόμον τῶν γονέων εἶνε σύμφωνος πρὸς τὰς ὑγιεῖς ἀρχὰς τῆς οἰκιακῆς κυβερνήσεως καὶ πρὸς τὸν θεῖον νόμον.

Καθῆκον ἀπαραίτητον τῶν γονέων εἶνε νὰ προσπαθῶσι νὰ ἐντυπώνωσιν εἰς τὰς καρδίας τῶν τέκνων των ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ὑπεράνω πάντων, ἦτοι Κύριος κυρίων καὶ Βασιλεὺς βασιλείων· ὅτι θέλει τιμωρήσει τοὺς γονεῖς, ἐὰν ἀμελῶσι νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα των, ἐὰν συγχωρῶσι νὰ ἔχωσι τὴν ἰδίαν των θέλησιν καὶ ἀκολουθῶσιν ἀχαλίωτα τὰς ἰδίας των κλίσεις καὶ ἐπιθυμίας. Καὶ διὰ νὰ ἐννοήσωσι κα-

*

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΑΘΗΝΑ.

Έργον τοῦ Φειδίου.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

λώς ταῦτα, πρέπει ν' ἀντρέψωσιν αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου. Τοῦτο εἶνε τὸ σπουδαιότερον καὶ ἀναγκαιότερον καθήκον τῶν γονέων· διότι διὰ τῆς αὐτῆς διδασκαλίας καθίστάνουσιν αὐτὰ ἐνάρετα, καὶ εὐδαίμονα: « Παιδεύε υἷόν σου· οὕτως γὰρ ἔσται εὖελπις. » « Ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἐπ' ἐσχάτων σου. » « Οὕτε εὐφραίνεται πατήρ ἐν υἱῷ ἀπαιδεύτῳ. » « Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα· υἱὸς δὲ ἄφρων μηκτυρίζει μητέρα αὐτοῦ. » « Υἱέ, ἐὰν σοφὸς γένη σεαυτῷ, σοφὸς ἔσθαι καὶ τῷ πλησίον· ἐὰν δὲ κηκὸς ἀποθῆς, μόνος ἂν πλησίον κηκῶ. » « Υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τὸ δὲ ἄφρωνι διακόνῳ χρῆσται· διεσώθῃ ἀπὸ κήματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἀμητῷ υἱὸς παράνομος. » « Υἱέ, τίμα τὸν Κύριον, καὶ ἰσχύσεις· πλην δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον. » (Παροιμ. Σολομ.).

Δεύτερον ὡς ἐξετάσωμεν πῶς πρέπει νὰ ἐκτρέψωσιν αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ἄθηνᾶ.

Εἰρήνη. Μοι εἶχες εἰπεῖ προηγουμένως (1), Ἰωάννη, ὅτι οἱ πρόγονοι ἡμῶν π. Χ. ἦσαν εἰδωλόλατραι, ὅτι εἶχον πολλοὺς θεοὺς καὶ θεᾶς, ὅτι ὁ μέγιστος πάντων τῶν θεῶν ἦτον ὁ Ζεὺς καὶ ὅτι θυγάτηρ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ Ἄθηνᾶ, ἡ ὁποία ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος ὠδήγησε τὸν νέον Τηλέμαχον εἰς τὸ ταξεῖδιον, ὅπερ ἐπεχείρησε πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του Ὀδυσσεύς. Ἦδη θὰ σε παρακαλέσω, ἂν ἔχῃς καιρὸν, νὰ μοι διηγηθῆς τὸν μῦθον τῆς θεᾶς ταύτης.

Ἰωάν. Εὐχαρίστως, Εἰρήνη, καὶ χαίρω πολὺ διὰ τὴν φιλομάθειάν σου· λοιπὸν ἄκουσον. Ἡ Ἄθηνᾶ μυθολογεῖται ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρός της Διός.

Εἰρ. Τί εἶνε αὐτὰ, Ἰωάννη; ἀστειεύσασαι βέβαια.

Ἰωάν. Διόλου δὲν ἀστειεύομαι, ἀλλ' ἴδου πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα. Ὁ Ζεὺς πρὶν νυμφευθῆ τὴν Ἥραν εἶχε λάβει σύζυγον τὴν Μῆτιν, θυγατέρα τοῦ Ὀκεανοῦ.

Εἰρ. Καὶ πῶς; ὁ Ὀκεανὸς δύναται ποτε νὰ ἔχῃ θυγατέρα;

Ἰωάν. Οἱ πρόγονοι ἡμῶν διὰ τῆς ζωῆρας αὐτῶν φαντασίας εἶ-

(1) Ἰδὲ σελ. 67.

χον θεοποιήσει οὐχὶ μόνον τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν Γῆν, τὸν Ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην ἀλλὰ καὶ τὰς θαλάσσας καὶ τὸν Ὠκεανόν, περι τοῦ ὁποίου ἔλεγον ὅτι ἦτον υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς καὶ τὸν ἐξωγρά φουν γέροντα μὲ μικρὰ κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μὲ ράβδον εἰς τὴν χεῖρα καὶ καθήμενον ἐφ' ἀμάξης, συρομένης ὑπὸ θαλασσιῶν ζώων.

Εἶρ. Καὶ ποῖα ὑπῆρξαν τὰ τέκνα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μῆτιος;
 Ἰωάν. Ἡ Μῆτις δὲν ἐπρόφθασε νὰ γίνῃ μήτηρ, διότι ὁ Ζεὺς, φοβούμενος τὴν ἐκπλήρωσιν παλαιοῦ τινος χρησμοῦ (προφητείας), κατέπιεν αὐτήν, ἐνῶ ἦτον ἔγκυος.

Εἰρήνη. Ὡ τὴν ταλαίπωρον Μῆτιν! Πλὴν ὁποῖος λοιπὸν ἦτον αὐτὸς ὁ χρησμός, ὁ ὁποῖος ὑπεχρέωτε τὸν Δία νὰ φκνῇ τόσον σκληρὸς πρὸς τὴν κόρην τοῦ Ὠκεανοῦ;

Ἰωάν. Ὁ χρησμός ἦτον ὅτι τὸ γεννηθησόμενον ἔμελλε ν' ἀρπάσῃ τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ Διὸς, καθὼς καὶ αὐτὸς τὴν εἶχεν ἀρπάσει παρὰ τοῦ πατρὸς του Κρόνου, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἐξεθρόνισεν ἐδίωξε μάλιστα ὅλως διόλου ἀπὸ τὸν οὐρανόν.

Εἰρήνη. Καὶ τί ἀπέγεινεν ἄραγε ἡ Μῆτις καὶ τὸ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς ἔμβρυον;

Ἰωάν. Περὶ τῆς Μῆτιος μὲν οὐδὲν μαθάνομεν πλέον ἐκ τῆς μυθολογίας· ἀλλὰ τὸ ἔμβρυον, ἀφοῦ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τοῦ τοκετοῦ, ἐζήτησε νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς φυλακῆς του, καὶ ὁ Ζεὺς ἤσθάνθη τόσον δριμύεις πόνας εἰς τὴν κεφαλὴν, ὥστε διέταξε τὸν υἱόν του Ἡρακλῆον νὰ σχίσῃ αὐτὴν διὰ πελέκειω, καὶ εὐθὺς ἐξεπήδησεν ἡ Ἀθηνᾶ, νεάνις σωτῆ, ὠπλισμένη καὶ χορεύουσα τὸν πυρρῆχιον χορόν.

Εἰρήνη. Σὲ βεβαίω, Ἰωάννη, γελοιωδέστερον πρᾶγμα δὲν ἐμπορεῖ νὰ γείνη ἀπὸ τὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἰωάν. Ἐχει δίκαιον, Εἰρήνη· ἀλλ' ἐὰν θεωρήσωμεν τὸν μῦθον τοῦτον ὑπὸ τὴν ἀλληγορικὴν αὐτοῦ ὄψιν, τότε οὐχὶ μόνον δὲν μᾶς φαίνεται γελοῖος, ἀλλὰ καὶ λίαν σπουδαῖος.

Εἰρήνη. Δὲν ἐννοῶ, τί θὰ εἰπῇ ἀλληγορικῆ ὄψι.

Ἰωάν. Ἀλληγορικῆ ὄψις ἢ ἀλληγορία καλεῖται ἡ ἐντὸς πολλῶν ἀρχαίων μύθων ὑποκρυπτομένη μυστικὴ ἔννοια· π. χ. εἰς τὸν μῦθον τοῦ Ὀρφέως, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς μελωδίας του ἔθελγε

λίθους καὶ δένδρα, ἐμφράνεται ἀλληγορικῶς ἡ μεγάλη δύναμις τῆς μουσικῆς.

Ἐῖρ. Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν τίς ἡ ἀλληγορία τοῦ μύθου τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἰωάν. Ὁ Ζεὺς ἠθικῶς ἀλληγορεῖται εἰς τὸν νοῦν, λαμβάνει δὲ γυναικᾶ τὴν Μῆτιν, τοῦ τέστι τὴν βουλήν καὶ τὴν κέψιν, ἐκ τῆς ὀπίκει γενιᾶ τὴν Ἀθηνᾶν, δηλ. τὴν φρόνησιν ὥστε ἡ Ἀθηνᾶ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, διότι ἡ φρόνησις εἶνε τέκνον τοῦ νοῦς καὶ τῆς σκέψεως, τὰ ὁποῖα ἐδρεύουσιν ἐν τῇ κεφαλῇ. Ἐγεννήθη δὲ πρώτη: ἕνωπλα; καὶ διέμεινε πάντοτε παρθένος, διότι ἡ φρόνησις ἐν παντὶ κειρῶ εἶνε ὠπλισμένη καθαρὰ καὶ ἀνωτέρα τῶν παθῶν τοῦ σώματος.

Ἐῖρ. Μόνον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐλατρεύετο ἡ θεὰ αὕτη;

Ἰωάν. Ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο μετὰ μεγίστου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὑπ' ὧν ἐκαλεῖτο Minerva. Οἱ Ἑλληνες ἐπωνόμαζον αὐτὴν Π α λ λ ἄ δ α διότι ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς πάλλουσα τὸ δόρυ, καὶ Γ λ α υ κ ῶ π ι ε ὡς ἔχουσαν γλαυκοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Εἰς δὲ τὴν Σπάρτην ἐπωνομάζετο Χ α λ κ ῖ ο ι κ ο ς ἀπὸ τὸν ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένον ναὸν αὐτῆς, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε καὶ ἀγάλμα χαλκίνον τῆς αὐτῆς θεᾶς. Εἰς οἴκημά τι τοῦ ναοῦ τούτου εἶχε καταφύγει Παυτανίας ὁ στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν, ὅτε κατεδιώκετο ὡς προδότης τῆς Ἑλλάδος: οἱ δὲ συμπολιταὶ τοῦ ἀφαιρέσαντες τὴν στέγην τοῦ οἴκηματος καὶ ἀποτερίξαντες τὰς θύρας ἄφηταν αὐτὸν ἐν ἀποθάνῃ ἐκ τῆς πείνης. Εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν κατέφυγεν ἰκέτης καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Λεωνίδα (244 π. Χ.), ὅπου ἡ θυγάτηρ τοῦ Χειλωνίς, σύζυγος τοῦ Κλεομβρότου, τὸν συνῶ δευτεν ἐγκαταλιποῦσα τὸν σύζυγόν της, ὅστις εἶχεν ἤδη ἐκλεχθῆ βασιλεὺς ἀντὶ τοῦ πενθεροῦ του, προτιμήματα μᾶλλον νὰ συνικετεύη μετὰ τοῦ πατρὸς της παρὰ νὰ ἀπολαμβῆν βασιλικὰς τιμὰς πλησίον τοῦ συζύγου της.

Ἐῖρ. Ἐκτὸς τοῦ ἐν Σπάρτῃ χαλκίνου ναοῦ ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι ναοὶ τῆς Ἑλλάδος ναοὶ αὐτῆς;

Ἰωάν. Πλεῖστοι ὅσοι καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὅπου καὶ ἡ πόλις Ἀθῆναι ἔλαβεν ἀπ' αὐτῆς τὸ ὄνομα. Ἀνηγέρθη δὲ μετὰ ταῦτα δι' ἐπιστατίας τοῦ Περικλέους ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως πρὸς τὴν τιμὴν

αὐτῆς ὁ λαμπρὸς καὶ μεγαλοπρεπὴς Παρθενὼν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε καὶ τὸ χρυστελεφάντινον ἄγαλμά της, ἔργον ἀμίμητον τοῦ περιφήμου τεχνίτου Φειδίου, εἴκοσι πῆχων τὸ ὕψος. Κατ' ἔτος δὲ τῆ κ' τοῦ θαργηλιῶνος (Μαΐου) μηνὸς ἐπανηγύριζον οἱ Ἀθηναῖοι ἑορτὴν Ἀθῆναια καλουμένην, κατὰ πενταετίαν δὲ τὰ Παν-θηναῖα τὴν λαμπροτέραν τῶν ἑορτῶν τῶν, καθ' ἣν περιεφέρετο εἰς λιτανεῖαν ὁ ἱερὸς αὐτῆς πέπλος.

Εἶρ. Εἰπέ μοι ἂν θέλῃς καὶ πῶς ἐζωγραφεῖτο ;

Ἰωάν. ἐζωγραφεῖτο μετὰ θώρακος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου παριστάνετο καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Μεδούτης, τῆς ὁποίας τὰς τρίχας μετεμόρφωσεν εἰς ὄφεις, πλησίον δὲ αὐτῆς εἶχεν ἄλεκτορα, ἧ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γλαῦκα, ἧτις συμβολικῶς ὑπαινίττεται τὰς νυκτερῆς τῆς φρονήσεως ἐφευρετικὰς σκέψεις.

Εἰρήνη. Σὲ εὐχαριστῶ πολὺ, Ἰωάννη, διὰ τὴν ὡραίαν διήγησίν σου περὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ἧτις πραγματικῶς μὲ κατέθελξε, καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω, ὅσάκις εὐαρεστεῖσαι, νὰ μοὶ διηγῆσαι τοὺς τερπνοτέρους περὶ τῶν θεῶν μύθους τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων.

Ἰωάν. Τὸ κατ' ἐμὲ πάντοτε θὰ μὲ εὖρης πρόθυμον, Εἰρήνη, νὰ ἐκαυόποιῶ τὴν φιλομάθειάν σου.

Φυσικὴ θεογνωσία

ἦτοι Ἑρρῖκος ὁ ἐξ. Ἐἵχενφελσης'

Α. Ἡ ἐπιτήρησις τῶν παιδίων ἔργον ἐστὶν ἀγγελικόν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς τελευταίας ἑκατονταετηρίδος κατῴκουν ἐν τινὶ πολυτελεστάτῳ παλατίῳ πλησίον μεγάλου τινὸς δάσους ὁ κόμης Φριοερίκος καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ κόμησσα Ἀδελαΐς ἐξ' Εἵχενφέλτης (πόλεως τῆς Πρωσσίας) εἶχον δὲ ἐν μόνον τέκνον τὸν Ἑρρῖκον, νῆπιον ὠραϊότατον, τὸν ὁποῖον ἠγάπῶν καθ' ὑπερβολήν. Ἀλλὰ, πρὶν ἢ δυνηθῆναι τὸ παιδίον νὰ προσφέρῃ τὴν λέξι-ν π α τ ῆ ρ, ὁ εὐγενὴς κόμης ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς πόλεμον· ἡ δὲ εὐσεβὴς κόμησσα ἔμεινεν ἐν τῷ παλατίῳ, μόνην ἔχουσα παρηγορίαν καὶ μόνην εὐχάριστην τὸν φίλτατον αὐτῆς μικρὸν Ἑρ-

ρίκον. Ἀφιερώσασα δὲ ὅλην αὐτῆς τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν ἐπιτήρησιν καὶ ἀνατροφὴν τοῦ τέκνου αὐτῆς μετὰ πόθου πολλοῦ περιέμενε τὴν εὐτυχῆ στιγμήν, καθ' ἣν φέρουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν φιλιτατον υἱὸν ἐμελλε νὰ τρέξῃ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῆς συζύγου.

Ἐσπέραν τινὰ ἡ μὲν κόμησσα ἐκάθητο ἐν τῷ δωματίῳ ἔχουσα ἐπὶ τῶν γονάτων τὸν μικρὸν Ἑρρίκον, ἡ δὲ Μαργαρίτα, ἡ τροφὸς τοῦ παιδίου, ἴστατο πλησίον αὐτῆς δεικνύουσα πρὸς τὸ παιδίον ὠραῖα ἄνθη, τὰ ὅποια μόλις εἶχε συνάξει, καὶ τὸ παιδίον γελῶν ἐξετείνει τὴν μικρὰν αὐτοῦ χεῖρα πρὸς τὰ ἄνθη, ἡ δὲ μήτηρ περιχαρῆς ἔβλεπε τοῦ παιδίου τὴν εὐθυμίαν. Ἄλλ' αἴφνης εἰσελθὼν εἰς τῶν ὑπηρετῶν, τῶν συνοδουσάντων τὸν κόμητα εἰς τὴν ἐκστρατείαν, ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ κόμης βαρέως πληγωθεὶς, ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὴν κόμησσαν πρὶν ἀποθάνῃ. Ἡ κόμησσα εἰς τὴν θλιβεράν ταύτην ἀγγελίαν ἔμεινε σχεδὸν ἀνάσθητος μόλις δυναμένη νὰ κρατῇ εἰς τὰς τρεμούσας χεῖράς της τὸ παιδίον· ὁ ὑπηρετῆς ἰδὼν τὴν ταραχὴν αὐτῆς, ἐμετρίασε μὲν τὰς φράσεις αὐτοῦ, δὲν ἐδύνατο ὅμως ν' ἀποκρύψῃ ὅτι ἡ κόμησσα ὤφειλε νὰ σπεύσῃ ὁδοιποροῦσα ἡμέραν καὶ νύκτα, ὅπως προφθάσῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς ζῶντα. Ἀπεφάσισε λοιπὸν ν' ἀναχωρήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς· καὶ διὰ θερμῶν δακρυῶν κατατρέχουσα τὸ παιδίον ἀνέκραξεν· « Ἀγαπητέ μου Ἑρρίκε, σὺ δὲν » ἔνοιεῖς διατί ἡ μήτηρ σου θρηνεῖ! δυστυχὲς παιδίον, κινδυνεύεις » νὰ στερηθῆς τὸν πατέρα σου, πρὶν ἔτι γνωρίσῃς αὐτόν! πόσον μοι εἶνε ὀδυνηρὸν ὅτι δὲν δύναμαι νὰ σὲ παραλάβω εἰς τὴν μακρὰν » καὶ ἐπίπονον ταύτην ὁδοιπορίαν! »

« Ὁ Μαργαρίτα, εἶπεν ἔπειτα, στραφεῖσα πρὸς τὴν τροφόν, εἰς » χεῖρας σου ἐμπιστεύομαι τὸ πολυτιμότερον τῶν πραγμάτων ὅσα » ἀτάλειπῶ ἐνταῦθα· ἐπιτήρει τὸ παιδίον μετὰ πολλῆς προσοχῆς· » μὴ ἐγκαταλείπῃς αὐτὸ ποτὲ μόνον μηδὲ μίαν στιγμήν, μηδ' ὅ- » ταν ἀκόμη κοιμᾶται· περιποιῶ αὐτὸ μετὰ πολλῆς προσοχῆς, ὡς » εἰ ἐγὼ ἤμην παροῦσα· φέρε αὐτὸ κατὰ πᾶσαν καλὴν ἡμέραν, καὶ » ἐξαιρέτως τὴν πρωΐαν, εἰς τὸν κῆπον, ὅπως ἀναπνέῃ καθαρόν » ἀέρα ἅτε πρὸς αὐτὸ μικρὰ τινα ἄτματα, ὁμίλει πρὸς αὐτό· δει- » κνυε τῶ συχὰ ἄνθη καὶ ἄλλα ὠραῖα πράγματα· πρόσεχε μὴ

» κρατῆ ποτέ εἰς χεῖρας τὸ παιδίον ἐπικίνδυνόν τι πρᾶγμα, δι' οὗ
 » ἐνδέχεται νὰ πληγωθῆ. ἢ ὅπερ ἐνδέχεται νὰ καταπίη· μὴ
 » προξενήσης εἰς αὐτὸ θυμὸν ἢ δυσaréσκεϊαν ἐν τῇ νηπιακῇ αὐτοῦ
 » ἀδυναμίᾳ. Ἐποσχέθητί μοι ὅτι, δὲν θὰ ἀμελήσης τὰς τελευ-
 » ταίας ταύτας παραγγελίας μου, ὅπως διαμένω τοῦλάχιστον κατὰ
 » τοῦτο ἥσυχος. Ἄνυπομόνω θὰ μετρῶ τὰς στιγμὰς ἕως οὗ ἐπι-
 » στρέψω καὶ τότε, ἐὰν ἀποδώσης τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας μου
 » εὐθυμον καὶ εὐτυχές, ἐγὼ γνωρίζω πῶς θὰ σέ ἀνταμείψω »

Ἡ Μαργαρίτα ὑπεσχέθη τὰ πάντα· ἡ δὲ κόμησσα, καταφιλή-
 σασα τὸ παιδίον, ἠλόγησεν αὐτό, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκράτησεν ἐστραμ-
 μένας πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς πλήρεις δακρῶν ὀφθαλμοὺς αὐτῆς,
 θερμῶς ἱκετεύουσα τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ παιδίου· ἔπειτα δὲ παραι-
 τοῦσα αὐτὴ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Μαργαρίτας, ἀνέβη εἰς τὴν ἄμα-
 ξαν, προπεμπομένη ὑπὸ τῶν θρηγούντων ὑπηρετῶν, καὶ ἀπῆλθε
 πρὸς τὸ στρατόπεδον, τῆς νυκτὸς ἑγγυζούσης, καὶ ἄμα ραγδαίως
 βροχῆς καταπιπτούσης. (ἀκολουθεῖ)

Τὰ ἐκ τοῦ συνεταρισμοῦ καλὰ.

(Συνέχεια σελ. 135).

Δεύτερον μὲ 80 λίρας, τὰς ὁποίας ὁ καθείς σας ἔχει, πόσον
 πρᾶγμα θὰ ἀγοράσῃ ἓνας τεχνίτης; διότι βέβαια ἀπὸ αὐτὰς
 θὰ ἔχη τοῦλάχιστον 40 λ. εἰς βερεσέδια ἂν ἔχη καὶ 20
 εἰς πρᾶγμα δουλευμένον, τοῦ μένου μόνον 50 λ. λοιπὸν
 μὲ 50 λ. πόσον ὕλικόν θὰ ἀγοράσῃ; ἐνῶ μὲ 500 λ., νο-
 μίζω, ὅταν μάλιστα ᾔηνε τοῖς μετρητοῖς, καὶ καλλίτερον πρᾶγμα
 καὶ εὐθυνότερον θὰ ἀγοράζετε. — Βέβαια. — Καὶ ἔταν δώσετε ἐγ-
 γύησιν ὁ ἓνας διὰ τὸν ἄλλον, ζεῦρετε πῶς εἰμπορῆτε νὰ ἔχετε πί-
 στωσιν ἄλλας 500 λ.; — Χωρὶς ἄλλο. — Νομίζω λοιπὸν πῶς
 αὐτὴ δὲν εἶνε μικρὰ ὠφέλεια. — Ἀκοῦς ἐκεῖ! — Τρίτον. Ἐπειδὴ θὰ
 ἀγοράζετε τοῖς μετρητοῖς, καὶ εὐθηνότερα θὰ εἰμπορῆτε νὰ πωλῆτε
 καὶ καλλίτερον πρᾶγμα θὰ δουλεύετε· οἱ ἀγορασταὶ λοιπὸν θὰ
 προτιμοῦν τὸ κατὰστημά σας ἀπὸ κάθε ἄλλο. Τέταρτον θὰ χασο-
 μερᾶ ἓνας μόνον διὰ νὰ πωλῆ καὶ ὄχι δέκα· τὸ ἴδιο καὶ διὰ τὴν

συναξιν· και δια τὸ κουμέρι, ὅταν θὰ στέλλετε πρᾶγμα ἔξω, ἢ ὅταν σᾶς ἔρχεται πρᾶγμα ἀπ' ἔξω· και ἡξεύρετε ὅτι τὸ νὰ χάνη ἕνας τεχνίτης καιρὸν εἶνε ὅσον νὰ χάνη μετρητὰ χρήματα. Πέμπτη ὠφέλεια πολὺ σημαντικὴ, τὴν ὅποιαν θὰ ἔχετε ὅταν συντροφιᾶσετε και τὴν ὅποιαν παρακαλῶ νὰ προσέξετε διὰ νὰ τὴν ἐννοήσητε, εἶνε ἡ ἀκόλουθος. — Λέγε, νὰ σὲ χαρήνη ὁ Θεὸς τὰ παιδιὰ σου, και θὰ προσέξωμεν. — Ὅταν συντροφιᾶσετε δέκα τεχνίται, θὰ ἔχετε καθένας και ἀπὸ ἕνα ἢ δύο μαθητὰς· λοιπὸν συνάξεσθε 25—30 ἄνθρωποι· τότε καθένας θὰ κάμη ἀπὸ μίαν ἐργασίαν, τρεῖς οἱ καλλίτεροι τεχνίται θὰ κόπτουν, ἄλλοι θὰ ράπτουν, ἄλλοι θὰ ἐτοιμάζουσι κλωστήν και ἄλλοι θὰ καταποδιάζουσι και τότε ἔξευρετε πῶς βοῶδνει καλλίτερα ἢ δουλιὰ· τότε εἰμπορεῖτε νὰ ἀγοράσετε και δύο μηχανὰς τῆς ραπτικῆς και τοιουτοτρόπως συστήνατε ἕνα ἀξιόλογον ἐργοστάσιον, φίλοι μου· δηλ. μίαν ἀξιόλογη φάμπρικα. — Αὐτὴ εἶνε ἅγια δουλιὰ· μὰ εἶνε γιὰ τοὺς φράγκους· ποὺ ἔξευρουσι νὰ ζοῦν. Ποῦ θὰ εὕρῃς δέκα ρωμιούς νὰ συμφωνήσουν· Ἡμεῖς εἴμαστε πέντε γραικοὶ πενήντα κουμάντα. — Γρατὶ τὸ λέγεις αὐτὸ μαστρῶ-Μανῶλη· νὰ, ἡμεῖς οἱ δύο και ὁ μαστρῶ-Νικόλας τρεῖς, και ὁ κουμπάρος σου ὁ μαστρῶ-Χαρολάμπης τέσσαρες, και τὰ δύο σου ἀδέλφια ἕξ, και ὁ ἐξάδελφός μας ὁ Χ. Ἀθανάσιος ἑπτὰ και ὁ συμπέθερός μου ὁ μαστρῶ-Θωδωρῆς ὀκτώ. — Δὲν πιστεῦω ὁ συμπέθερός σου νὰ ἔμπαῖνη σ' αὐτὴ τῇ δουλειᾷ· κείνος ἔχει τὰ καπιτάλια του· τί ἀνάγκη ἔχει· — Ἐνοῖα σου· ἐγὼ τὸν καταφέρνω· εἶπαμε λοιπὸν ὀκτώ, και ὁ Στεφανᾶκης ἐννέα, και δύο τοῦ μαστρῶ-Γιαννακοῦ τὰ παιδιὰ ἑνδεκα και ὁ Χ. Πρόδρομος δώδεκα· νὰ ποῦ σοῦ εὕρηκα και δύο παραπάνω. — Ἐχεις δίκιο· καλοὶ και ἀξιοὶ ὅλοι· μὰ ἄλλος ἔχει περισσότερα καπιτάλια και ἄλλος ὀλιγώτερα· και ἄλλος ἔξευρει καλλίτερα τὴν τέχνην και ἄλλος χειρότερα· τὸρα ἐγὼ και σὺ θὰ πιαστοῦμε ἴσια μὲ τὸν Χ. Πρόδρομον και μὲ τὸν Στεφανᾶκη· — Εἶνε δύσκολα πράγματα αὐτὰ Κύρ Μιχαλάκη. — Ναι, ἔχεις δίκιο, μαστρῶ-Μανῶλη· ἀλλὰ ὅταν οἱ ἄνθρωποι θέλουν, ὅλα ἔχουν τὴν εὐκολίαν των· ἐσεῖς ὅταν θέλετε, ἐγὼ σᾶς εὐρίσκω τὴν εὐκολίαν νὰ μὴ ἀδικῆται κανεὶς. — Αἱ! πὲς, πῶς συμφωνήσαμε· πῶς θὰ γίνῃ τότε· — Ἰδοὺ πῶς

θὰ γίνῃ. Πρῶτον θὰ καταθέσετε εἰς πρᾶγμα καὶ εἰς μετρητὰ ὁ καθεὶς τὰ κεφάλαιά σας· δεύτερον θὰ προσδιορίσετε ἀναμεταξύ σας τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ καθενὸς καὶ ἀπὸ τὸ κέρδος ἀφοῦ πληρωθῆτε τὰ ἡμερομίσθιά σας ὁ καθεὶς, τὸ ὑπόλοιπον μοιράζεται ἀναλόγως τῶν κεφαλαίων ἢ καὶ ἀλλῶς, προσδιορίζετε ἓνα τόκον 12 τοῖς 0)0 ἐπὶ τῶν κεφαλαίων σας καὶ ὅσοι ἔχουν περισσότερα κεφάλαια λαμβάνουν τὸν τόκον των καὶ τὸ καθαρὸν κέρδος μοιράζεται ἀναλόγως πρὸς ὅλους. — Μὰ νὰ ἀγιάσουν οἱ γονεῖς σου, κύρ Μιχαλάκη· ποῦ τὰ συλλογίσθηκες αὐτά; Αἱ μαστρῶ-Γεώργη, νὰ τί θὰ πῆ νὰ ξεύρη κανένας γράμματα· τόσο καιρὸ τὸ συλλογίσθηκες ποτέ σου αὐτό; — Τί νὰ σοῦ εἰπῶ, μαστρῶ-Μανώλη· ἡμεῖς ἂν ἠμπορούσαμε νὰ συλλογιόμαστε τέτοια πράγματα, θὰ εἴμαστε καὶ καλύτερα. Τώρα ξεύρεις τί θὰ κάμωμε; Ἡμεῖς θὰ ἀνταμώσωμεν ὅλους αὐτοὺς καὶ θὰ τοὺς εἰποῦμεν ὅτι ὁ κύρ Μιχαλάκης ἔχει νὰ μᾶς εἰπῆ κάτῃ καλὰ πράγματα καὶ τὴν ἐρχόμενη Κυριακὴ νὰ συμφωνήσωμεν νὰ ἀνταμωθῶμεν ὅλοι στὰς δέκα ὥρας, νὰ λάβῃ τὴν καλοσύνη καὶ ὁ κύρ Μιχαλάκης νὰ ἔλθῃ γιὰ νὰ τοὺς δώσῃ νὰ τὰ καταλάβουν αὐτὰ τὰ πράγματα· γιὰτὶ ἐγὼ δὲν κόβει ὁ νοῦς μου νὰ τοὺς τὰ παραστήσω. — Ὅταν μέινετε σύμφωνοι, ὁμιλήσετε με καὶ ἐγὼ ἔρχομαι με ὅλην μου τὴν εὐχαρίστησιν. — Νὰ σᾶς πῶ ἐγὼ, κύρ Μιχαλάκη; μιὰ ἰδέα μοῦ λεγεί πῶς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ ἦσασθε ἡ ἀφεντιὰ σας στὴ μέση, εἶνε σὰν τελειωμένο. — Νὰ δώσῃ ὁ Θεός· πιστεῦτατέ με ὅτι ἂν κατορθώσητε νὰ πάγῃ ἐμπρὸς αὐτὴ ἡ δουλειὰ, θὰ γίνετε τὸ παράδειγμα εἰς ὅλα τὰ συνάφια· εἶνε πρᾶγμα ὅπου ὅταν γίνῃ ἡ ἀρχή, ὅλοι θὰ τὸ μιμηθοῦν· λοιπὸν πηγαίνομεν τώρα καὶ πάλιν ξαναβλεπόμεθα. — Μάλιστα, ἐγὼ ἔρχομαι εἰς τὸ κατάστημά σας τὸ σάββατο καὶ σᾶς λέγω τὸ πῶς καὶ τί. — Λοιπὸν ἔχετε ὑγείαν, φίλοι. — Κόπιασε στὸ καλὸ, κύρ Μιχαλάκη, ὁ Θεὸς νὰ σὲ πολυετῆ. — Βρὲ παιδί μαστρῶ-Γεώργη, ἐκατάλαβες πῶς εἶνε μιὰ ἀξιόλογη δουλειὰ αὐτή; — Αἱ καλὴ ἀντάμωσι· τὴν κυριακὴ ἔρχεσαι ἀπὸ δῶ καὶ πάμε στὸ μεγάλο σχολεῖο· ἐγὼ τὸ σάββατο περνῶ ἀπὸ τοῦ κύρ Μιχαλάκη καὶ τοῦ λέγω τὰ ὅσα μιλῆσαμε. — Πολὺ καλὰ· καλὴ ὕρξι μαστρῶ-Μανώλη. — Παιρομοίως μαστρῶ-Γεώργη.

(Τὴν ἀκόλουθον κυριακὴν ὀλόκληρος ἡ συνεχιαία τῶν σκυτοτόμων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τῆς 9 ης π. μ. συνελθόντες ἐν τινι αἰθούσῃ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς συνεζήτησαν μετὰ ζωηρότητος καὶ ἐνδιαφέροντος περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος ἀναμένοντες ἀνυπομόνως τὸν κύριον Μ. Παπαδόπουλον. Ἐμφανισθέντος δὲ αὐτοῦ βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτησεν· οὗτος δὲ μετὰ μεγάλης συγκινήσεως ἀναβὰς ἐπὶ τῆς ἔδρας ἤρχισε τὸν λόγον ὡς ἀκολουθίως.

(Ἀκολουθεῖ).

Νέα ἀνακάλυψις

Ξυλογράφημα ἐπιτευχθέν διὰ χημικῆς μεθόδου.

Ἡ τύχη, ὁ ἀπαραίτητος οὗτος συνεργὸς πάσης μεγάλης ἀνακάλυψως, ὑπέδειξεν εἰς ἡμᾶς ἐσχάτως κατὰ τὸν κύριον Dulaurier, τρόπον τοῦ νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὴν τοῦ ξυλογράφου γλυφίδα δι' ἐργασίας χημικῆς.

Ὁ κύριος οὗτος, καταγινόμενος εἰς προπαρασκευὴν ὑγροῦ τινος διεγερτικοῦ, προοριζομένου δι' ἠλεκτρικὰς στύλας, παρετήρησεν ὅτι τὰ ξύλινα ταρακτῆρια, δι' ὧν ἐτάραττε τὸ ὑγρὸν, διελύοντο κανονικώτατα, διατηροῦντα ἀκριβῶς τὸ σχῆμα αὐτῶν, ἐνῶ τὸ μὴ ἐμβαφὲν μέρος οὐδεμίαν μεταβολὴν ἔπασχεν. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι δὲν ἦτο ἀδύνατον νὰ μεταχειρισθῇ τὸ μίγμα τοῦτο ἐπὶ ξύλου, ὡς μεταχειρίζονται τὸ ἀζωτικὸν ὀξύ ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ. Ἦλειψε λοιπὸν μὲ βερνίκιον τεμάχιον ξύλου· ἀφοῦ δὲ ἐστέγνωσεν, ἐχάραξεν ἐπ' αὐτοῦ διὰ τινος γλυφάνου τὸ ὄνομά του. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀφηρέθη τὸ βερνίκιον ἀπὸ τινὰ μέρη τοῦ ξύλου, τουτέστιν ἀπὸ ἐκεῖνα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφέρθη τὸ γλυφάνον. Μετὰ ταῦτα ἔχυσεν ἐπ' αὐτοῦ ποσότητά τινα τοῦ ῥηθέντος ὑγροῦ, τὸ ὁποῖον δὲν ἐβράδυνε νὰ διαλύσῃ κανονικώτατα ὅλα τὰ μὴ κεκαλυμμένα ὑπὸ τοῦ βερνικίου μέρη τοῦ ξύλου, ἄνευ τῶν σημείων τοῦ καψίματος, τὰ ὁποῖα παράγει τὸ θεικὸν ὀξύ, καὶ ἄνευ τῆς διαταράξεως τῆν ὁποῖαν φέρει τὸ ἀζωτικόν. Ἀκολουθίως ἔπλυσε τὸ ξύλον ἐντός πολλοῦ ὕδατος καὶ οὕτως ἐκαθάρισεν αὐτὸ ἀπὸ τὸ τυχὸν μείναν ἐπ' αὐτοῦ ὀξύ. Ἄλλ' ἂν τις φοβῆται μήπως ἐπέλθῃ βλάβη τις ὕστε-

ρον δύναται νὰ προσθήσῃ ὀλίγην ἀμμωνιακὴν (ammoniaque) εἰς ὕδωρ καὶ νὰ τὸ πλύνῃ καὶ πάλιν.

Τὸ ὕδρην τοῦ κυρίου Dulaurier εἶνε μίγμα τι ἐκ Θεϊκοῦ ὀξέως χρωματικῶν τιῶν ἀλάτων (chromates) καὶ ὑπεροξεικοῦ ἁλατος τοῦ σιδήρου (persulfate de per).

Μακροβιότης ζώων.

Ὁ κ. Σούλτς, περίφημος σοφὸς τῆς Γερμανίας, λέγει, ὅτι ἂν καὶ τὰ πτηνὰ ἦεν ἥττον μακρόβια τῶν ἄλλων ζώων, ὑπάρχουσιν ὅμως μεταξὺ αὐτῶν παραδείγματα μακροβιότητος σχεδὸν ἀπίστευτα. Τὸ 1633 εἶχε μεταφερθῆ ἐξ Ἰταλίας εἰς Γαλλίαν ψιττακός, ὅστις ἔζη τὸ 1743, εἶχε δὴλ. ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 110 ἐτῶν. Ἰχθύς τις ἀγρευθεὶς τὸ 1497 ἐντός τινος δεξαμενῆς ἔφερε περὶ τὸν λαιμὸν κρίκον χαλκοῦν, ἐφ' οὗ ἦτο κεχαραγμένον ὅτι εἶχεν ἐμβληθῆ ἐκεῖ πρὸ 267 ἐτῶν. Ὁ Βυρῶν βεβαιοῖ ὅτι αἱ φάλαιναί ζωσιν 1000 ἔτη· ἀλλ' ὁ κ. Σούλτς ὑποθέτει ὅτι λανθάνεται ὁ ἔνδοξος οὗτος φυσιολόγος.

Αἶνιγμα.

Εἶμαι τῶν ζώντων βραχυτέρος· ὑπόστατιν δὲν ἔχω·
 Μετὰ τὸν Φοῖβον σοβαρῶς τὸν κόσμον περιτρέχω.
 Ὁ νικηφόρος στρατηγός, ὁ ἔνδοξος στρατάρχης,
 Ὁ ὑψηλόφρων βασιλεὺς, ὁ ἄκρατος μονάρχης,
 Τὰς δάφνας τοῦ στεφάνου· τῶν, τὰ σκῆπτρά τῶν ἀφίνου
 Κ' ἐνώπιόν μου εὐπειθῶς τὴν κεφαλὴν τῶν κλίνου,
 Τῶν δεσποτῶν ἀφροσύνητος κυχυῶμ' ὅτ' εἶμι μόνος·
 Παύει ἐντός τοῦ κράτους μου πᾶς τῆς ψυχῆς σου πόνος.
 Μηδέποτε μ' ὑπερβολὴν φίλον ἐμὲ ποιήσης.
 Φωνοῦν τὰ δύο ἄκρα μου, τί θέλει καταντήσης.
 Ὁ ἰατρός ἐπίκουρον εἰς ἀσθενῆ μὲ κρᾶζει.
 Χαίρων εἰς τὴν ἐμφάνισιν σωτῆρα μ' ὀνομάζει.
 Καὶ μ' ὄλα ταῦτα, φίλε μου, ὄλω· εἰς ζῶντ' ἀνήκω.
 Ἐντός αὐτῶν γεννώμ' ἀεὶ· κ' ἐντός τῶν ἀποθνήσκω.
 Ἐὶν ὡς δεξιότατα μὲ ἀναγκραμματῆσης,
 Ἀνήκω εἰς τὰ ἔυψυχα καὶ εἰς· ρευτῶν ἐπίσης·
 Μετέπειτ' ἂν τὸ πρῶτόν μου στοιχεῖόν τις ἐκκόψῃ
 Τὸν κυβερνήτην τοῦ Παντός ὃ ἀναγκρῶτα ὄψει.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

« Ἰέ, ἐάν δεξάμενος ρῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψης παρὰ σεαυτῷ, ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν. »

(Παροιμ. Σολομ. Β'. 1—2).

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ εἶνε ἀπόρροια τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος· πᾶς αἰὼν εἶνε γέννημα τοῦ προηγηθέντος αἰῶνος, πᾶσα δὲ γενεὰ κατασκευάσμα τῆς πρὸ αὐτῆς γενεᾶς, διότι οἱ προγενέστεροι διὰ τῶν ἀρετῶν ἢ τῶν κακιῶν των, διὰ τῶν γνώσεων ἢ τῆς ἀμαθείας των, διὰ τοῦ πολιτισμοῦ ἢ τῆς βαρβαρότητος παρασκευάζουσι τὴν τύχην τῶν μεταγενεστέρων. — Γονεῖς φιλόστοργοι, ἐρωτήσατε τὴν καρδίαν σας, ἐξεπληρώσατε καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν πρὸς τὰ τέκνα σας τὰ καθήκοντα τῶν γεννητόρων ; Δὲν ἀρκεῖ διὰ τῶν κόπων καὶ τῶν μεριμνῶν σας νὰ προετοιμάσητε χάριν αὐτῶν σημαντικὰ εἰσοδήματα καὶ μεγάλην περιουσίαν, ἀλλ' ὀφείλετε νὰ ἐμπνεύσητε εἰς αὐτὰ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς εἰς βαθμόν, ὥστε ποτὲ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶσιν αὐτῶν ὀφείλετε διὰ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας τὸ μὲν πνεῦμα αὐτῶν νὰ κοσμήσητε καὶ νὰ μορφώσητε μετὰς δεούσας ὠφελίμους γνώσεις, τὸ δὲ σῶμα αὐτῶν νὰ συνειθίσθητε εἰς τὴν λιτότητα καὶ τὴν σκληραγωγίαν, ἵνα ἐν πάσῃ περιστάσει εὐκόλως ὑποφέρωσι τὰς ἐνδεχομένας στερήσεις. Ἴδου τίνι τρόπῳ δύνασθε νὰ θεμελιώσητε τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων σας ἐπὶ ἀκραδάντων βάσεων, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἀναθέσατε εἰς τὸν Οὐράνιον Πατέρα.

Ἴνα προΐδωμεν ὅθεν ἀκριβῶς τὸ εὐτυχές ἢ δυστυχές μέλλον τοῦ χωρίου, τῆς πόλεως καὶ ἐν γένει τῆς πατρίδος, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἦθη, τὰς κλίσεις, τὴν παιδείαν καὶ τὰς ἀσχολίας τῆς νεολαίας. Ἀλλ' ὀδυνηρὸν αἶσθημα λύπης καταλαμβάνει τὴν καρδίαν παντὸς φιλοπατρίδος, ὅταν βλέπῃ τὰς χρηστάς τῆς πατρίδος

ἐλπίδας, πρὶν ἐξανθήσωσι, καταστρεφόμενας ὑπὸ τῆς ἐρυσίθης (1) τῶν κακιῶν, ὅταν θλέπη δηλ. ὅτι οἱ μὲν νέοι τῶν χωρίων αὐξάνουσιν ἐν κτηνώδει ἀγροικίᾳ καὶ ἀπαιδευσίᾳ καὶ πολλάκις ἀπὸ τοῦ ἀρότρου μεταβαίνουν εἰς τὰ χαρτοπαίγνια καὶ τοὺς πότους, οἱ δὲ νέοι τῶν πόλεων ὅτι ἀποφεύγουσι πᾶσαν σπουδαίαν καὶ ὠφέλιμον ἐνασχόλησιν διαφθείροντες τὴν φαντασίαν αὐτῶν δι' ἀναγνώσεως σκαιῶν καὶ ἐπιβλαβῶν μυθιστορημάτων, θεωροῦντες κύριον ἔργον αὐτῶν τὰς διασπιδάσεις καὶ τὰς περὶ τὸν ἱματισμὸν καινοτομίας, ἀρεσκόμενοι εἰς ὀμιλίαις ἠθοφθόρους καὶ καταδαπανῶντες μετὰ ἐλαφρονοίας τὰς πολυτίμους ἄρας τῆς ζωῆς των καὶ τὴν πατρικὴν αὐτῶν κληρονομίαν, ἐνῶ ἄφειλον νὰ ἐπιδιώκωσι τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς, τὴν ρώμην τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἀπάρνησιν τῶν ἀπρεπῶν ἐπιθυμιῶν.

Ἄλλ' εὐτυχῶς ἀπαντῶνται καὶ πολλοὶ ἀληθῶς εὐγενεῖς νέοι εἴτε ἐν ταῖς πόλεσιν εἴτε ἐν τοῖς χωρίοις, οἵτινες διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ τῶν ἀγνῶν ἡθῶν των φέρουσιν εὐημερίαν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, τιμὴν εἰς τοὺς γονεῖς των, δόξαν καὶ εὐλογίαν εἰς τὴν πατρίδα των. Οἱ τοιοῦτοι νέοι ἔχουσι σέβας πάντοτε πρὸς τὴν θρησκευτικὴν τῶν πατέρων των καὶ θεωροῦσι τιμὴν τὸ νὰ δεικνύωσι δημοσίως τὰ θρησκευτικὰ των αἰσθήματα. Τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα κοσμεῖ τὸν ἄνδρα, καθωραίζει τὴν οἰκοδέσποιναν, καθιστᾷ σεβαστότερον τὸν γέροντα· ἀλλ' οἱ εὐσεβεῖς καὶ φιλόδησκοι νέοι προσελκύουσι τὸ σέβας πάντων, καθότι ἡ εὐσέβεια ἀπαιτεῖ δύναμιν τῆς καρδίας, τὴν ὅποیان δὲν περιμένει τις ἀπὸ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν· ἀπαιτεῖ γενναϊότητα περιφρονοῦσαν τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ νὰ χλευάσματα τῶν διεφθαρμένων καὶ ἀθητήσκων, καὶ καρτερίαν ψυχῆς ἐκλάμπουσαν ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἐν τοῖς ἔργοις.

Ἄριστε νεανία! θέλεις νὰ θεμελιώσης στερεῶς τὸν ἀρογωνιαῖον λίθον τῆς ἐν τῷ βίῳ εὐδαιμονίας σου; « Σιώπα, ὅταν αἰσθημά τι ἐμπαθὲς ζητῇ νὰ σὲ κυριεύσῃ, καὶ μηδὲν πράττε, ὅταν αἰσθάνησαι ὅτι ἀπώλεσας τὴν ψυχικὴν σου γαλήνην. » Θέλεις νὰ ἦσαι ἀλη-

(1) Ἐρυσίθη λέγεται ἡ ἐπὶ τῶν φυτῶν σχηματιζομένη καταστρεπτικὴ ἐρυθρὰ σκόνη, ὅταν ὑστερον ἀπὸ βροχὴν συμῆ καύσων.

θῆς χριστιανός καὶ οὐχὶ μόνον κατ' ὄνομα; « Ἀγάπα τὸν Θεὸν ὑπὲρ πάντα καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. Βοήθει τοὺς ὁμοίους σου ἐν ταῖς δυστυχίαις αὐτῶν, ὅπως ἤθελες ἐπιθυμήσει νὰ σὲ ἐβοήθουν, ἂν εὐρίσκεσο εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν. » Εἰς δὲ τὴν ἐκλογὴν τῶν φίλων πρόσεχε, ὥστε ὁ φίλος σου νὰ ἦνε πολὺ καλλίτερός σου, ἵνα ἐκ τῆς συναναστροφῆς αὐτοῦ προκύψῃ ὠφέλεια εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν σου· ἄλλως συμφερώτερον εἶνε νὰ μὴ ἔχῃς φίλον.

Ἔσο πρὸ πάντων προσεκτικὸς εἰς τὴν μετὰ τοῦ γυναικείου φύλου συναναστροφήν σου. Ἐνθυμοῦ, ὅτι εἰς τὴν ἐνάρετον γυναῖκα θὰ ἀρέσκῃς μόνον διὰ τῆς ἀθωότητος καὶ ἀρετῆς σου, καὶ ὅτι εἰς τὰ ὄμματα αὐτῆς μόνῃ ἡ ἀγνότης τῆς ψυχῆς δύναται νὰ σὲ καταστήσῃ ἐράσμιον καὶ οὐχὶ ἡ ἐπιτετηδευμένη γλῶσσα ψευδοῦς φιλοφροσύνης καὶ κολακείας. Ἔσο σεμνὸς ἐν τῇ πρὸς τὸ θῆλυ γένος συμπεριφορᾷ σου καὶ μὴ παίξῃς πρὸς αἰσθήματα, τὰ ὅποια εἶνε προωρισμένα νὰ ἀφιερωθῶσι μίαν ἡμέραν εἰς ἐνάρετον σύζυγον. Φοβοῦ μὴ δι' ὑπερβολικῆς εὐαισθησίας ἀπολέσῃς τὸν ἀνδρικὸν χαρακτῆρα σου· ἀλλὰ πρὸ πάντων πρόσεχε, μὴ διαταράξῃς τὴν ἡσυχίαν εὐτυχῶς τιλὸς ψυχῆς, διεγείρων ἐν αὐτῇ πάθος, τὸ ὅποιον δὲν συνάδει πρὸς τὰς περιστάσεις τοῦ βίου σου. Κυρίευσε λοιπὸν τὰς ἐπιθυμίας σου, σιώπα, ἀπόφευγε, ἔσο ἀνῆρ!

Χρηστέ νεανία, ἔσο ἡ τιμὴ τοῦ οἴκου σου, τὸ καύχημα τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων σου, τὸ ἐγκαλλώπισμα καὶ ἡ δόξα τῆς πατρίδος σου. Ἴδου πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐκτείνεται ὀλόκληρος βίος. Ἐνθυμοῦ, ὅτι ὑψηλότερον πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων ἴσταται ἡ χριστιανικὴ σοφία ἡ ἀπορρέουσα ἐκ τῶν οὐρανίων δογμάτων τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, τῆς ὁποίας ἡ κτῆσις οὐδέποτε θὰ σὲ ἀφήσῃ νὰ ἀποπλανηθῆς ἐν ταῖς πράξεσί σου. Αὕτη σὲ διδάσκει νὰ υπερασπίξῃς τὸ δίκαιον ἄνευ πικρίας, νὰ ἦσαι φιλόανθρωπος πρὸς τοὺς ἀγνώστους, πιστὸς πρὸς τοὺς φίλους, γενναῖος πρὸς τοὺς ἐχθρούς· νὰ ἦσαι τέλος ἐπιεικὴς πρὸς τοὺς ἄλλους, αὐστηρὸς δὲ πρὸς μόνον τὸν ἑαυτὸν σου.

Φυσική Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 156.)

Ἡ Μαργαρίτα, πτωχή καὶ ὀρφανή νεᾶνις, ἔχουσα παιδικὸν καὶ ἀθῶον πνεῦμα, ἱλαρὸν καὶ εὐθυμον χαρακτήρα, ὄφιν δὲ χαριεστάτην καὶ ῥοδοκόκκινον, ἦτο ἡ τροφὸς τοῦ μικροῦ Ἐρρίκου. Ἡ καλὴ αὐτῆ καὶ ἀθῶα νεᾶνις αὐστήρως ἐξεπλήρου πάσας τὰς διαταγὰς τῆς Κομῆσης, διότι ἠγάπα τὴν εὐγενῆ ἐκείνην Κυρίαν, καὶ ἤσθανετο ἀπερίγραπτον χαρὰν ὑπηρετοῦσα τὸ ἀγαπητὸν παιδίον, σεβομένη αὐτό, ὡς τὸν μέλλοντα Κύριον αὐτῆς.

Ἡμέραν τινὰ καθημένη παρὰ τὸ κομψότατον λίκνον (κούνιαν) τοῦ κοιμημένου παιδίου, ἔπλεκεν ἡ Μαργαρίτα. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ προσῆλθον εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς τοῦ παλατίου μουσικοὶ τινες ἐκ τῶν εἰς τὰς ὁδοὺς περιπλανωμένων καὶ ἤρχισαν νὰ παίζωσιν· οἱ δὲ ἐν τῷ παλατίῳ ὑπηρεταὶ τρέξαντες συνηθροίσθησαν ἐκεῖ καὶ προσεκάλεσαν τοὺς μουσικοὺς νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κατώγειον τοῦ παλατίου, ὅπως διασκεδάσωσι μὲ τὴν μουσικὴν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν κυρίων των. Ἡ Μαργαρίτα ἠγάπα τὴν μουσικὴν καθ' ὑπερβολὴν· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸ παιδίον μόνον ἐκάθητο ἤσυχος παρὰ τὸ λίκνον· ὁ δὲ νέος Γεώργιος, ὁ κηπουρός, εἰσελθὼν εἰς τὸ δαμάτιον, εἶπε πρὸς αὐτὴν μεγαλοφώνως « Μαργαρίτα, κατάβα κάτω καὶ σύ· δὲν δύναμαι νὰ σοὶ παραστήσω πόσον ὠραίαν μουσικὴν ἔχομεν· ταιαύτην μουσικὴν οὐδέποτε ἤκουσα εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν! Εἷς ἐκ τῶν μουσικῶν κρατεῖ κύμβαλον (τουμπελέκι) καὶ κτυπᾷ ἐπ' αὐτοῦ τόσο δυνατὰ, ὡς εἰάν ἤθελε νὰ τὸ διαρρήξῃ· Ἐν δὲ μικρὸν παιδίον παίζει τὸ τρίγωνον, τὸ ὅποιον ὁμοίως ἤχοι ὠραϊότητα, καὶ ἐν ἄλλο παίζει τὸν κεράτινον αὐλόν, ὅστις ἀντηχεῖ δυνατώτερον τοῦ τριγώνου. Κατάβα λοιπὸν καὶ σύ ταχέως κάτω. »— Ἡ Μαργαρίτα εἶπε πρὸς αὐτόν· « οὐδὲ μίαν στιγμὴν δὲν δύναμαι νὰ μακρυνθῶ ἀπὸ τὸ παιδίον. »— « ὦ! μὴ γίνεσαι τότε καὶ σύ παιδίον· εἶπεν ὁ ἀνόητος νεανίας· δὲν θὰ εὐρεθῆς μόνη σὺ ἀγία εἰς τὸ παλάτιον! ἰδοὺ τὸ παιδίον κοιμᾶται ἤσυχον καὶ δὲν εἶνε διόλου ἀναγκαῖα ἡ παρουσία σου· κατάβα λοιπὸν, καὶ μὴ μοῦ κάμῃς τώρα τ σ α κ ἰ σ μ α τ α (τζελβέδες)· μίαν στιγμὴν καὶ θὰ ἐπι-

στρέψης πάλιν ἐδώ· βέβαια δὲν θά μοι ἀρνηθῆς ἓνα χορόν.»—
 Ἡ Μαργαρίτα ἐπέσθη, ἀν καὶ ἤσθάνετο στενοχωρίαν τινα, καὶ
 κατέθη μετὰ τοῦ Γεωργίου εἰς τὸ κατώγειον. Ὀλίγην ἔμως ἠσθά-
 νετο εὐχαρίστησιν, ἀνησυχούσα διὰ τὸ παιδίον· ἐπεθύμει δὲ ν'
 ἀναχωρήσῃ, τὸ ὅποιον καὶ κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους διὰ τῆς βίας,
 ἐνῷ ὅλοι ἐκράτουν αὐτὴν μὲ παντοίας προτροπᾶς, καὶ ἔτρεξε μετὰ
 σπουδῆς πρὸς τὴν κλίνην τοῦ μικροῦ Ἑρρίκου.

Ἐποῖα ὅμως φρίκη κατεκυρίευσεν αὐτὴν! ἡ κλίνη ἦτο κενή·
 τὸ παιδίον δὲν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ. Ἡ Μαργαρίτα ἠλπίζεν, ὅτι ἴ-
 σως κανεῖς ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας, ἀστεῖζόμενος τὸ μετέθεσεν εἰς ἄλ-
 λην κλίνην, διὰ τὴν φόβισσιν αὐτὴν· ἀλλὰ καὶ μόνη ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Κό-
 μησσα ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὸν ἀστεῖτμόν τοῦτον, κατετάραττεν αὐ-
 τήν. Ἐδραμε λοιπὸν ἀπὸ τὸ ἓν εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον, ἀλλὰ οὐ-
 δαμοῦ εὔρε τὸ παιδίον. Φόβος θανάτου ἐκυρίευσεν αὐτὴν· καὶ ἔν-
 τρομος καταβάσα ἀνεβόησε πρὸς τοὺς χορευόντας. «Ὁ μικρὸς Κό-
 μης δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν κλίνην αὐτοῦ! τίς ἐξ ὑμῶν ἠθέλησε νὰ
 με φόβισσιν καὶ μετετόπισε τὸ παιδίον ἀπὸ τὴν κλίνην του;»— Ἡ
 εἰδησις αὕτη τοὺς πάντας κατετάραξεν· ὁ χορὸς διελύθη, καὶ οἱ
 μουσικοὶ ἀπῆλθον, οὐδὲ κἄν νὰ πληρωθῶσι περιμείναντες· ὅλοι οἱ
 ὑπηρέται ἐτρεχον ἄνω καὶ κάτω ζητοῦντες τὸ παιδίον, ἀλλὰ ματαί-
 ως· ταχέως δὲ παρετήρησαν, ὅτι ἐκτὸς τοῦ μικροῦ Κόμητος ἔλει-
 πον καὶ ἄλλα πολυτίμα πράγματα. Τί λοιπὸν ἠδύνατο νὰ συμπε-
 ράνῃ τις ἢ ὅτι τὸ παιδίον ἐκλάπη;

Ὅλη ἡ προτέρα εὐθυμία τῶν ὑπηρετῶν μετετρέπη εἰς ὀδυρμοὺς
 καὶ θρήνους· ὥστε ἐνόμιζε τις ὅτι ἐξεκομίζετο νεκρὸς πρὸς ταφὴν.
 «Ἄχ, Θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ οἰκονόμος, πικρῶς ὀδυρομένη. Ἄχ!
 καλὴ Κόμησσα! πῶς θ' ἀκούσης τὸ θλιβερώτατον τοῦτο ἄκουσμα;
 βεβαίως τοῦτο θὰ σὲ θανατώσῃ!» Ἡ Μαργαρίτα ἐφαίνετο ἀπηλ-
 πισμένη· καὶ εἰ μὴ ἐκρατεῖτο ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν, ἤθελε πέσει εἰς
 τὸν ποταμόν! Ὡ Θεέ μου, Θεέ μου! ἐξεφώνει περίλυπος· τίς ἠ-
 δύνατο νὰ πιστεύσῃ, ὅτι τόσον μικρὰ παράβλεψις θὰ ἔχῃ τόσον
 τρομερὰ ἐπακόλουθα.»

Ἐνῷ πάντες οἱ ἐν τῷ παλατίῳ, περίλυποι καὶ τεθορυβημένοι, ἐ-
 θρήνουν καὶ ὠδύροντο, συνηγμένοι ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ παιδίου, ἐνῷ

ἡ Μαργαρίτα, σχεδὸν ἔξω φρενῶν, περιέστρεψε τοὺς μέλανας αὐτῆς ὀφθαλμοὺς φοβερὰ καὶ ἐξηγριωμένα, καὶ λευμμένην ἔχουσα τὴν κόμην ἐκάθητο κατὰ γῆς πλησίον τοῦ κενοῦ λίκνου, αἴφνης ἡ θύρα ἀνοίγεται καὶ . . . ἡ Κόμησσα εἰσέρχεται.

Ἡ πληγὴ τοῦ Κόμητος δὲν ἦτο τόσον ἐπικίνδυνος, ὅσον κατ' ἀρχὰς ἐνόμισθη. Ὅθεν ἅμα παρατηρήθη ὅτι ἦτο ἐκτὸς κινδύνου, ἡ Κόμησσα κατὰ συμβουλήν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, ἔσπευσε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ παλάτιον, ἐπιθυμοῦσα νὰ εὐρεθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερα πλησίον τοῦ φιλάτου αὐτῆς Ἐρρίκου. Εὐθὺς δ' ἅμα ἐξῆλθε τῆς ἀμάξης, ἔτρεξε πρὸς τὸ δωμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἤλπιζεν ὅτι θὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ πολυπόθητον αὐτῆς τέκνον.

Πάντες ἐξεπλάγησαν εἰς τὴν παρουσίαν τῆς Κομήσσης, ἡ δὲ Μαργαρίτα ἐξέβαλε μέγαν ἀναστεναγμὸν καὶ συγχρόνως ἀνέκραξε « Θεέ μου, γενοῦ ἴλεως καὶ εἰς ἐμέ καὶ εἰς τὴν κυρίαν μου. » Ἡ Κόμησσα ἔφοιξεν ἰδοῦσα τὸ κάτωχρον πρόσωπον, τοὺς ἐκ τῶν κλαυθμῶν ἠρωθρωμένους ὀφθαλμοὺς, τὴν ἀπελπισίαν τῆς Μαργαρίτας, καὶ πρὸ πάντων τὸ κενὸν λίκνον τοῦ παιδίου. Οὐδεὶς ἀπεκρίνετο πρὸς τὰς ἐρωτήσεις αὐτῆς ὡς ἐκ τούτου δὲ μυρία φοβεραὶ προαισθήσεις, μυρία λυπηραὶ διαλογισμοὶ ὡς ἀστραπὴ διήρχοντο τὸν νοῦν αὐτῆς. Ἐτρεμε διὰ τὴν ζωὴν τοῦ παιδίου. Ὅτε δὲ τέλος πάντων ἤκουσέ πως τὴν ἱστορίαν, καὶ κατενόησε τὰ γενόμενα, ἐνόμισεν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἔπεσεν ἐπ' αὐτῆς . . . Ἐλειποθύμησε . . . καὶ ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ ἀνάισθητος, εἰ μὴ πάντες οἱ παριστάμενοι ἔσπευδον εἰς βοήθειαν καὶ ὑποστήρηξιν αὐτῆς.

Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ συνῆλθεν εἰς ἑαυτὴν, ἀνεφώνησεν « ὦ Θεέ μου, Θεέ μου! ὅποιαν τρομερὰν συμφορὰν μοὶ ἐπέβαλες! Ἄχ, Ἐρρίκε μου, ἀκριβέ μου. Ἐρρίκε! ὦ σύζυγε, ἀγαπητέ μου σύζυγε! ἡ ἀγγελία αὕτη πολὺ μικρότερον θὰ σὲ πληγώσῃ παρὰ τὸ ξίφος τοῦ ἐχθροῦ! Φιλάτον μου τέκνον, ποῦ τάχα εὐρίσκεισαι τόρα; εἰς ποίας τάχα χεῖρας περιέπεσες; ὦ! ἐὰν διαφθαρῆς ὑπὸ τῶν ληπτῶν καὶ αὐξήθῃς ἀνευ καλῆς ἀνατροφῆς καὶ ἠθικῆς, πόσον μεγάλη θὰ ἦνε ἡ τοιαύτη συμφορὰ! πολὺ προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ σὲ θρηνώ νεκρὸν εἰς τὸ λίκνον σου, μικρὴ Ἐρρίκε! Τότε βεβαίως θὰ παρίστασο ὡς ἄγγελος παρὰ τὸν θρόνον τοῦ Πλάστου σου, καὶ ἐγὼ θὰ εἶχον τὴν γλυκεῖαν

παρηγορίαν, ὅτι θὰ σὲ ἴδω πάλιν μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ! ἀλλὰ τόρα φεῦ! στεροῦμαι καὶ τὴν μόνην ταύτην παρηγορίαν. Ἄχ ! Ἐρρίκε μου, ὅποῖός τις θὰ καταστήσης, ἐν τῷ μέσῳ τοιούτων ἀνθρωπομόρφων θηρίων ἀνατρεφόμενος ;

Μετὰ ταῦτα γονυπετήσασα πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀνατείναςα τὰ πλήρη δακρῶν ὄμματα καὶ τὰς τρεμούσας αὐτῆς χεῖρας, ἀνέκραξεν· » Ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλόνηρωπε Θεέ, ἡ μόνη παρηγορία τῶν τεθλιμμένων καὶ προστασία τῶν ὄρφανῶν! Τὸ τέκνον μου ἤρπάγη ἀπὸ τῶν χειρῶν μου· ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἰδικῶν σου χειρῶν ἀδύνατον ν' ἀφαιρηθῆ. Ἐγὼ μὲν ἀγνοῶ εἰς ποῖα ἄγρια δάση, εἰς ποῖον σκοτεινὸν σπήλαιον ληστῶν εὐρίσκεται κεκρυμμένον· ἀλλ' ὁ ὀφθαλμὸς σου βλέπει αὐτὸ, ὅπου ἂν ὑπάρχη. Ἐγὼ μὲν δὲν δύναμαι νὰ δώσω εἰς τὸ ἀδύνατον τοῦτο πλάσμα οὐδεμίαν βοήθειαν, οὐδεμίαν προστασίαν, ἀλλὰ Σὺ καὶ μόνος Σὺ δύνασαι νὰ προφυλάξῃς αὐτό. Σὺ ὅστις ἀκούεις τὸν κρωγμὸν τοῦ μικροῦ κόρακος, ἄκουσε ὁμοίως καὶ τοὺς κλαυθμηρισμοὺς τοῦ ἀπροστατεῦτον ἐκεῖνου παιδιοῦ, ὅπερ ἀναμφιβόλως κλαίει καὶ θρηνεῖ, ἀναζητοῦν τὴν μητέρα καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ ! εἰς ἐμὲ δὲ καὶ τὸν ἀγαπητὸν σύζυγόν μου δὸς ὑπομονήν, διὰ νὰ ὑποφέρωμεν τὴν λύπην τῆς μεγάλης ταύτης συμφορᾶς. Ἄν καὶ ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων ὑστέρησεν ἡμᾶς τὸν μικρὸν ἐκεῖνον ἄγγελον, ἀλλὰ Σὺ, Κύριε, συνεχώρησας τοῦτο. Σὺ διέταξας οὕτω γενέσθαι. Γενηθῆτω λοιπὸν τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον· εἰς Σὲ λοιπὸν ἀφιερωῶ μετὰ πιστῆς καὶ συντετριμμένης καρδίας τὸ τέκνον μου. Ἐλπίζω δὲ ἔχουσα πεποιθήσιν εἰς τὴν εὐτπλαγχνίαν σου καὶ αὐτῆ μου ἡ λύπη νὰ μεταβληθῆ εἰς χαρὰν.» Διὰ τῆς προσευχῆς ταύτης ἠσθάνθη παρηγορίαν τινὰ καὶ ἀνακούφισιν ἡ τεθλιμμένη καρδιά τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης μητρὸς. (ἀκολουθεῖ).

Φυσικὴ.

Ἐπιστήμη θελκτικωτέρα ἐκείνης, ἡ ὁποία ἐξηγεῖ τὰ τῆς φύσεως φαινόμενα, δὲν ὑπάρχει. Βλέπομεν, ὅτι τὸ ἄλας καὶ ἡ χιών εἰσὶ λευκά, τὰ ρόδα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον ἐρυθρά, τῶν φυτῶν τὰ φύλλα πράσινα, κίτρινον τὸν ἥράνθεμον (τὸ μέγα χαμόμηλον).

ἀλλά, φεῦ, πόσον ὀλίγοι ἄνθρωποι ἠρωτήθησάν ποτε τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν ταῦτα φαίνονται τοιαῦτα! Γινώσκωμεν ὅτι ὁ μὲν πλαγίαιλος παράγει φωνὴν μουσικὴν, ὁ δὲ ἐρραγισμένος κώδων ἤχον ἀσύμφωνον· ὅτι τὸ πῦρ εἶνε θερμόν, ὁ πάγος ψυχρὸς καὶ ἡ φλεγόμενη λαμπὰς φωτεινὴ· ὅτι τὸ ὕδωρ ἐν μὲν τῇ θερμότητι βράζει, ἐν δὲ τῷ ψύχει πήγνυται. Ἄλλ' ὅταν παιδίον τι ἀτενίζον εἰς ἡμᾶς ζητῇ τὸν λόγον τούτων τῶν φαινομένων, ποσάκις, μὴ εἰδότες καὶ ἡμεῖς αὐτοί, ἐπιβάλλομεν εἰς τὸ παιδίον σιωπὴν, ἀποκαλοῦντες τὰ ζητήματα, ἅπερ ἡ ἀφελὴς αὐτοῦ περιέργεια προτείνει εἰς ἡμᾶς, γελοῖα καὶ φλυαρίας!

E. K. ΒΡΕΟΥΕΡ.

Κλείς ἐπιστημονική.

Οἱ περισσότεροι τῶν ἀναγινωστῶν γνωρίζουσιν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1857 ἔτους ὑπάρχει παρ' ἡμῖν βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή «Κλείς ἐπιστημονική.» Τὸ βιβλίον τοῦτο κατὰ πρῶτον εἶχε φανῆ ἐν Ἀγγλίᾳ, μετὰ ταῦτα ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐσχάτως ἐνταῦθα, χάρις εἰς τὸν κ. Περικλῆ Ι. Κριτίδην.

Τοσαύτην ἐν Εὐρώπῃ ἀγάπην ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φαινομένων τῆς φύσεως, ὥστε σοφὸς ἐν Γαλλίᾳ δημοσιογράφος, ὁ κ. Ἰσίδωρος Κάχεν (Isidore Cahen), ἰδὼν αὐτήν, ἰδοῦ τί ἀμέσως ἔσπευτε νὰ δημοσιεύῃ διὰ τῆς ἐφημερίδος αὐτοῦ.

«... χρεωστῶ νὰ τὸ ὁμολογήσω· ἐν τῇ ἀναγνώσει τῆς Ἐπιστημονικῆς Κλειδὸς τοσαύτην ἡσθάνθη χάραν, ὥστε τινὲς ἴσως θὰ μ' ἐγέλων, ἂν μ' ἔβλεπον· Ὁ σοφὸς Βρεουέρ, ὃς συνέταξε τὴν ἀξιόλογον ταύτην ἐπιτομὴν, μοὶ ἐπροξένησεν εὐχαρίστησιν, ἣν ἀναμφιβόλως δὲν ὑπερέβαιεν ἡ τοῦ καρδιναλίου Ἀγγέλου Μαΐου, ὅτε ἡδυνήθη ν' ἀναγνώσῃ τὰ παλίμψηστα (τὰς μεμβράνας)... Ἐπεθύμουσι νὰ βλέπω ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἅπαντας ἀναγινώσκοντας ἀντὶ τῶν ἀξίας ἃ σολδίων μυθιστορημάτων, καίπερ κεκοσμημένων ζωγραφίαις, τὸ πολῦτιμον τοῦτο βιβλίον. Οἱ Ἄγγλοι εὐτυχῶς οὔτε εἰς τὰς ὁδοὺς περιφέρονται, οὔτε εἰς τραγοῦδια καὶ ἀποτρόπαια τρέχουσι μυθιστορήματα, οὐδὲ ἀξιοκατάκριτον ποιοῦσι χρῆσιν τῶν

χρημάτων αὐτῶν, ὡς οἱ ἡμέτεροι, ἀλλ' ἀγαπῶσι νὰ ἀγοράζωσι τὰ τοιαῦτα βιβλία καὶ βιβλιοθήκας νὰ συνιστῶσι μικράς».

Ἴδου λοιπὸν διατί οἱ Ἄγγλοι προώδευσαν τοσοῦτον καὶ εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὰς ἐπιστήμας! Ἴδου διατί ἡ ναυτικὴ δύναμις καὶ τὸ παγκόσμιον τῶν Ἄγγλων ἐμπόριον ἀνοίγει ἀγορὰς δι' ὅλα τὰ προϊόντα τῶν καὶ συσσωρεύει εἰς τὴν Βρετανίαν τὸν πλοῦτον ὅλων τῶν λοιπῶν χωρῶν τοῦ κόσμου! Ἴδου διατί τῆς Ἀγγλικῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας τὰ προϊόντα εἰσὶ διάσῃμα! Ἴδου διατί οἱ Ἄγγλοι ἀνεθίβασαν τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἐντελείας. Ἴδου τέλος διατί οἱ Ἄγγλοι καὶ ἐδοξάσθησαν καὶ πλοῦτον ἀπέκτησαν καὶ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὅλων κατέχουσιν.

Ἰουδαῖος καὶ Χριστιανός.

Ἐντὸς στεναυτίνος καὶ θαθείος
Φρέατος ἔπεσεν Ἰουδαῖος·

Κλίμακα φέρων Χριστιανός,
Τὸν τάλαν' ἤλθε ταχὺς νὰ φθάσῃ
Κ' ἐκ τοῦ πυθμένος αὐτὸν ν' ἀρπάσῃ,

Μὴ ἀποθάνῃ ἐλεεινῶς.

Ἄλλ' ἐκ τοῦ θάθους ὁ Ἰουδαῖος
« Ἄνθρωπε, εἶπεν, ἤλθες ματαίως·

« Οὐδὲν ἡ κλίμαξ μὲ ὠφελεῖ·

Σάββατον εἶνε, εὐχαριστῶ σοι·

Σήμερον πρέπει πάντες ν' ἀργῶσι·

Οὕτω προστάζει ἡ ἐντολή.

Ἄναφανέσις νέας πρῶτας,

Ἐκ τοῦ βαράθρου τῆς ἀπωλείας

Ἰψοῦντ' ὄξεῖται ἀνδρὸς φωναί·

Ἐβρῆναι, κλαίων, ὁ Ἰουδαῖος·

Πρόσελθε, φίλε, σπεῦσον ταχέως·

Ποῦ εἶν' ἡ κλίμαξ, Χριστιανέ·

Εἰς τοῦ βαράθρου ἑλθὼν τὸ χεῖλος·

Καὶ καταβλέψας, εἶπεν ὁ φίλος·

« Ἡ συμφορὰ σου εἶνε κακὴ.

Σὲ ταλανίζω καὶ σὲ λυποῦμαι,

Ἄλλὰ τὸ ἔργον πολὺ φοβοῦμαι·

Σήμερον εἶνε Κυριακή».

Ὁ νῦν Σουλτάνος ἢ αὐτοκράτωρ (παδισάχ, χάν) τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, δεύτερος υἱὸς τοῦ Σουλτὰν Μαχμούτ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Σουλτάνου Ἀβδούλ Μετζήτ, ἐγεννήθη τὴν 28 Φεβρουαρίου 1830 ἢ, κατὰ τὴν μωαμεθανικὴν χρονολογίαν, 15 Σαμπάν 1245 Ἐγίρας, καὶ διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὴν 13 Ἰουνίου 1861. Πρὶν ὁ Ἀβδούλ Ἀζίζ ἀναβῆ τὸν θρόνον, πολλοὶ καὶ διάφοροι γινῶμαι ἐπεκράτουν περὶ αὐτοῦ καὶ κοινῶς ἐνομιζέτο ὅτι ἦτο θιασώτης τῶν ἀρχαίων ὀθωμανικῶν ἰδεῶν· διὰ τοῦτο καὶ ζῶντος ἔτι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, οἱ ἀνήκοντες εἰς τὸ κόμμα τοῦτο εἶχον ἀποπειραθῆναι νὰ τὸν ἀντικαταστήσωσιν εἰς τὸν θρόνον. Ἄλλ' αἱ μὲν ἀπόπειραι αὐταὶ ἀπέτυχον, ὁ δὲ Ἀζίζ ἐφένδης (ὡς ἐκαλεῖτο τότε), ὁ ὁποῖος διετελεῖ εἰς παντελῆ ἄγνοιαν τῶν ἐνεργουμένων, ἐξηκολούθει ν' ἀγαπᾷ καὶ ν' ἀγαπᾶται ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, διάγων ἀπράγμονα καὶ ἀγροτικὸν βίον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του ἀναβὰς τὸν θρόνον κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον τῆς διαδοχῆς, πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ἐθεώρησε τὴν βελτίωσιν τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δυνάμεων καὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους. Πρὸς τοῦτο ὅθεν παρεχώρησε μέγα μέρος τῆς ἐπιχορηγήσεως αὐτοῦ, κατήργησε πολλὰς συντάξεις ἀναξίως ἢ κατὰ χάριν διδομένας, ἠλάττωσε τοὺς ἀδρούς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων, ἐξῆρε τὸ φρόνημα τοῦ στρατοῦ, κατατάξας ἐν αὐτῷ καὶ τὸν πρὸ τῆς στέψεως γεννηθέντα υἱὸν αὐτοῦ Ἰτζεδδὶν ἐφένδην (τὸν ὁποῖον ἀνέτρεφεν ἐν γνῶσει μὲν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ κρυφίως, σεβόμενος τὰ ὀθωμανικὰ ἔθιμα) καὶ τινὰς τῶν υἱῶν τοῦ Σουλτάν Μετζήτ, καὶ παρήγγειλεν εἰς διαφόρους εὐρωπαϊκὰς πόλεις πολλὰ πλοῖα τῆς νεωτέρας ἐφευρέσεως. Συνάμα δὲ ἐπεκύρωσε τὸ Χάττι-Σεριφ τοῦ Γκιούλ χανέ καὶ τὸ Χάττι-Χουμαγιούν τοῦ 1856, ὑπεσχέθη τὴν ἰσότητα εἰς πάντας αὐτοῦ τοὺς ὑπηκόους ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκείας, καὶ κατὰ τὸ 1868 καὶ 1869 ἔτος ἐξεφώνησεν ἐν τῇ Ἰψηλῇ Πύλῃ ἐναρκητρίους λόγους, ἐμπνεομένους ὑπὸ φιλελευθέρων καὶ μεταρρυθμιστικῶν ἀρχῶν.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἀνεφύησαν πολλὰ σπουδαῖα ζητήματα, τὸ τοῦ Διβάνου, τὸ Μαυροβουινικόν, τὸ Ρουμανικόν, τὸ τῶν Σερβικῶν φρουρίων καὶ τὸ Κρητικόν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπεδείξατο πυλ-

λήν ναημοσύνην, ἀναθέσας τὴν διεξαγωγὴν αὐτῶν εἰς τοὺς ἰκανωτάτους ἄνδρας. Οὕτως ὁ μὲν Φουάτ κατέστειλεν ἐντὸς ὀλίγου τὰς ταραχὰς τοῦ Αἰθίου· ὁ δὲ στρατάρχης Ὁμέρ ἐπέβαλε τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς Μαυροβανίους ὑπὲρ αὐτὰ τὰ τεῖχη τῆς πρωτεύουσας αὐτῶν τῇ 10 Σεπτεμβρίου 1863· ὁ δὲ Ἀαλῆς, βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Φουάτ, ἠδυνήθη κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ζητήματα νὰ ὑπερικήσῃ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα προσκόμματα. Κανόνισας τὰς πρὸς τὴν Τουρκίαν σχέσεις τῆς Αἰγύπτου μετὰ τοῦ Ἀντιβασιλέως Ἰσμαὴλ πασσᾶ, ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ 1863 τὴν Αἴγυπτον, καὶ βραδύτερον παρεδέχθη τὴν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ διαδοχὴν, κατὰ τὰξιν πρωτοτακίας. Τὴν 9 Ἰουνίου 1867 ὁ ἀληθῶς φίλος τῆς προόδου Σουλτάνος καταπατῶν τὰς ἀρχαίας προλήψεις ἐξέπλευσεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Γαλλίαν, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον ἔκθεσιν, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Λονδῖνον, καὶ διελθὼν διὰ Γερμανίας εἰς Βιέννην, διὰ τοῦ Δουνάβεως ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν 25 Αὐγούστου, τυχὼν λαμπρᾶς ὑποδοχῆς. Τὸν Ἀβδούλ Ἀζίζ ἐπεσκέφθησαν οἱ ὑποτελεῖς ἡγεμόνες Αἰγύπτου Ἰσμαὴλ πασσᾶς, Ρουμανίας Κάρολος καὶ Σερβίας Μιχαήλ· ὑποβαλόντες δ' εἰς αὐτὸν τὴν ὑποταγὴν των ἔτυχον φιλοφρονεστάτης ὑποδοχῆς.

Ὁ νῦν Σουλτάνος ἀνεγνώρισε τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας, τὰ μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν μεταπολίτευσιν τοῦ 1862, τὴν Ἰσπανικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1868, συνωμολόγησεν ἐμπορικὰς συνθήκας καὶ ἐσύστησε τὸ παράσημον Ὀσμανιέ.

Τὰ ἐκ τοῦ συνεταιρισμοῦ καλά.

(Συνέχεια.)

Ἀγαπητοὶ φίλοι.

Μεγάλην μου χαρὰν καὶ συγκινημένην καρδίαν σᾶς βλέπω συνηθρισμένους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο κατὰσθημα τῆς πόλεως μας διὰ νὰ σκεφθῶμεν ὅλοι ὁμοῦ περὶ ζητήματος, τὸ ὅποιον εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἔφερε τὰ μεγαλείτερα εὐεργετήματα εἰς τοὺς τεχνίτας καὶ ἡλευθέρωσε πολλὰ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ἀπὸ τὸν ἐκ τῆς πείνης θάνατον.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν εἶνε τόσο εὐκόλον διὰ γὰρ σᾶς τὸ ἐξηγήσω, καὶ ἴσως ἀπαιτοῦσεν ἄνθρωπον πολὺ ἀξιώτερον ἐμοῦ. Ἐλπίζων ὅμως εἰς ἐκεῖνον, ὅστις τοὺς ἀγραμμάτους ἀλιεῖς ἀπέδειξε σοφοὺς θεολόγους, καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν θερμῶς ἐπικαλοῦμαι, προβαίνω εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ πράγματος· σεῖς δὲ παρακαλῶ νὰ μοὶ χαρίσετε δι' ὀλίγον καιρὸν τὴν προσοχὴν σας.

Κανεῖς νομίζω δὲν θὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἡ κατάστασις τῶν συντεχνιῶν (συναφίω) ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀποβαίνει χειροτέρα καὶ δυστυχῶς δὲν βλέπει τις ποῦ θὰ σταματήσῃ τὸ κακόν· ὅλοι γενικῶς παραπονοῦμεθα ὅτι τὰ κέρδη ἔλειψαν καὶ ὅτι ἀντὶ τὰ κεφάλαια ἐκάστου ἡμέρα τῇ ἡμέρα νὰ αὐξάνουν, ἀπ' ἐναντίας ὀλιγοστεύουν· ποῖα λοιπὸν εἶνε ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ τούτου καὶ πῶς δύναται νὰ θεραπευθῆ; ἰδοὺ τὸ ἀντικείμενον, περὶ τοῦ ὁποίου πρόκειται—Δὲν εἶνε πολλὰ ἔτη ὅπου ἡ Εὐρώπη δὲν εἶχεν ἀκόμητὴν καλοσύνην νὰ μᾶς ἐφοδιάζῃ μῆτε ἀπὸ ὑποδήματα μῆτε ἀπὸ φορέματα μῆτε ἀπὸ ἔπιπλα, ἢ καὶ ἂν μᾶς ἔστειλε, ἦσαν τόσο ὀλίγα, ὥστε οὔτε κρῦον οὔτε ζέστην μᾶς ἔκαμναν κατὰ τὴν παροιμίαν· σήμερον ὅμως τόσο πολλὰ μᾶς στέλλει καθ' ἐκάστην καὶ τόσο εὐθηνά, ὥστε ὁ καθεὶς προτιμᾷ ὡς εὐθηνότερα τὰ πράγματα τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὰ ἐντόπια, ἂν καὶ ἐκεῖνα διαρκοῦν ὀλιγώτερον. Ἴδου λοιπὸν ἡ αἰτία τῆς ἀπραξίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἐξ ὑμῶν οὐδεὶς ἀγνοεῖ. Τὸ χρηματικὸν ὄλονεν ὀλιγοστεύει· πόθεν τοῦτο; εὐκόλον νὰ τὸ ἐνοήσωμεν, ἀφοῦ συλλογισθῶμεν ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀγοράζει τὸν βάμβακα καὶ τὸ μαλλίον μὲ τὸ καντάρι καὶ μᾶς τὸν πωλεῖ μὲ τὴν ὀκᾶν· ἀγοράζει τὴν μέταξαν μὲ τὴν ὀκᾶν καὶ μᾶς τὴν πωλεῖ μὲ τὸ δράμι. Τόπος λοιπὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὸ μεταλλικὸν ὄλονεν φεύγει, δὲν δύναται παρὰ νὰ πτωχύνῃ. Ἀνάγκη καὶ ἀνάγκη μεγάλη, πρὶν τὸ κακὸν καταντήσῃ ἀθεράπευτον, νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς ταχείας θεραπείας αὐτοῦ· ἡ δὲ θεραπεία μόνον δι' ἐνὸς καὶ μόνου ἰατρικοῦ δύναται νὰ κατορθωθῆ καὶ τοῦτο εἶνε ὁ συνεταιρισμός.

Τί δὲ ἐστὶ συνεταιρισμός; ἔνωσις κεφαλαίων καὶ ἐργασίας· θελήτε νὰ κατασκευάζετε τὰ χειροτεχνήματά σας καὶ εὐθηνά καὶ κομψά καὶ νὰ δυναθῆτε νὰ συναγωνισθῆτε μετὰ τῆς Εὐρώπης; ἐνώσατε τὰ κεφάλαια καὶ τὴν ἐργασίαν σας· δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου οἱ Εὐρω-

παῖοι ἔφθασαν ὅπου σήμερον τοὺς βλέπομεν. Δὲν εἶνε τὸ αὐτό, φίλοι μου, ὁ ἴδιος τεχνίτης νὰ τελειῶνῃ ἔν ἐργόχειρον καὶ τὸ νὰ τὸ τελειῶνουν τρεῖς ἢ τέσσαρες ὁμοῦ, ὅταν εἰς ἐργάτης ἀναλαμβάνῃ ἔν μόνον μέρος τῆς ἐργασίας, τόσον γυμνάζεται εἰς αὐτό, ὥστε καὶ τελειότερος γίνεται καὶ ταχύτερος καὶ ἐπιδεξιότερος. Προσέτι τὰ μικρὰ κεφάλαια μικρὰ καὶ ἀσήμαντα κέρδη φέρουσιν· ἐνῷ τὰ μεγάλα καὶ κέρδη μεγάλα ἀποφέρουσι. Καθὼς ὅμως διὰ νὰ κτίσωμεν οἰκοδόμημα στερεὸν χρειάζονται λίθοι μεγάλοι καὶ λίθοι μικροὶ προσέτι δὲ καὶ ἀμμοκονία (ἄσβεστος) διὰ νὰ συνδέῃ πρὸς ἀλλήλους τοὺς λίθους· τοιοῦτοτρόπως διὰ τὸ μέγα οἰκοδόμημα τοῦ συνεταιρισμοῦ χρειάζονται τεχνῖται μεγάλοι καὶ τεχνῖται μικροί· προσέτι δὲ καὶ ἀμοιβαία ἀγάπη ἀδελφικὴ πρὸς ἀλλήλους, διὰ τῆς ὁποίας νὰ συνδέωνται τὰ διάφορα μέλη. Λοιπὸν γενικὸς συνηταρισμός· ἰδοὺ ποῦ ἔγκειται ἡ σωτηρία μας. Συνεταιρισμός μεταξύ τῶν τεχνιτῶν, συνεταιρισμός μεταξύ τῶν μεταπρατῶν, συνεταιρισμός μεταξύ τῶν μικρεμπόρων, συνεταιρισμός μεταξύ τῶν μεγαλεμπόρων. Τί χρειάζονται διὰ τοὺς τεχνίτας αἱ εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως μικραὶ φωλεαί, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ ἰδρωτός σας κατὰ πᾶσαν τριετίαν ἐξαγοράζετε; τίς εἶνε ἐκεῖνος ὅστις δὲν πληρῶνει κατ' ἔτος ὡς ἐνοίκιον τοῦ ἐργαστηρίου του τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτον τῆς ὅλης ἀξίας αὐτοῦ; ἐνώστατε τὰ μικρὰ σας κεφάλαια καὶ θὰ σχηματίσετε κεφάλαια κολοσσαῖα· με' αὐτὰ θὰ δυνηθῆτε νὰ κτίσετε ἔξωθεν τῆς πόλεως, ἢ κατὰ τὴν γέφυραν ἢ κατὰ τὸ πεπετζίκι ἢ εἰς τὴν ὠραιστάτην καὶ εὐάερον θέσιν τοῦ κατασταίου οἰκοδομᾶς ὠραίας, εὐρυχώρους, ἀναπτυκτικὰς, ἐντὸς τῶν ὁποίων κατὰ ὁμάδας ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ θὰ συνεργάζεσθε ἐν ἀνέσει, ἀναπνέοντες κατὰ τὰς θερμὰς τοῦ καλοκαιρίου ἡμέρας ἀντὶ τοῦ μολυσμένου ἐκ τῶν νεκροτρυφείων καὶ τῶν λοιπῶν ἀκαθαρσιῶν ἀέρος τῆς πόλεως τὴν ὀροστερὰν αὐραν τῆς θαλάσσης, καὶ ἀποφεύγοντες τὴν τύρβην τῆς πόλεως, θὰ ἀπολαμβάνετε τὴν μαγευτικὴν θέαν τῆς γαληνιώσης θαλάσσης. Συστήσατε ἐκάστη συντεχνία τέσσαρα ἢ πέντε πρὸς ἐξόδευσιν καταστήματα εἰς τὰ διάφορα κέντρα τῆς πόλεως, ἀναθέτοντες τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἰκανωτέρους ἐξ ἡμῶν· διαμοιρασθήτε τὴν ἐργασίαν καὶ ἄς ἀναλάβῃ ἕκαστος ὅ,τι

εἶνε ἱκανὸς διὰ νὰ πράττη. Ἐργαζόμενοι μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν σας, μὴ φοβηθῆτε τὴν ἐν καιρῷ χειμῶνος κατὰ τὸ ἑσπέρας μετάβατιν εἰς τὰς οἰκίας σας· τὸ πρᾶγμα εἶνε εὐκατόρθωτον καὶ εὐκόλως συνηθίζεται. Ἐποδήματα καλὰ, εἰς κηρωτὸς (μουσαμάς) καὶ ἐν μάλλινον περιλαίμιον, ἰδοὺ ἢ εὐκολία. Διὰ τοὺς ἀγάμους οὐδεὶς λόγος· οὗτοι δύνανται εἰς μὲν τὸ ἰσόγειον πάτωμα νὰ ἐργάζωνται εἰς δὲ τὸ ἀνώγειον νὰ κοιμῶνται, κατασκευάζοντες αὐτὸ ἐν εἴδει στρατῶνος· οἱ δὲ ἔγγαμοι μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἢ τεσσάρων ἑτῶν θὰ ἦνε εἰς θέσιν νὰ κτίσωσι καὶ τὰς οἰκίας των πλησίον τῶν ἐργοστασίων των· διὰ τῆς ἐνώσεως τῶν κεφαλαίων θὰ δυνηθῆτε νὰ εἰσάξητε εἰς τὰ καταστήματά σας ἐκ τῶν μηχανῶν τὰς εὐκολωτέρας καὶ ὠφελιμωτέρας, τελειοποιούντες τὰ ἔργα σας καὶ εὐκολύνοντες τὴν ἐργασίαν σας· θὰ δυνηθῆτε νὰ στείλετε τοὺς παῖδας σας εἰς τῆς Εὐρώπης τὰ πολυτεχνεῖα νὰ σπουδάσωσιν ὅσα δὲν γνωρίζετε καὶ νὰ τὰ διδάξωσιν ἐπανεργόμενοι καὶ εἰς ὑμᾶς.
(ἀκολουθεῖ).

Περίεργος ἐπιστολὴ

τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας πρὸς τὴν βασίλισσαν
τῆς Ἀγγλίας.

Γενομένης τῆς μετὰ τῆς Ἀγγλίας περὶ εἰρήνης συνθήκης καὶ πληρωθέντων ὑπὸ τῶν Κινέζων ἑκατομμυρίων τινῶν ταλλήρων, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας ἔλαβεν ἀπὸ τῆς ἐν Ὁξφόρδῃ Ἀκαδημίας τὸν τίτλων τοῦ Διδάκτορος. Ἡ οὐρανία Αὐτοῦ Μεγαλειότης λοιπὸν ἔγραψεν ἰδίᾳ χειρὶ ἐπὶ μετάξης χαρυστάτην ἐπιστολὴν καὶ ἀπέστειλε πρέσβυν τὸν Το-Φο-Φοῦ εἰς Λονδῖνον, ὅπως αὐτοπροσώπως ἰδίᾳ χειρὶ τὴν ἐγχειρήσῃ τῇ Α. Μ. τῇ Βασίλισσῃ Βικτωρίᾳ.

« Βικτωρία μου, εἶμαι μόνος κυριάρχης τῆς οὐρανίου αὐτοκρατορίας, αὐτοκράτωρ, Θεὸς τῶν Κινέζων, τῆς γῆς, ἀντανάκλασις τοῦ Θεοῦ

« Εἶδον καλοκάγαθος διὰ τοῦ σεβαστοῦ μου ὀφθαλμοῦ τὴν πρὸς με ἀποσταλεῖσαν περγαμινὴν, ἐξ ἧς συνεπέρανα ὅτι μετὰ τῶν υἰῶν τῶν ἐχόντων ἐρυθρὰς τρίχας ὑπισχενείσθε μεθ' ὅλου τοῦ σεβασμοῦ

νά βελτιωθῆτε διὰ τῆς εἰρήνης. Ὅπως δ' ὅλη ἡ ἥπειρος τῆς γῆς μάθη ὅτι εἶμαι οἰκτίρμων, ἕκαμα τὴν εἰρήνην.

« Ἀπὸ τοῦδε δύνασθε νά ζῆτε ἐν ἡσυχίᾳ, ἀρκεῖ νά παύση νῦν ἡ πρὸς με ἀντιζηλία σου. Θά διατηρήσω τὸν λόγον μου.

« Διέταξα νά μὴ ἀποκαλῶνται πλέον οἱ βάρβαροι υἱοὶ σου ἐρυθροὶ καὶ νά μὴ τοῖς παρέχῃσι πλέον οἱ Κινέζοι μου φόβους. Ἄς ἔρχωνται λοιπὸν καὶ ἄς ἐμπορεύωνται ἐνταῦθα, ὅπως δύνωνται νά πίνωσι τὸ τέιον καὶ βελτιώσωσιν οὕτω τὴν οἰκτράν κατάστασιν των, καλῶς ἐννοουμένου ὅτι πλέον δὲν θά καταστρέψωσι τὰς πόλεις μου μὲ τὰς μεγάλας αὐτῶν πάλλας καὶ μὲ τὰ ἄφρονα ἐγκλήματά των. Θά τοῖς δοθῇ ἐλευθερία νά εἰσέρχωνται ἐντὸς τῆς αὐτοκρατορίας μου ὑπὸ συνοδίαν καὶ μακρόθεν νά ρίπτωσι βλέμμα ἐπὶ τῆς ἀντανακλάσεως τῆς σοφίας μου.

« Δὲν εἶνε πολὺ ἀργά, ἐὰν πραγματικῶς ἦνε πρὸς τοῦτο διατεθειμένοι. Δύνανται οὕτω νά ἀποκτήσωσι πλείστην παιδείαν καὶ ἐπιστήμην. Διέταξα τὸν Το-Φο-Φοῦ νά σὲ ἀποκαλέσῃ ἀνεψιᾶν τῆς μεγάλης Ἄρκτου καὶ ἀδελφὴν τοῦ Κρόνου, ταυτοχρόνως δὲ νά σοὶ ἐγχειρίσῃ εἰς ἔνδειξιν τιμῆς κιβώτιον ἐν ἐμπεριέχον ταινίας καὶ ἕτερον κιβώτιον ταμβάκου ὅπως σὲ ἐξυπνᾷ.

» Εἶθε νά μὴ σοὶ λείψῃ οὐδέποτε τὸ τέιον, οἱ δὲ πόδες σου νά γίνωνται ἀείποτε μικρότεροι. Ἡ χάρις μου εἶνε ἄπειρος».

Λύσις

τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ αἰνίγματος.

Ἰ π ν ο ς, Ἰ ς (Χοῖρος), Π ν ο ὕ ς, Νο ὕ ς.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Βασιλεύω κ' ἔχω κράτος τὰς ἐκτάσεις τοῦ αἰθέρος.

Ἄν τὴν κεφαλὴν μου κόψῃς,

Τέσσαρας θά ἴδῃς ὄψεις:

Τὸ φθινόπωρον, τὸ ἔαρ, τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

« Ἄλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου ».

(Συνέχεια ἴδε σελ. 147).

ΛΕΞΙΣ παιδεία σημαίνει ἐνταῦθα τὴν ἀνατροφὴν καὶ διδασκαλίαν ἐνὸς παιδίου. Οἱ γονεῖς ὅθεν παραγγέλλονται νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα των καθ' ὅν τρόπον ὁ Κύριος ἐγκρίνει, ἤτοι ὀφείλουσι νὰ διδάσκωσιν εἰς αὐτὰ τὴν ἀρετὴν καὶ θρησκείαν. Ἡ δὲ λέξις νοουθεσία σημαίνει κατὰ γράμμα τὸ βάλλειν εἰς τὸν νοῦν, τὸ ἐνθυμιζεῖν, τὸ συμβουλευεῖν, τὸ διδάσκειν. Καὶ ἡ ἔννοια ἐδῶ εἶνε νὰ ἐνθυμιζώσιν εἰς αὐτὰ περὶ τοῦ Κυρίου, τῆς ὑπάρξεως, τῶν τελειοτήτων, τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, ὅπερ ἔχει ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ τῆς ζωῆς των. Αὕτη ἡ ἐντολὴ εἶνε θετικὴ καὶ σύμφωνος μεθ' ὅλας τὰς διαταγὰς τῆς Γραφῆς, τὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀναφερομένας. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφβάλῃ ὅτι ἡ Γραφή ἐπιτάττει τοὺς γονεῖς τὸ χρεός τοῦ νὰ προσπαθῶσι νὰ ἐκπαιδεύωσι τὰ τέκνα εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς θρησκείας καὶ νὰ θεωρῶσι τὸ καθῆκον τοῦτο ὡς τὸν μέγαν σκοπὸν τῆς παρουσίας ζωῆς, ὅπως προετοιμάσωσιν αὐτὰ διὰ τὸν οὐρανόν. Πολλοὶ ὅμως συνήθως λέγουσιν ὅτι τὰ παιδιά ὀδὴν πρέπει νὰ διδάσκωνται τὴν θρησκείαν, διότι ἀκούουσι περὶ αὐτῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Οἱ ἄπιστοι καὶ οἱ περὶ τὴν θρησκείαν ἀδιάφοροι ἐναντιώνονται ἢ ἀμελοῦσι τὸ ὑπὸ τοῦ ρητοῦ ἐπιταττόμενον καθῆκον· ἡ δὲ πρόφασις αὐτῶν κοινῶς εἶνε ὅτι τὸ νὰ διδάσκηται ἡ θρησκεία εἰς τὰ παιδιά κάμνει αὐτὰ προληπτικὰ καὶ δευτέρως, ἀφανίζει τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ νοῦς των καὶ ἐμποδίζει τὴν κρίσιν των, ἣτις πρέπει νὰ ᾔη ἀπροκατάληπτος ἐπὶ τοιοῦτου σπουδαίου ἀντικειμένου. Εἰς ἀπάντησιν τούτων τῶν ἐνστάσεων καὶ ὑπεράσπισιν τῆς παραγγελίας τῆς Γραφῆς ἐπὶ τούτου τοῦ ἀντικειμένου, λέγομεν, ὅτι τὸ ν' ἀφήσῃ τις τὸ τέκνον του ἄνευ θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶνε σχεδὸν τὸ ἴδιον ὡς ν' ἀφήσῃ ἕνα κῆπον ἄνευ καλλιέργειας. Ὅπως ὁ κῆπος ἀκαλλιέργητος μένων, ταχέως πληροῦται μετὰ ζιζάνια καὶ ἀκάν-

θας, οὕτως ὁ νοῦς ἐνὸς παιδίου εὐθὺς πληροῦται μὲ τὰ πάθη
 τῆς διαφθορᾶς καὶ κακίας, μὴ καλλιεργούμενος μὲ τὴν πνευματι-
 κὴν ἐκείνην τροφήν, ἥτις μόνη δύναται ν' ἀνακαινίσῃ τὴν καρδίαν,
 ἀφαιρούσα διὰ τῆς πίστεως τὴν φυσικὴν ροπήν αὐτῆς πρὸς τὴν ἀ-
 μαρτίαν. Οἱ τὰ ἄνωθι προφασιζόμενοι ἐκπαιδεύουσι τὰ τέκνα αὐ-
 τῶν εἰς τὴν παιδείαν τοῦ κόσμου· διδάσκουσιν αὐτὰ πῶς νὰ ἀ-
 ποκτήσωσι τὰ τοῦ κόσμου, νὰ λάβωσι τιμὰς ἀπὸ τοῦ κόσμου, νὰ
 μετᾶσχωσιν εὐπολήπτως τῶν τέρψεων τοῦ κόσμου, νὰ φέρωνται
 κομψῶς ἐν τῇ συναναστροφῇ, νὰ πλουτήσωσιν· ἀφίνουσιν αὐτὰ ν'
 ἀναγινώσκωσι μυθιστορίας, αἵτινες ἀφραπάζονται τὸν νοῦν ἀπὸ τοῦ
 πραγματικοῦ ἐκσφενδονίζουσιν αὐτὸν εἰς τὸν ἰδανικὸν κόσμον, καὶ
 οὕτως ἀποκαθίσταται τὸ πνεῦμα τοῦ νεανίου γωθρὸν καὶ νεκρὸν εἰς
 πᾶν πραγματικὸν ἔργον τοῦ βίου. Διδάσκουσιν αὐτὰ τὸν χορὸν καὶ
 τὴν μουσικὴν, ὅπως δεικνύουσιν ὅτι τὰ ἀνατρέφουσιν εὐγενῶς.
 Λαμβάνουσιν αὐτὰ εἰς τὸ θέατρον, (ὅπου αὐτοὶ πορεύονται ἵνα
 δαπανήσωσι τὴν ἐσπέραν των, ὡς κοινῶς λέγουσιν), ὅπως ἐκ-
 παιδευθῶσιν ἐκεῖ τὴν μεγαλοπρεπῆ μωρίαν, φορτωμένην ἀπὸ
 μουσικὴν, ὀρχήσεις, μηχανὰς καὶ σκηνογραφίας, « μωρίαν ὅμως
 ἀληθινὴν οὖσαν» ὡς ὁ περίφημος συγγραφεὺς de St. Evremond
 εὐφυῶς εἶπεν. Ἄγνοοῦσι βεβαίως ὅτι τὸ θέατρον εἶνε ἡ διαφθορὰ
 τῆς καρδίας, διότι ἐκεῖ ὑπάρχει ἀληθὴς πυρὰ καταφλέγουσα ὅλας
 τὰς εὐσεβεῖς ὁρέξεις τοῦ παιδίου. «Ὅταν, λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης
 ὁ Χρυσόστομος, ὅταν ἀνέλθῃς εἰς θέατρον καὶ καθίσῃς, γυμνοῖς
 μελεσι γυναικῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐστιῶν, πρὸς μὲν καιρὸν ἤσθης,
 ὕστερον δὲ πολλὸν ἐκεῖθεν ἔθρεψας τὸν πυρετόν.» δηλ., ὅταν ὑ-
 πάγῃς εἰς τὸ θέατρον, εὐχα ἰστέῖσαι μὲν τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν
 ὁποῖαν βλέπεις τὰς γυναίκας, πολλάκις μάλιστα ἡμιγυμνοὺς, νὰ
 παριστάνωσιν ἐπάνω εἰς τὴν σκηνήν, ἀλλ' ὕστερον σὲ κυριεύουσιν
 πονηροὶ διαλογισμοὶ καὶ κακαὶ ἐπιθυμίαι. (Χρυσόστ. Τομ. ια'. σελ.
 464). Ἄγνοοῦσιν ὅτι τὸ θέατρον ἦτο μία τῶν αἰτιῶν, αἵτινες εἶ-
 χον καταστρέφει τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος πρὸ εἴκοσι δύο
 αἰώνων. Ὁ μέγας Δημοσθένης προεῖδε τοῦτο, καὶ ἐπιθυμῶν
 νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα ἀπὸ τὸ ναυάγιον τοῦτο μόλις ἐτόλμησε
 μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, νὰ προβάλῃ τὴν κατάργησιν τοῦ

περί τῶν θεατρικῶν νόμου, δηλαδή τὴν μεταβολὴν τῶν θεατρικῶν εἰς στρατιωτικά. Ἄγνοοῦσιν, ὡς λέγει ὁ Κοραῆς, ὅτι ἡ βασίλευσα εἰς τοὺς σκηρικούς ἀρετὴ δὲν εἶνε σωφροσύνη, ὡς καὶ ὅτι πολλὰ δράματα δὲν εἶνε σωφροσύνης διδακτῆρια. Ἄγνοοῦσιν ὅτι οὐχὶ μόνον οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ παντός αἰῶνος κατεδίδαξαν τὸ θέατρον ὡς μὴ συντεῖνον εἰς τὴν ἀναγκαιούταν οἰκοδομήν, ἀλλὰ καὶ ὁ Σόλων, ὁ Πλάτων, ὁ Δημοσθένης, ὁ Ἰσοκράτης, οἱ ὀλίγοι φρόνιμοι ἄνδρες τὸ πάλαι, ἦσαν ἐναντίοι τοῦ Θεάτρου, διότι συντείνει πρὸς οἰκοδομήν τοῦ κακοῦ, ἤτοι πρὸς καταστροφὴν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀληθινῆς εὐσεβείας. . . . Πρὸς τούτοις διδάσκουσιν αὐτὰ πολλάκις τὴν κολακείαν καὶ ἐκφράσεις εὐχαριστήσεως καὶ ἀγάπης μὴ ὑπαρχούσης, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ψεῦδος, ὡς σκέπη τῶν ἀληθινῶν αἰσθημάτων, ἢ ὅπως μὴ προξενηθῆ εἰς τινα δυσαρέσκεια. Διδάσκουσιν αὐτὰ ν' ἀποφεύγῃ τὰς τέχνας τῆς εὐμηχανοῦ ἀπάτης, ἵνα μὴ ζημιώνωνται εἰς τὰ συμφέροντά των καὶ ἄλλα πολλά, ὅσα νομίζουσιν ὠφέλιμα καὶ λυσιτελῆ εἰς αὐτά· ἀλλὰ διατὶ δὲν λέγουσιν ὅτι καὶ ταῦτα τὰ μαθήματα ἀφανίζουσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των καὶ ὅτι κάμνουσιν αὐτοὺς προληπτικούς; Διατὶ δὲν ἀφίνουσι τὸν νοῦν των ἀδίδακτον πρὸς ταῦτα καὶ ἐλεύθερον ἵνα σχηματίσωσι τὰς ἰδικὰς των κρίσεις καὶ περὶ ἐκείνων, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ φροντίδος ἐδίδαξαν αὐτά;

Οἱ ἄνθρωποι εὐχαριστοῦνται νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τὰ θρησκευτικὰ των αἰσθηματα μετὰ προθυμίας. Ὁ ἄπιστος συνήθως δὲν εἶνε πολὺ πρόθυμος νὰ κρύψῃ τὰς θεωρίας του ἀπὸ τὰ τέκνα του. Τὰ τέκνα τοῦ τοιοῦτου θὰ γίνωσιν ἄπιστα καὶ διὰ τῆς διδακτικίας καὶ διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ πατρός, διότι οἱ ἄνθρωποι διδάσκουσι καὶ διὰ παραδείγματος. Ὅταν ὁ πατὴρ δὲν συγχάξῃ εἰς τὴν δημόσιον λατρείαν, καὶ τὰ τέκνα πράττουσι τὸ ἴδιον. Ἐὰν ἀμελῇ τὴν προσευχὴν, διδάσκει καὶ τὰ τέκνα του νὰ μὴ προσεύχωνται. Ἐὰν δὲν ἀναγινώσκῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διδάσκει τὰ τέκνα του νὰ πράττωσι τὸ ἴδιον. Ἐὰν ψεύδεται ἐνώπιον τῶν τέκνων του, διδάσκει αὐτὰ νὰ ψεύδωνται ἐπίσης. Ἐὰν χαρτοπαίξῃ εἰς τὰς ἑσπερινὰς συναναστrophάς, διδάσκει αὐτὰ τὸ καταστρεπτικὸν τοῦτο μάθημα. Ἐὰν ὀργίζεται καὶ ἀγροίκως ὑβρίζει τὴν σύζυγον ἢ τοὺς ὑπηρέτας, διδά-

σκει τὰ τέκνα του νὰ μιμῶνται αὐτόν. Τοιαύτη εἶνε ἡ φύσις τῶν πραγμάτων, ὥστε ἀποθαίνει ἀδύνατον εἰς τὸν πατέρα νὰ μὴ ἐπαλαμβάνη συνεχῶς τὰς θρησκευτικὰς του θεωρίας πρὸς τὰ τέκνα του. Τοῦτου οὕτως ἔχοντος, τὸ παρὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀπαιτούμενον εἶνε ὅτι αἱ διδασκαλῖαι του πατρὸς πρέπει νὰ ᾔνη ὄρθαι. Τὸ νὰ διδάσκη ὁ πατὴρ τὰ τέκνα του τὴν θρησκείαν τοῦτο δὲν κάμνει τὸν νοῦν αὐτῶν κοῦφον, προληπτικὸν καὶ ἀνεπιτήδειον νὰ ἐνοήσωσι τὴν ἀλήθειαν. Ἡ θρησκεία κάμνει τὸν νοῦν καθαρὸν, εὐσυνεῖδητον, πρόθυμον εἰς τὸ νὰ πείθεται, καὶ ἔτοιμον εἰς τὸ ν' ἀκολουθῇ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ δεισιδαιμονία, ἡ ὑπόκρισις, ἡ ἀπιστία, καὶ πᾶσα πλानη καὶ ψεῦδος θλάπτουσι καὶ διαφθείρουσι τὴν ὀρθὴν κρίσιν τοῦ νοός. Ἐὰν ὁ πατὴρ δὲν διδάσκη τὰ τέκνα του τὴν ἀλήθειαν, ἄλλοι θὰ διδάξωσιν αὐτὰ τὴν πλάνην. Ὁ τοῦ νέου συρμοῦ νέος, ἐν ἀπαντᾷ τὸ παιδίον ἐν τῇ ὁδῷ, ὁ ἐπιδέξιός ἀπιστος, ὁ μισῶν τὸν Θεόν, ὁ στρεβλὰς ἔχων ἀρχὰς ξένος, θὰ διδάξωσι τὸ παιδίον. Ἀλλὰ δὲν εἶνε προτιμότερον καὶ καλλίτερον εἰς τὸν πατέρα νὰ διδάξῃ αὐτὸς τὰ τέκνα του τὴν ἀλήθειαν παρὰ νὰ διδάξῃ αὐτὰ τὴν πλάνην ὁ ξένος; Ἡ θρησκεία εἶνε τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον πάντων τῶν λοιπῶν ἀντικειμένων· διότι τὰ μὲν ἄλλα τείνουσι νὰ καταστήσωσιν εὐτυχῆ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν παρούσαν πρόσκαιρον ἐπὶ γῆς διαμονὴν του, ἡ δὲ θρησκεία σκοπεύει νὰ καταστήσῃ αὐτὸν εὐδαίμονα αἰωνίως εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει τὰ παιδία νὰ διδάσκωνται περὶ τοῦ τοιούτου σπουδαίου ἀντικειμένου τὴν ἀλήθειαν. Εἶνε δὲ ἀναπολόγητοι καὶ ἄξιοι πάσης μομφῆς οἱ γονεῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες δι' ἀλόγους προφάσεις ἀμελοῦσι τὸ ἱερὸν τοῦτο κληῖχον· ὁ δὲ Θεὸς θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς αὐστηρότατα. (ἀκολουθεῖ).

Φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα.

Περὶ νοσοκομείων καὶ πτωχοκομείων.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Θεῖος ἡμῶν διδάσκαλος, ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην καὶ ἐπέβαλεν εἰς αὐτοὺς ὡς καθῆκον τὴν ἀγαθοεργίαν, τὴν ἐξοχον ταύτην ἀρετὴν, ἣν ὁ Χριστιανισμὸς ἐκάλεσε διὰ τοῦ ὀνόματος ἀ γ ἀ π η. Εἰς τὰ ἀρχαῖα ἔθνη, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἦσαν διηρημένοι εἰς δούλους καὶ κυρίους,

ἡ ἀγαθοεργία ἦτο μόλις γνωστή, διὰ δὲ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνα-
τους οὐδεὶς οὐδεμίαν φροντίδα ἐλάμβανεν. Ἡ ἀγάπη, ἀρετὴ
πρὸ πάντων χριστιανικὴ, λαμβάνει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐν τῷ Ἰησοῦ
Χριστῷ, ὅστις διεκρίνετο ἐξόχως ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους διὰ
τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθοεργίαν· οἱ δὲ ἱεροὶ μαθηταὶ καὶ ἀπό-
στολοι, μιμούμενοι τὸν Θεῖον αὐτῶν διδάσκαλον, ἐκέρδησαν τὰς
καρδίας τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀγαθοεργίας. Ἡ
χριστιανικὴ θρησκεία, κηρύττουσα ὅτι πάντες εἶνε ἴσοι ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ, ἔλαβεν ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῆς τοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς
τεθλιμμένους. Ὁμιλεῖ τὴν γλῶσσαν τῆς καρδίας, διδάσκει τὴν ἀ-
γάπην καὶ τὴν ὁμόνοιαν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἀγάπης ὁ δοῦλος γίνεται ἐλεύθερος, ἡ καρ-
διά τοῦ πλουτοῦ ἀνοίγεται εἰς αἰσθήματα μέγχι τῆς στιγμῆς ἐκεί-
νης ἄγνωστα εἰς αὐτόν, ὁ δὲ πτωχὸς ἀποκτᾷ τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐ-
νοιαν αὐτοῦ. Ἡ κοινωνία ρίπτει ἐν βλέμμα συμπαθείας ἐπὶ τῶν
τεθλιμμένων αὐτῆς μελῶν καὶ ἀμέσως ἀνεγείρει καταφύγιον διὰ
τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα — ἀναδέχεται τὰ ὄρφανὰ τέκνα
καὶ φροντίζει ὑπὲρ τῆς ἡθικῆς αὐτῶν ἀνατροφῆς καὶ διαπλάσεως—
τρέφει τοὺς ἐνδσεῖς γέροντας—ὑποβάλλει τοὺς ἐγκαταλειμμένους
ἀσθενεῖς καὶ ἐξασφαλίζει τὸ μέλλον τῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀκρωτη-
ριασθέντων στρατιωτῶν—Διαδίδουσα διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ Χρι-
στιανικὴ Θρησκεία τὴν ἀγάπην μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἐφεῦρε βο-
ηθήματα καὶ παρηγορίας δι' ἅπαντας τοὺς τεθλιμμένους. Ὑπὸ
τὰς ἐμπνεύσεις αὐτῆς ἐσχηματίσθησαν οἱ θρησκευτικοὶ ἐκείνοι σύλ-
λογοὶ σκοπὸν ἔχοντες νὰ ἐλεῶσι τοὺς ἐνδσεῖς καὶ νὰ ἐπεκτείνωσι
τὴν ἀληθῆ πίστιν εἰς τὰς μᾶλλον ἀπομακρυσμένας χώρας. Ὑπὸ
τὴν προστασίαν αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην πεφωτισμένων κυβερ-
νήσεων ἐσυστήθησαν εἰς διαφόρους ἐποχὰς αἱ μεγάλαι καὶ λαμπραὶ
ἐκεῖναι οἰκοδομαὶ, αἱ γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα εὐ ε ρ γ ε τ ι κ ᾶ κ α-
θ ι δ ρ ῦ μ α τ α.

Ὁ ἀρχαῖος κόσμος οὐδὲν παρουσιάζει, τὸ ὅποῖον νὰ δύναται
νὰ παραβληθῆ μετὰ τὰ σημερινὰ καταστήματα, ἅτινα ὀνομάζομεν
νοσοκομεῖα καὶ πτωχοκομεῖα. Ἡ φιλοξενία, τὴν ὁποίαν οἱ ἀρχαῖοι
λαοὶ ἐχορήγουν εἰς τοὺς ὁδοιπόρους, δὲν ὁμοιάζει ποσῶς μετὰ

βοηθήματα, ἅτινα λαμβάνουσιν οἱ ἀσθενεῖς καὶ ἀνάπηροι (μισεροὶ) εἰς τὰ νοσοκομεῖα, οἱ γέροντες εἰς τὰ πτωχοκομεῖα, καὶ οἱ πτωχοὶ εἰς τὰς πενιχρὰς καὶ ταπεινὰς αὐτῶν κατοικίας.

Εἰς τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ πρέπει ν' ἀποδώσωμεν τὴν ἀρχὴν τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, ἐντὸς τῶν ὁποίων καὶ ὁ πτωχὸς καὶ ὁ ἀσθενὴς λαμβάνουν δωρεὰν τὴν ἀπαιτουμένην περίθαλψιν καὶ συνδρομὴν. Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον λέγει « οἱ ἀσθενεῖς καὶ ἐνδεεῖς μέλη εἰσὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ». Οὕτω, κατὰ τὰς μᾶλλον ἀναμφισβητήτους μαρτυρίας, τὰ πρῶτα νοσοκομεῖα ἐσύστηθησαν περὶ τὸν Δ' καὶ Ε' αἰῶνα εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς Βηθλέεμ. Ἐν Γαλλίᾳ πρῶτοι οἱ Βασιλεῖς ἔδωσαν τὸ παράδειγμα τῶν ὠφελίμων καὶ φιλανθρωπικῶν τούτων καθιδρυμάτων. Τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Λυῶν ἐτυγθήθη ὑπὸ τοῦ Σιλδεβέρτου, τὸ τῶν Παρισίων ὑπὸ Κλόθβ' Κάρολος ὁ μέγας ἐσύστησε καὶ ἐνεψύχωσε διάφορα καταστήματα τοῦ αὐτοῦ εἴδους. Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ τὸν ἐμιμήθησαν πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν ἀναρίθμητοι προσκυνηταὶ ἐπέστρεφον ἐκ τοῦ Ἁγίου Τάφου. Τὰ πρῶτα νοσοκομεῖα ἦσαν γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα οἰκία Θεοῦ, ἐλέους, ἀγάπης, οἰκτιρμοῦ. Βραδύτερον ἡ ἰδιωτικὴ ἐλεημοσύνη ἐδοκίμασε νὰ ανταγωνισθῇ μετὰ τῆς μεγαλοδωρίας τῶν Ἡγεμόνων καὶ οἱ ἄπλοὶ πολῖται συνέτεινον τὰ μέγιστα εἰς τὴν σύστασιν τῶν εὐεργετικῶν τούτων καθιδρυμάτων, ἅτινα ἐπολλαπλασιάσθησαν καθ' ὅλην τὴν χριστιανικὴν Εὐρώπην εἰς τρόπον ὅστε ἕκαστον κοινόνιον, ἕκαστη μητρόπολις, ἕκαστον μοναστήριον εἶχεν ἰδιαιτέρον νοσοκομεῖον.

Πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789 ὑπῆρχον καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν 870 πολιτικὰ νοσοκομεῖα. Ἡ πόλις μόνον τῶν Παρισίων ἐμπεριείχε 48 νοσοκομεῖα καὶ πτωχοκομεῖα, μετὰ τῶν ὁποίων τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Θεοῦ, ἰδρυθὲν τὸ ἔτος 651—τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ἀγάπης, ἰδρυθὲν τὸ ἔτος 1606—τὸ νοσοκομεῖον τοῦ ἐλέους καὶ τὸ νοσοκομεῖον τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἰδρυθέντα τὸ μὲν ὑπὸ Ἐρρίκου Δ. τὸ δὲ ὑπὸ Μαρίας τῶν Μεδίκων—τὰ νοσοκομεῖα Necker Cochin καὶ Beaujon, ἰδρυθέντα τὸ 1780. Τέλος τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα τοῦ Bicêtre καὶ τῆς Salpêtrière, ἰδρυθέντα ὑπὸ Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ χρησιμεύοντα ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς φρενοβλαβεῖς (ἀκολουθεῖ).

Φυσική Θεογνωσία.

(Συνέχεια ἴδε σελ. 167).

Ἡ Μαργαρίτα ὁμως ἦτο ἀπαρηγόρητος· ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς Κομήσης καὶ ἐζήτηε συγχώρησιν· θρηνοῦσα δὲ ἔλεγεν· « Ἄχ, ἀγαπητῆ μου Κυρία! Ἐάν ἐδυνάμην μὲ τὸ αἱμά μου νὰ σώσω τὸ παιδίον, εὐχαρίστως θὰ ἔχυνα καὶ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ρανίδα· μὲ μεγάλην μου χαρὰν θὰ ἔκαμα τοῦτο. » Ἡ Κόμησσα βλέπουσα τὴν ἀπελπισίαν τῆς Μαργαρίτας τῇ εἶπεν· « Σὲ συγχωρῶ διὰ τὸ σφάλμα σου (μὲ ὄλον ὅτι εἶνε μέγα καὶ ἀδιόρθωτον), διότι βλέπω ὅτι τῷ ὄντι μετενόησες δι' αὐτό· ἀλλὰ πόσο, καλὰ ἐσκεπτόμην ἐγώ, καὶ πόσον ὀρθὴ ἦτο ἡ παραγγελία μου! Ἄργα πολὺ ἐκάταλαβε, πόσον κακὸν εἶναι ἡ ἀπειθεια καὶ ἡ ἀγάπη τῶν διασκεδάσεων. Δι' ἡμᾶς ἔλειψε πλέον κάθε χαρὰ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ὁμοιοῦμεν τὰ μαραμμένα ἄνθη τῆς γῆς, διὰ τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ λάθουν πάλιν τὴν προτέραν αὐτῶν ζωρότητα. »

Ἄφοῦ ἤλθεν ὀλίγον εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς ἡ Κόμησσα καὶ ἔμαθεν, ὅτι τὸ παιδίον ἐκλάπη μόλις πρὸ δύο ὥρων, ἔστειλε παρευθὺς πολλοὺς ὑπηρετάς διὰ νὰ τὸ ἀναζητήσωσι πανταχοῦ. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπανήρχοντο ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου χωρὶς νὰ ἀνακλύψωσι τίποτε περὶ τοῦ παιδίου· ἀφοῦ δὲ ἔλειψε πλέον πᾶσα ἐλπίς, ἡ Μαργαρίτα παρεδόθη εἰς παντοτεινὴν μελαγχολίαν, καταντήσασα κάτωχρος καὶ ἰσχνή ὡς φάντασμα, μὴ θέλουσα μήτε νὰ φάγῃ μήτε νὰ παρηγορηθῇ· ἔξαφνα δὲ πρῶτιαν τινα ἔγεινεν ἄφαντος, καὶ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε τί ἀπέγεινε.

Μία γραῖα τσιγκάνα διστραμμένη, μὲ ὄψιν διαβόλου, εἶχε κλέψει τὸ παιδίον. Ἡ συγχωμερὰ ἐκείνη γυνὴ εἶπεν ὅτι γνωρίζει τὰς μοίρας, καὶ μὲ αὐτὸ τὸ μέσον ἐξηπάτα τοὺς ἀπλοῦς, καὶ εἰσερχομένη εἰς τὰς οἰκίας, εὕρισκεν εὐκαιρίαν νὰ κλέπτῃ. Μὲ αὐτὸ τὸ μέσον εἶχεν ἐμβῆ πολλάκις εἰς τὸ παλάτιον, καὶ εἶχε παρατηρήσῃ καλῶς ὅλα τὰ εἰς αὐτό· ἦτο δὲ συνενοημένη μυστικῶς μὲ τὸν γεροντότερον ἀπὸ τοῦς τρεῖς μουσικοῦς· καὶ ἐνῶ οὗτος μὲ τὴν θορυβώδη μουσικὴν του ἔκαμε τοὺς ὑπηρετάς ὄλους νὰ προσέχωσιν εἰς αὐτόν, ἐκείνη ἀπὸ τινα μικρὰν θύραν τοῦ κήπου,

τὴν ὁποίαν ὁ μικρὸς ὑπηρέτης τοῦ κηπουροῦ ἀπὸ ἀμέλειαν ἀφῆκεν ἀνοικτὴν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν κῆπον τοῦ παλατίου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ τινος μυστικῆς κλίμακος, ἐμβῆκεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ παιδίου, ἤρπασεν αὐτό, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἠδυνήθη νὰ ἀρπάσῃ, καὶ ἔφυγε πάλιν μὲ βίαν εἰς τὸ πλησίον δάσος.

Ἐκεῖ ἐκρύβη μὲ τὸ παιδίον εἰς τόπον κατάφυτον ἀπὸ δένδρα, ἕως ὅτου ἐνύκτωσε· περιπατοῦσα δὲ τὴν νύκτα ἀπὸ δρόμους ἐρήμους καὶ ἀγνώστους, τὴν ἡμέραν ἀνεπαύετο κρυπτομένη εἰς τὰ χαμόκλαδα καὶ εἰς τὰ στάγμα τοῦ σίτου. Τοιοιουτρόπως ὁδοιποροῦσα ἐπροχώρησε πολλὰ μίλια καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον τῶν ὄρεων. Ἐκεῖ ὑπῆρχε βαθὺ καὶ ὑπόγειον σπήλαιον, τὸ δὲ στόμιον αὐτοῦ ἦτο περιφραγμένον μὲ πυκνὰς ἀκάνθας, ὥστε μὲ δυσκολίαν ἐδύνατό τις ν' ἀνακαλύψῃ αὐτό· θύρα σιδηρᾶ, τῆς ὁποίας τὸ κλειδίον ἐκράτει μαζῇ τῆς ἡ τσιγκάνα, ἔκλειε τὸ στόμιον· ἀφοῦ δὲ ἤνοιξεν, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸ μὲ τὸ παιδίον καὶ μὲ ὅ,τι ἄλλο εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ παλάτιον.

Τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο ἦτο καταρύγιον ληστῶν, οἵτινες ἐκρύπτοντο εἰς αὐτό, διὰ νὰ ἀποφύγῃσι τὴν τιμωρίαν τοῦ νόμου· εἰς αὐτὸ ἔκρυπτον ἐντος μεγάλων κιβωτίων καὶ ὅλα τὰ κλοπιμαῖα πράγματα, καθὼς πολυτίμους λίθους, μαργαρίτας καὶ πολλὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκευῆ. Οἱ λησταὶ ἄνθρωποι φοβεροὶ καὶ ἀγριωποὶ ἔχοντες γένειον πυκνὸν καὶ ἐνδυμένοι ἐνδύματα πολὺ λερὰ, ἦσαν συνηθροισμένοι ἐντὸς τοῦ σπηλαίου καθ' ἣν στιγμήν ἐφθασεν ἡ τσιγκάνα φέρουσα τὸ παιδίον, καὶ διεσκέδαζον, παίζοντες χαρτία, καπνίζοντες, καὶ πίνοντες οἶνον ἄφθονον· ἐχάρησαν δὲ μεγάλως ἀκούσαντες ὅτι τὸ παιδίον ἦτο ὁ μικρὸς Κόμης Ἐρρῶκος, καὶ ἐθαύμαζαν τὴν τσιγκάναν διὰ τὸ λαμπρὸν τοῦτο κατόρθωμά της· διότι πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμουν νὰ συλλάβωσι τοιοῦτῶν τι παιδίον γονέων εὐγενῶν. « Εὖγε, κ υ ρ ἂ Μ ἄ ν ν α, εἶπεν ὁ ἀρχιληστής· τὴν ἡμεῖς πολὺ καλὰ· ἂν συλλάβωσι ποτέ τινα ἀπὸ ἡμῶν, καὶ φοβερῶσιν νὰ κακοποιήσωσιν αὐτόν, τότε καὶ ἡμεῖς θὰ τοὺς φοβερῶσιν ὅτι θὰ φονεύσωμεν τὸ παιδίον· καὶ τοιοιουτρόπως δὲν θὰ τολμήσωσι νὰ βλάψωσι τὸν ἄνθρωπόν μας. Ἀφοῦ εἶπε τοῦτο ὁ ἀρχιληστής διέταξε τὴν τσιγκάναν, ἡ ὁποία ἐτοίμαζε τὸ γεῦμα τῶν

ληστῶν, καὶ ἦτο τρόπον τινὰ ἡ οἰκοκυρά των, νὰ προσέχη καλὰ τὸ παιδίον, ὥστε νὰ διατηρῆται εἰς καλὴν κατάστασιν.

Ἐντὸς τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου σπηλαίου τὸ νήπιον ἐμεγάλωσε καὶ ἤρχισε πλέον νὰ ὀμιλῇ. Οὐδὲν ὅμως ἐγνώριζεν οὔτε περὶ τῆς καταγωγῆς του, οὔτε ὅτι ὑπάρχει ἥλιος ἢ σελήνη ἢ ἄλλος κόσμος ἐκτὸς τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου καὶ σκοτεινοῦ σπηλαίου, τὸ ὁποῖον εἰς μόνος φανὸς ἐφάτιζε νύκτα καὶ ἡμέραν, κοιμάμενος ἀπὸ τινος κρῖνον τοῦ θόλου· πολὺ περισσότερον δὲν ἐγνώριζε τίποτε περὶ τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ, διότι ἀπὸ τὸ στίγμα τῶν ληστῶν οὐδὲν ἄλλο ἤκουε τὸ δυστυχεὲς πλάσμα παρὰ βλασφημίας, ὕβρεις καὶ αἰσχρολογίας. Ὅσον διὰ τροφᾶς εἶχον ἀρκετάς· διότι οἱ λησταὶ ἔφερον πάντοτε ἄρτον, κρέας, λάχανα, οἶνον καὶ ἄλλα. Εἷς τινος δὲ γυνίαν τοῦ σπηλαίου ὑπῆρχε μέγα βιτίον (βουσί), τὸ ὁποῖον ἡ τσιγκάνα πάντοτε ἐφρόντιζε νὰ ἔχη πλήρες, ἂν καὶ ἡ πηγὴ εὕρισκετο ἀρκετὰ μακρὰν τοῦ σπηλαίου· διὰ τοῦτο διέταττεν αὐστηρῶς τὸν μικρὸν Ἐρρῖκον νὰ κλείη μετὰ προσοχῆς τὸν στρόφιγγα (κάνουλαν). Ἡ δὲ κλίνη τοῦ Ἐρρῖκου ἐσύγκειτο ἀπὸ στρώματι ἐκ ξηρῶν χόρτων, τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε πολυτελεῆς τάπης (χαλί).

Ὁ Ἐρρῖκος ἐτρέφετο μὲν καὶ ἐνεδύετο καλῶς ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, οὐδεμίαν ὅμως διδασκαλίαν ἐλάμβανεν, οὔτε ἀνάγνωσιν οὔτε γραφὴν ἐδιδάσκετο, οὔτε κανὲν καλὸν μάθημα ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κάμνουν τὸν ἄνθρωπον νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία. Ἐνας μόνον ἀπὸ τοὺς ληστὰς νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, υἱὸς γονέων ἀγαθῶν, τὸν ὁποῖον ἡ πρὸς τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὰ παιγνίδια ἀγάπη ἔκαμε νὰ προσκολληθῇ μὲ τοὺς ληστὰς, ἠγάπα νὰ συνομιλῇ μὲ τὸν μικρὸν Ἐρρῖκον· καὶ ὁσάκις ἐπέστρεφεν εἰς τὸ σπήλαιον, ἔφερε πρὸς αὐτὸν καὶ μικρὸν τι παιγνίδιον πρὸς διασκεδασιν. Ὁ Γουλιέλμος (οὕτως ὠνομάζετο ὁ νέος ληστής), ἐχάρισεν εἰς τὸ παιδίον διαφόρους εἰκονογραφίας, ἐνξύλινον ποίμνιον μὲ ποιμένα καὶ ποιμενικὸν σκύλον, ἐν μικρὸν καθρεπτάκι καὶ ἄλλα τοιαῦτα παιδικὰ παιγνίδια. Ἡμέραν τινος ἠγόρασε διὰ τὸ παιδίον μικρόν τινα αὐλόν, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸ νὰ παίζῃ ὀλίγον· καὶ ἄλλοτε ἔφερε πρὸς αὐτὸ τεχνητὰ ἄνθη καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸ νὰ κατασκευάζῃ ἐκ χαρτίου τοιαῦτα, νὰ συνδέῃ αὐτὰ καὶ νὰ τὰ χρωματίζῃ μὲ διάφορα χρώματα.

Τὸ παιδίον διεσκέδαζε τοιουτοτρόπως πολλὰς ὥρας καθ' ἡμέραν· τὸ ἀγαπητότερον ὅμως ἀπὸ ὅλα τὰ παιγνίδια, ὅσα εἶχεν, ἦτο μικρά τις εἰκὼν, τὴν ὅποιαν ἡ τσιγκάνα εἶχε κλέψει ἀπὸ τὸ παλάτιον, καὶ διὰ τὴν ὅποιαν ὁ Γουλιέλμος τῷ εἶπε μίαν ἡμέραν μυστικὰ ὅτι ἦτο ἡ εἰκὼν τῆς μητρός του. Ἦτο δὲ ἡ εἰκὼν ἐκείνη ὠραιότατη καὶ καταστόλιστος μὲ χρυσὸν καὶ κρύσταλλον καὶ λίθους πολυτίμους· ἀλλὰ ἡ τσιγκάνα σπανίως καὶ ὀλίγην μόνον ὥραν, ὅταν συνέβαινε νὰ εὐρίσκειται εἰς καλὴν διάθεσιν, προσέφερε τὴν εἰκόνα εἰς τὸ παιδίον.

Ὁ Γουλιέλμος βλέπων τὴν εὐχαρίστησιν, τὴν ὅποιαν ὁ Ἑρρίκος ἤσθάνετο διὰ τὴν εἰκόνα, ἐδάκρυε λέγων μὲ τὸν ἑαυτὸν του «Δυστυχὲς παιδίον! σκληρὸν πρᾶγμα εἶνε μὰ τὴν ἀλήθειαν νὰ στεροῦσαι τοιαύτην μητέρα! πόσον θὰ θρηνηῖ αὐτὴ καὶ πόσον διαφορετικὴ θὰ ἦτο ἡ κατάστασίς σου, ἐὰν ἔξης πλησίον της, ἀντὶ νὰ διατρίβῃς εἰς τὸ φρικτὸν τοῦτο ὑπόγειον μεταξὺ τοιούτων θηρίων! Ὡ βὴν ἡδυνάμην νὰ σὲ ἐπαναφέρω εἰς τὰς ἀγκάλας της, εὐχαρίστως θὰ ἔπραττον τοῦτο, ἀν' ἐπρόκειτο ἀκόμη νὰ θυσιάσω καὶ τὴν ζωὴν μου δι' αὐτό! ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ὅπως ἀδύνατον.

Ὁ νέος ἐκεῖνος ληστής ἔκαμνε πολλὰς ὀμιλίας μετὰ τοῦ παιδίου, καὶ διηγεῖτο εἰς αὐτὸ διάφορα διηγήματα τὰ ὅποια τῷ ἐπροξένουν μεγάλην χαρὰν καὶ ἐφώτιζον ὀλίγον τὸν νοῦν αὐτοῦ· περὶ Θεοῦ ὅμως καὶ περὶ προσευχῆς οὐδέποτε ἐτόλμησε νὰ τῷ ὀμιλήσῃ, διότι οἱ λησταὶ αὐστηρῶς εἶχον ἐμποδίσει τὰς τοιαύτας ὀμιλίας.

(ἀκολουθεῖ).

« Εἰ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μὴδὲ ἐσθιέτω ».

Δηλαδή

« Ὅστις δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται, αὐτὸς δὲν πρέπει καὶ νὰ τρώγῃ.

(Παύλ. II Θεσσαλον. Γ'. 10).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β΄. ΝΙΚΟΛΑΪΕΒΙΤΣ.

Ὁ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας ἐγεννήθη τῇ 17ῃ Ἀπριλίου 1818. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Νικόλαος ἦτο τότε ἀπλοῦς μέγας δούξ, ἡ δὲ μήτηρ του Ἀλεξάνδρα Θεοδωρόβνα ὑπῆρξεν ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φριδερίκου Γουλιέλμου Δ΄. Ὁ Ἀλέξανδρος ἔλαβε τὴν πρώτην ἀνατροφὴν παρὰ τῆς μητρὸς του, μετὰ ταῦτα ἐπαιδαγωγήθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Moerben, Γερμανοῦ τὸ γένος καὶ διαμαρτυρουμένου τὸ θρήσκευμα, καὶ τέλος ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ Ῥώσσου ποιητοῦ Ζουκόβσκη. Ἄλλ' ὁ ἐπιμελέστερος τῶν διδασκάλων αὐτοῦ ὑπῆρξεν αὐτὸς ὁ Νικόλαος, ὁ ὁποῖος ἐνωρὶς προσεπάθησε νὰ μορφώσῃ αὐτὸν κατ' ἴδιαν εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν, τὸν ἐνέδυσσε στολὴν στρατιώτου καὶ τὸν ἐγύμνασεν εἰς τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια μὲ ἐπιμέλειαν καὶ τραχύτητα δεκαένως γυμναστοῦ.

Τῇ 14ῃ Μαΐου 1834, δεκαεξαετῆς τὴν ἡλικίαν ὁ τσάρεβιτς (ἦτοι ὁ καισαρόπαις Ἀλέξανδρος) ἐκηρύχθη ἐνῆλιξ διορισθεὶς διοικητὴς τῶν λογχοφύρων τῆς φρουρᾶς καὶ πρῶτος ὑ-

πασπιστής τοῦ αὐτοκράτορος. Ἄλλ' εἰς τὸν βίον ἐκείνον τὸν πλήρη ἀσκήσεων, ἐπιθεωρήσεων καὶ πολεμικῶν παρατάξεων, τὸν ὁποῖον ὁ Νικόλαος ἐπέβαλε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἡγεμονίδας τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀθῆξῃ καὶ προσεβλήθη ὑπὸ μελαγχολίας. Ὅθεν κατὰ συμβουλήν τῶν ιατρῶν ἀπῆλθε χάριν θεραπείας εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου ἡ ζωὴ αὐτοῦ ὑπῆρξε μακρὰ συνέχεια ἐορτῶν καὶ διασκεδάσεων. Διαμείνας ὀλίγον χρόνον καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Ἑσσης-Δαρμστάδτης, ἐνουμφεύθη τὴν ἡγεμονίδα Μαρίαν, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Λουδοβίκου (16 Ἀπριλίου 1841) καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ρωσσίαν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου δουκὸς Μιχαὴλ Παύλοβιτς εἶχεν ἀναλάβει αὐτὸς τὴν ἀνωτάτην διεύθυνσιν τῶν στρατιωτικῶν σχολῶν τῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τοσοῦτου ζήλου, ὥστε ὁ πατὴρ αὐτοῦ τῷ ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὴν μέριμναν αὐτοῦ περὶ τῆς ἀνατροπῆς τῆς νεολαίας ἐν τῷ ἀ λ η θ ε ἰ ρ ω σ σ ι κ ῶ ῃ θ ε ι. Τὸ 1850 ἐπεσκέφθη τὴν μεσημβρινὴν Ρωσσίαν, τὸ Νικολάιερ, τὴν Σεβαστούπολιν, Τιφλίδα, Ἐρίβαν καὶ Δερβέν. Εἰς τὴν περιοδείαν ταύτην ἔκαμεν ἀψιμαχίαν τινὰ μετὰ τῶν Κιρκασίων τοῦ Καυκάσου, ὃ δὲ πρίγκηψ Βοροντζῶφ, μάστις τῆς διαγωγῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐζήτησε ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὸ παράσημον τοῦ ἀγίου Γεωργίου.

Λέγεται ὅτι δὲν εἶδεν ἄνευ λύπης καὶ ἀνησυχίας τὰς ὑπὸ τοῦ Νικολάου πρὸς τὴν Εὐρώπην ἀπευθυνομένας προκλήσεις, καὶ ὅτι ἐν τοῖς ἰδιαιτέροις συμβουλίαις τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ἀπεδοκίμασε τὸν ἀνατολικὸν πόλεμον. Ἀποθάνοντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ (18 Φεβρουαρίου 1855), ἐκληρονόμησε θέσιν, τὴν ὁποίαν οὐδόλως αὐτὸς παρεσκεύασε καὶ ἐξηκολούθησε τὴν πάλιν μετὰ σταθερότητος, προετοιμάζων τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης. «Ὁμνύω, εἶπε κατὰ τὴν στέφιν αὐτοῦ, ὅτι θὰ μείνω πιστὸς εἰς πάντα τὰ φρονήματα τοῦ πατρὸς μου, καὶ θὰ ἐπιμείνω εἰς τὰς πολιτικὰς ἀρχάς, αἵτινες τῷ ἐχρησίμευσαν ὡς κανὼν». Ἐπανελάβε δὲ τὴν διακέρυξιν ταύτην ἐν διαγγέλματι, ἀποσταλέντι καθ' ἕκασαν τὴν αὐτοκρατορίαν, ὅπερ ἠὲ χαρίστηκε τὸ κόμμα τοῦ πολέμου ὡς δεικνύον σεβασμὸν πρὸς τὰ ἀρχαία ρωσσοβιτικὰ φρονήματα. Ἀλλὰ ταῦτα

διασαλπίζων καθ' ἅπασαν τὴν Ρωσσίαν ὁ νέος αὐτοκράτωρ, οὐχ ἤττον ἐφάνη κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ναπολέοντος Γ'. ἐμφυγούμενος ὑπὸ εἰλικρινούς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὸν αἱματηρὸν ἐκεῖνον πόλεμον. Ὅθεν ὅτε εἰς τὰ ὄμματα τῶν Ρώσων ἢ ἄλλωσις τοῦ Κάρς ἀνεσταθμίσει κατὰ τι τὴν ἀπώλειαν τῆς Σεβαστουπόλεως, παρεδέχθη τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης, ἔστειλε τοὺς πληρεξουσίους αὐτοῦ εἰς Παρισίους καὶ διεκήρυξεν ὅτι ἐπεθύμει ν' ἀφιερῶσθαι πᾶσαν τὴν δραστηριότητα τῆς κυβερνήσεώς του εἰς τὰς ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις.

Ἡ στέφισ αὐτοῦ ἐγένετο ἐπισημότατα τῇ 26 Αὐγούστου 1856 Κατ' ἀρχὰς μὲν διετήρησε πάντας τοὺς ὑπουργοὺς τοῦ πατρὸς του, ἀλλὰ μετὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης ἐδέχθη τὴν παραίτησιν τοῦ Νεσελρώδ, τὸν ὁποῖον ἀντικατέστησεν ὁ πρίγκηψ Γορτζακῶφ. Περιουθεύσας εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ, εἶδεν ἰδίους ὄμμασι τοὺς κινδύνους τοὺς ἐκ τῆς διαφθορᾶς τῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἀπεφάσισε νὰ καταπολεμήσῃ αὐτὴν δραστηρίως. Ἐπέφερε πλείστας βελτιώσεις, ἔδωκε μεγάλην ᾄθησιν εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν, καὶ νέα ἔδρα λεγομένη τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν συνέστη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πετροπόλεως· οὐκᾶζιον δέ, δημοιουθὲν τὸ 1856 ἐκάνονιζε τὰ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσέως κατὰ τὰς νέας ἀρχὰς, καὶ ἔθετεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀτομικὴν ἐπιτήρησιν τοῦ αὐτοκράτορος. (ἀκολουθεῖ).

Τὰ ἐκ τοῦ Συνεταιρισμοῦ καλά.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 175).

Μεταπράται, τί χρειάζονται τόσα μεταπρατεῖα (μπακάλικα) ; ἐνώσατε τὰ κεφάλαιά σας καὶ ἀντὶ 100 μεταπρατείων συστήσατε μόνον 10 ἀναθέτοντες τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἰκανωτέρους μεταξὺ ὑμῶν, καὶ ἀντὶ νὰ διευθύνεσθε πρὸς τοὺς μικρεμπόρους, ἀγοράζοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ πιστώσει (βερεσιέ) τὰ εἶδη σας μὲ προσθήκην 10, 15 ἢ 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, στείλατε ἄνδρας ἐξ ὑμῶν εἰδήμονας εἰς τὴν πηγὴν τῶν πραγματειῶν, διὰ νὰ στείλωσιν αὐτάς κατ' εὐθείαν πρὸς ὑμᾶς παύοντες τοιουτοτρόπως ἀπὸ τὸ νὰ παίρνετε κόκκαλα γλύμμένα κατὰ τὴν παροιμίαν. Μικρέμπο-

ροι καὶ μεγαλέμποροι, συνεταιρίσθητε· συνεταιριζόμενοι δὲ θὰ ἀποκτήσετε κεφάλαια ἐκ πολλῶν ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν· οὕτω δὲ θὰ δυνηθῆτε καὶ ἀτμοπλοῖαν νὰ καταρτίσθητε, καὶ σιδηροδρόμους νὰ κατασκευάσθητε, καὶ τὰς πόλεις μας νὰ φωτίσθητε δι' ἀερόφωτος καὶ ἀμαξωτοὺς δρόμους νὰ κατασκευάσθητε καὶ ἐργοστάσια διάφορα βιομηχανικὰ νὰ συστήσετε, κλείοντες οὕτω τοὺς ὄχτους, δι' ὧν οἱ οἱ θησαυροὶ ἡμῶν ἐκρέουσιν εἰς τὴν Εὐρώπην. Μὴ φεισθῆτε ὀλίγων χρημάτων, διὰ νὰ στείλετε εἰς τὴν Εὐρώπην νέους δραστηρίους καὶ ἀγρίους. οἱ ὅποιοι νὰ σπουδάσωσι τὴν μηχανικὴν καὶ τὰς βιομηχανικὰς τέχνας· Πρὸς ὧραν δύνασθε νὰ προσκαλέσθητε Εὐρωπαίους· ἀλλὰ μὴ περιμένετε μεγάλα πράγματα ἐξ αὐτῶν· οἱ καλοὶ τεχνῖται δὲν μᾶς ἔρχονται· θὰ ἔλθωσι τὰ περιτρίμματα τῶν ἐργοστασίων. Συστήσατε τραπέζας γεωργίας καὶ ἐμφυσώσατε τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν, τοὺς δύο τούτους μαστοὺς ταῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας· ρίψατε ἐν μόνον βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀπεράντων καὶ εὐφροωτάτων γαιῶν ἡμῶν καὶ θὰ κατανοήσθητε ὅπως πλοῦτος μένει ἀνεκμετάλλευτος ἐκ τῆς ραθυμίας καὶ τῆς πρὸς τὴν γεωργίαν ὀλιγωρίας ἡμῶν. Ἄλλὰ καιρὸς πλέον νὰ ἐξυπνήσωμεν ἐκ τοῦ ληθάργου, διότι ὁ καιρὸς ἐπέγει· ὁ δὲ πρῶτος ἀναλαβὼν τὸν ἀγῶνα θ' ἀφίστη ἐποχὴν διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς, αἱ ὅποιαί θὰ εὐλογῶσι τὸ ὄνομά του καὶ θὰ τῶν ἐγείρωσιν ἀνδριάντας, προσαγορεύοντες αὐτὸν εὐεργέτην τῆς Ἀνατολῆς. Ἴδού λοιπόν, ἀγαπητοί μου φίλοι, τὸ πᾶν εἰς ὀλίγας μόνον λέξεις· συνεταιρισμὸς γενικός, ἐμφύψωσις τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας, ἰδοὺ ἡ ἄγκυρα τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Καὶ ἐγὼ μὲν τσαῦτα ἠδυνήθην νὰ ἐκθέσω ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς ὑμᾶς· ἐκφράζων δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου διὰ τὴν πρόσοχὴν καὶ ὑπομονήν, μεθ' ἧς με ἠκροάσθητε, εὐχομαι ἀπὸ καρδίας ἵνα ἄλλοι ἰκανώτεροι ἐμοῦ ἀναπτύξωσι τὸ σπουδαιότατον τοῦτο θέμα ἐκτενέστερον καὶ ἐμβριθέστερον, ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης ποδηγετήσῃ ἡμᾶς εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· γένοιτο ! »

Μόλις κατέπαυσεν ὁ κύριος Παπαδόπουλος τὸν λόγον καὶ ραγδαῖαι χειροκροτήσεις διεδέχθησαν αὐτὸν οὐχὶ βεβαίως διὰ τὰ ρητορικὰ

σχήματα, ὧν ἐστρεφεῖτο παντελῶς ὁ λόγος αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τὴν μεγάλην ἐξ αὐτοῦ προσδοκωμένην ὠφέλειαν· ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις ἐπέλαμπεν ἐπὶ τῶν προσώπων ὀλοκλήρου τῆς δημηγύρεως. Ἄναστας δὲ ὁ πρόεδρος τῆς συντεχνίας (πρωτομάστορης) ἐπρότεινε νὰ χειροτονήσωσιν αὐτὸν ἐπίτιμον πρόεδρον τῆς συντεχνίας των, ἀναθέτοντες αὐτῷ καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ. ὅστις θὰ διευθύνῃ τὸν συνεταιρισμὸν· ἡ πρότασις ἔγεινε δεκτὴ παμφηφεί, ὁ δὲ κύρ. Μ. Παππαδόπουλος εὐχαριστήσας αὐτοὺς ὑπεσχέθη ὅτι μετὰ δέκα ἡμέρας ἐν δευτέρᾳ συνεδριάσει θὰ ὑποβάλῃ εἰς αὐτοὺς σχέδιον κανονισμοῦ πρὸς ἐπικύρωσιν· ἐπειδὴ δέ, ὡς εἶπεν, εἶχεν ἀνάγκην καὶ ἀνθρώπων τινῶν ἐκ τῆς συντεχνίας διὰ νὰ τῷ δώσωσι πληροφορίας τινὰς ἰδιαιτέρας, ἀφορώσας τὴν συντεχνίαν, κατὰ πρότασίν του ἐξελέχθη ἐπιτροπὴ πενταμελὴς διὰ νὰ συνεργασθῇ μετ' αὐτοῦ πρὸς σύνταξιν τοῦ κανονισμοῦ· οὕτω δὲ ἐν μέσῳ κοινῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως διελύθη ἡ συνεδρίασις.

Γυναικοφαγία.

Κατὰ τὸν Times οἱ αὐτόχθονες τῶν κατὰ τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανὸν Μαρκεσιῶν νήσων σὺνηθίζουσι νὰ ζητῶσιν εἰς γάμον τὰς ὠραιότερας νέας καί, ἀφοῦ νυμφευθῶσιν αὐτάς, νὰ τὰς τρώγωσιν. Οἱ Ἰεραπόστολοι κατέβαλον πᾶσαν μέριμναν ἵνα ἐξαφανίσωσι τὸ ἔθος τοῦτο καὶ ὅμως οὐδὲν σχεδὸν κατώρθησαν, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῆς Νουκαΐδας, ὅστις γενόμενος χριστιανὸς διήγαγε βίον εὐσεβῆ, κατεβρόχθισε τρεῖς ἐκ τῶν συζύγων του καὶ ἔφαγε μέρος τῆς πλάτης ἄλλης τετάφτης. Θὰ κατέτρωγε δὲ καὶ αὐτὴν ὀλοκλήρην, ἂν ὁ λαὸς τῶν Ὀμοσπόνδων Πολιτειῶν φιλανθρωπία φερόμενος δὲν ἐξηγόραζεν αὐτὴν διὰ 2500 περὶπου ταλλήρων.

Μεταλλικαὶ πηγαὶ Ἰταλίας.

Ἡ διεύθυνσις τῆς γεν. στατιστικῆς τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἀξιοπεριεργατάτας πληροφορίας περὶ τῶν ἐν τῷ Κράτει εὐρισκόμενων μεταλλικῶν πηγῶν. Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν πηγῶν τούτων ἀναβαίνει εἰς 1629, ἐκ τῶν ὁποίων 268 εὐρίσκονται ἐν Τοσκάνῃ, 184 ἐν Ἐμιλίᾳ, 179 ἐν Καμπανίᾳ, 118 ἐν Λομβαρδίᾳ, 113 ἐν Καλαβρίᾳ, 108 ἐν Μαρκίᾳ, 107 ἐν Πεδεμοντίῳ, 82 ἐν Σικελίᾳ, 60 ἐν Σαρδηνίᾳ.

Ἐκ τῶν πηγῶν τούτων 135 παράγουσιν ὕδωρ κάτω τῶν 12
βαθμῶν, 661 ἀπὸ 12—14, 350 ἀπὸ 15—18, 324 ἀπὸ 19
—23, 824 ἀπὸ 44—50.

Τὰ ὕδατα 50 πτασίμων πηγῶν ἔχουσι θερμότητα πλεον τῶν
200 λιτρῶν εἰς 24 ὥρας.

Ἐχιδνα καὶ βδέλλα.

Πρὸς βδέλλαν εἶπεν ἔχιδνα·
«Δὲν τὸ καταλαμβάνω.
Καὶ σὺ δαγκάνεις, φίλε μου,
Ἄλλὰ κ' ἐγὼ δαγκάνω·
Λοιπὸν ὁ κόσμος διὰ τί
Σὲ μόνον θέλει καὶ ζητεῖ,
Ἐμὲ δὲ ἀποφεύγει
Καὶ ἀπαντῶν με φεύγει ;»
«Τὸ δῆγμά μου, ἀπήντησεν
Ἡ βδέλλα, θεραπεύει,
Ἐνῶ πικρὸν τὸ δῆγμά σου
Τὸν κόσμον φαρμακεύει.»

Εὐκόλοισ τις τὴν ἔννοιαν
Σκεφθεὶς καταλαμβάνει.
Καθεὶς κατὰ τὰς πράξεις του
Τὴν ἀμοιβὴν λαμβάνει.

Λύσις τοῦ 2ου αἰνίγματος.

Ἄετός.

Αἶνιγμα 3ου.

Εἰς ῥάχεις ποῦ δὲν σπεύρονται αὐτόφυτον γεννώμαι·
Ἄψυχον, φέρον ἔμψυχον, εἰς τὸ κενὸν πλανῶμαι.
Καὶ μολαταῦτ' ἀκίνητον ἐγώπιόν σου κεῖμαι.
Γνωρίζεις ποῖος μ' ἔγραψεν ; ἐκεῖνος, φίλε, εἶμαι.
Ἄν ἀναγραμματίστῃς μου ἔν μέρους εἰς τὸ ὄλον,
Θά εὔρης τὸν γνωστότερον τῶν δώδεκ' ἀποστόλων.

Ο ΜΕΝΤΟΡ

« Ἄλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου ».

(Συνέχεια ἴδε σελ. 180).

ΕΑΝ δέ τις μᾶς ἐρωτήσῃ πῶς τὴν τὴν τρόπον ὁ πατὴρ ὀφείλει ν' ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα του ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου, ἀποκρινόμεθα. Ἄ. Ὄφειλε νὰ διδάσκῃ αὐτὰ συνεχῶς τὰς διδασκαλίας καὶ τὰ καθήκοντα τῆς θρησκείας, ὡς κάμνει καὶ διὰ πᾶν ἄλλο, τὸ ὅποιον θεωρεῖ ἄξιον διδασκαλίας. Πρὸ πάντων νὰ ἐπαναλαμβάνῃ συνεχῶς ἐνώπιον αὐτῶν τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας, τὰς ὁποίας ὁ μέγας Δημιουργός των ἐξ ἀπείρου ἀγάπης ἔκαμε καὶ κάμνει πρὸς τὸν ἀχάριστον ἄνθρωπον. Τοῦτο εἶνε πολὺ σωτήριον μάθημα, διότι προσενεῖ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ παιδιοῦ τὸ αἶσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης. Ὅσον ἀμαθὴς καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὁ πατήρ, δύναται εὐκόλως νὰ τοῖς λέγῃ ὅτι ὁ Χριστός, Θεὸς ὢν καὶ Κύριος πάντων, ἀφῆκε τοὺς πατρικούς κόλπους καὶ κατέβη ἐπὶ τῆς γῆς, δούλου μορφήν λαβών, καὶ ὑπέφερε γὰ πάθη σταυρικὸν θάνατον διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς καταδίκης τοῦ αἰωνίου θανάτου. Ἡ διδασκαλία αὕτη εἶνε πολὺ σωτήριος εἰς τὴν τρυφερὰν ψυχὴν τοῦ παιδιοῦ, διότι ὅταν συνεχῶς ἀκούῃ ὅτι ὁ Θεὸς του κατεδέχθη νὰ γίνῃ ἄνθρωπος καὶ νὰ ραπισθῇ καὶ περιυβρισθῇ καὶ σταυρωθῇ διὰ νὰ σώσῃ αὐτὸ ἐκ τοῦ θανάτου, ἀδύνατον νὰ μὴ ἀγαπᾷ αὐτὸν καὶ νὰ μὴ ἐπιθυμῇ νὰ πράττῃ τὸ θέλημά του. Ἔ. Ὄφειλε νὰ ὀδηγῇ αὐτὰ ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὄχι νὰ τὰ στέλλῃ· αὐτὸς δὲ πορευόμενος εἰς τὰ καφενεῖα νὰ παίξῃ καὶ νὰ πίνῃ πνευματώδη ποτὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἐορτάξῃ ἄλλως πως. Ἐνῶ δὲ τὰ ὀδηγῇ ἐκεῖ, ὀφείλει νὰ τοῖς λέγῃ πῶς πρέπει νὰ ἵστανται ἐν καιρῷ τῆς λειτουργίας, ἀκροαζόμενα τοὺς θείους λόγους ὡς πρέπει. γ'. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ὀφείλει νὰ στέλλῃ αὐτὰ εἰς τὰ Κυριακὰ σχολεῖα, ὅπου γίνεται ἐξήγησις τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ὅπου πρέπει νὰ ἔχῃ πεποιθήσιν ὅτι ἐκεῖ θὰ διδαχθῶσι τὴν ἀλήθειαν. Τὰ Κυριακὰ

σχολεῖα θεωροῦσιν οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί, παρὰ τοῖς ὁποίοις εἶνε κοινότατα, ὡς τὴν πηγὴν, ἐξ ἧς ἀναβρῦει ἡ ἀληθινὴ εὐσέβεια, καὶ ὡς τὸ ἰσχυρότατον μέσον τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ λαοῦ. Δυστυχῶς ταῦτα ἀμελοῦνται ἐνταῦθα καὶ παρὰ τῶν διδασκάλων καὶ παρὰ τῶν ἱερέων, διότι προτιμῶσιν αὐτοὶ μὲν νὰ μένωσιν ἄργοι ἢ διασκεδάζοντες ἀνοικεῖως τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ σαββατισμοῦ, τὰ δὲ παιδιὰ νὰ παίζωσιν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ἀυσυττόλως ὡς τέκνα εἰδωλολατρῶν! δ'. Ὅφειλει νὰ διδάσκη αὐτὰ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος—πᾶσα διδασκαλία ἄνευ αὐτοῦ εἶνε ἀνωφελής— «ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν» ἔλεγεν ὁ Χριστός. Οἱ γονεῖς ὀφείλουσι νὰ γνωρίζωσιν ὅτι οἱ λόγοι καὶ ἡ διαγωγὴ των μορφώνουσι τὸν χαρακτῆρα τῶν τέκνων των, καὶ τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν καὶ τὸν θρησκευτικόν. Ἐκ τῶν λόγων καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν γονέων ἐξαρτᾶται πολλὰκις ἡ αἰώνιος εὐδαιμονία ἢ κακοδαιμονία τῶν τέκνων, τῶν ὁποίων αἱ καρδίαι εἶνε ἀνοικταὶ πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ ἔτοιμοι νὰ δεχθῶσιν οἰανδήποτε ἐντύπωσιν θέλουσιν οἱ γονεῖς, εἴτε καλὴν εἴτε κακὴν. Ὁ Θεὸς ἐνεφύτευεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν γονέων φιλοστοργίαν πρὸς τὰ τέκνα· καὶ εἰς τοὺς γονεῖς δὲ καὶ εἰς τὰ τέκνα ἐνεφύτευεν ἀμοιβαίαν ἀγάπην. Οἱ γονεῖς εἶνε τὸ πᾶν πρὸς τὰ τέκνα. Τὰ θρέφη κατ' ἀρχὰς δὲν γνωρίζουσι παντάπασιν τὸν Θεόν· τοὺς γονεῖς ὅμως γνωρίζουσι ταχέως. Ἡ ἡ καρδία τῶν τέκνων εἶνε χάριτος ἄγραφος, ἐπ' οὗ δύνανται οἱ γονεῖς νὰ γράφωσιν ἢ νὰ χαράττωσιν ὅ,τι θέλουσιν. Ὅταν λοιπὸν διδάσκωσιν αὐτὰ διὰ τοῦ παραδείγματος τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν ἀληθῆσαν, τότε ἐπὶ τοῦ χάρτου αὐτοῦ γράφουσι τὰ ὠραιότερα γράμματα· ὅταν ὅμως ἀφ' ἐνὸς μὲν λέγουσι πρὸς τὰ τέκνα «ἀποτασσόμεθα τῷ Σατανᾷ καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ πομπῇ αὐτοῦ, καὶ συντασσόμεθα τῷ Χριστῷ», ἀφ' ἐτέρου ὡς διδάσκουσι διὰ τῆς διαγωγῆς τὰ τέκνα των ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Σατανᾷ, οἶον τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπάτην, τὴν ἀδικίαν, πλεονεξίαν, ἀσωτίαν, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, τότε γράφουσι ἐπὶ τοῦ εὐγενοῦς τούτου χάρτου τὰ ἀσχημότερα γράμματα. Τὰ τέκνα θὰ πράξωσιν ὅ,τι καὶ οἱ γονεῖς των, διότι πιστεύουσιν ὅτι οἱ γονεῖς των γνωρίζουσι καλλίτερον ἀπὸ αὐτὰ. ε.

Ὁφείλει νὰ ἐπικαλῆται τὴν θείαν βοήθειαν εἰς πάσας τὰς προσπαθείας του, καὶ νὰ προσεύχηται διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των. Ὁφείλει νὰ προσεύχηται μετὰ τῶν νέκνων του πρωὶ καὶ ἑσπέρας. Διὰ τοῦτου μαυθάνουσι τὰ παιδιά ὅτι εἶνε χρέος των νὰ προσεύχωνται καὶ ὅτι ἡ προσευχὴ εἶνε τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κλειδίον, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει τοὺς θησαυροὺς τῆς θείας ἀγαθότητος. Μέγα δὲ ἀμάρτημα πράττουσιν οἱ γονεῖς οἱ ἀμελοῦντες τὸ ἱερὸν τοῦτο καθήκον, διότι ἔνεκα τῆς ἀμελείας των ταύτης ἀγνοοῦσι τὰ τέκνα των ὅτι διὰ μόνης τῆς προσευχῆς ὁ ἄνθρωπος διακρίνεται ὡς λογικὸν πλάσμα, ἐξαρτώμενον παρὰ τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ ὅτι ἄνευ αὐτῆς οὐδὲν ἀγαθὸν λαμβάνομεν παρὰ τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν πατρός. 5'. Ὁφείλουσι νὰ ἀναγινώσκωσι μετὰ τῶν τέκνων των τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἢ ἂν δὲν ἤξεύρωσι γράμματα, νὰ συσταίνωσιν αὐτὴν ὡς ψυχοσωτήριον εἰς αὐτά. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶνε τὸ μόνον ὄπλον, δι' οὗ δύνανται ν' ἀνικρούσωσι τὰς « μεθοδίας τοῦ διαβόλου » (Ἐφῆσ. 5'. 14). Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ θὰ διδάξῃ αὐτὰ πῶς πρέπει νὰ πιστεύωσι καὶ πῶς νὰ ζῶσι διὰ νὰ ἀρέσωσιν εἰς τὸν Δημιουργόν των. Ἐξ αὐτοῦ μαυθάνουσι τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας, τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου ὑπάρχει τὸ αἰώνιον κατοικητήριον πάσης ἀθανάτου ψυχῆς.

Ταῦτα τὰ χρέη εἶνε καθαρὰ, ἀπλᾶ καὶ εὐκόλα νὰ κατορθωθῶσι παρὰ τῶν γονέων· εἶνε τοιαύτης φύσεως, ὥστε ὁ ἄνθρωπος γνωρίζει ὅτι πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ αὐτά. Ὅταν λοιπὸν ὁ πατὴρ ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα του ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου, δίδει εἰς αὐτὰ τὴν ἀνατροφὴν ἐκελεῖνην, ἥτις τὰ προετοιμάζει νὰ χαίρωσι τὴν ζωὴν ταύτην ὡς λογικὰ ὄντα, νὰ γίνωσιν εὐτυχέστερα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ νὰ καταστήσωσιν εὐτυχεστέρους ἐκείνους μετὰ τῶν ὁποίων συναναστρέφονται. Ἐὰν ἐξ ἐναντίας, ὁ πατὴρ ἀμελῇ ἢ ἀποποιῆται ν' ἀνατρέφῃ τὰ τέκνα του καθ' ὅν τρόπον ὁ Κύριος παραγγέλλει, τότε ἀμελεῖ τὰ καλλίτερα αὐτοῦ συμφέροντα καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, διότι προετοιμάζει εἰς τὰ φιλτατά του λύπας, συντριβὴν καρδίας, θλιβερὸν θάνατον καὶ αἰώνιον δυστυχίαν. Ἐὰν δ' ἀπολεσθῶσι τὰ τέκνα, ὁ Θεὸς θὰ ἀναζητήσῃ τὸ αἷμα αὐτῶν παρὰ τῶν γονέων

Οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα θὰ συναπαντηθῶσι μετὰ θάνατον ἐνώπιον τοῦ θήματος τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἂν τὰ τέκνα των εὐρεθῶσι μεταξύ τῶν ἀπολομένων ἕνεκα τῆς ἰδικῆς των ἀμελείας, ὅποιαν ἀπολογία θὰ δώσωσι; Δὲν θὰ ἦνε τοῦτο ἀνεξάντλητος πηγὴ θλίψεως δι' αὐτοὺς;

Ο. Κ.

Σημ. Ἐν τῇ ἄνωθι πραγματείᾳ ὁ ἀναγνώστης εὐρίσκει τινὰς σκέψεις καὶ περὶ τοῦ θεάτρου, αἱ ὅποιαι ἀντιφάσκουσι κατὰ τὸ φαινόμενον πρὸς ὅσα ἐν σελ. 94 καὶ 95 ἔγραψεν ἄλλοτε ὁ Μέντωρ.

Ἐν σελ. 6 ἔρρήθη ὅτι αἱ ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ διδασκαλίαι εἶνε γνώμαι πολλῶν λογίων ὁμοίως ἐν ταῖς ἀγγελίαις τοῦ Δ' καὶ Β' τεύχους φαίνεται ὅτι ἐταιρία λογίων ἀπεφάτισεν ἂν τυπὴν τὰ ἀναγνώσματα ταῦτα, ἥτοι πολλοὶ καὶ οὐχὶ εἷς, ὡς καθαρώτερα ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ Γ' τεύχους. Ἐὰν λοιπὸν ἐνίοτε ἀπαντῶνται ἐν τῷ περιοδικῷ πραγματεῖαι φαινόμεναι ἀντιφάσκουσαι πρὸς ἀλλήλας, τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὴν διάφορον ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ὅποιαν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα δύνανται νὰ ἐξετάσθῃ. Ἐκεῖ λ.χ. τὸ θεᾶτρον συνιστάται ὡς σχολεῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δύνανται τις ν' ἀγαπήσῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ἀρετὴν καὶ ν' ἀποστραφῇ ἔτι μᾶλλον τὴν κακίαν· ἐδῶ δὲ ἀποτρέπονται οἱ γονεῖς νὰ ὀδηγῶσι τὰ τέκνα των εἰς τὸ θεᾶτρον διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν προτρέπονται καὶ νὰ ἐμποδίζωσιν αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων, διότι δηλ. ἀμφοτέρωτα ταῦτα βλάπτουσι τὴν ἀπαλὴν κρίσιν τοῦ παιδίου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ ἀποτροπὴ εἶνε ἀρκετὰ αὐστηρά, προχωροῦσα μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν γονέων· τοῦτο δὲ δεῖται οἱ γονεῖς εἶνε οἱ φυσικοὶ διδάσκαλοι τῶν παιδίων. Ὅπως δὲ ποτε ὁ Μέντωρ, λέγων καὶ ταῦτα, μὴ ἀπορρίπτων καὶ ἐκεῖνα, θ' ἀφίην πολλάκις εἰς λεπτὰ θέματα τὸν ἀναγνώστην νὰ κρίνῃ τὸ μᾶλλον προτιμητέον.

Τὰ ἐγκαίμια τοῦ Σουέζ.

Περίεργον πρᾶγμα, ματτρο-Γιάννη. Αὐτὰ τὰ χρόνια ὁ ἄνθρωπος θέριψε· τὸν κόσμον κάνει ἄνω κάτω. Βρῆκε τὰ θαπύρια καὶ τόσαις ἄλλαις μηχαναῖς, ποῦ μὰ τὴν ἀλήθεια κοντενεὶ νὰ γίνῃ Θεός· ὁ τηλεγράφος τί σοῦ λέγει; νὰ 'μιλᾷ ἀπὸ τῆ μιᾷ ἄκρεια τοῦ κόσμου στὴν ἄλλη· καὶ μὲ τὸ σιδηρόδρομον νὰ φεύγῃ σὰν ἀστραπὴ· νὰ μᾶς τᾶλεγε κανεὶς, θὰ νομίζαμε πῶς λέγει παραμύθια· καὶ τί θὰ ἴδουσι ἀκόμη τὰ μάτια μας! Ἀμὲν αὐτὸ τὸ Σουέζ λίγο τῶχεις; Φαντάσου σὺ νὰ κόψουν τότε στεριά καὶ νὰ κάμουν τῆς οὐθὸ θάλασσης μιᾶ· καὶ ἐκεῖ ποῦ πήγαίνεις ἀπὸ τὰ Παράταμινα στὸ Μισῆρι μὲ τῆς καμήλαις, τώρα νὰ πηγαίνεις μὲ τὸ θαπύρι. Καὶ 'σάν' τί χρη-

ματικό φαντάζεσαι νὰ πῆγῃ ; — Ξέρω καὶ γὼ μαστρο-Δημήτρη, πέντε δέκα χιλιάδες λίραις ; — Καὶ τί εἶπες; γιὰ πὲς ἀκόμα. — Εἴκοσι, τριάντα ; — Καλὲ τί εἰκοσαριαῖς καὶ τριανταριαῖς μοῦ λέγεις ; Ὁ χ τ ῶ μ ε ι λ λ ι ο ὑ ν ι α λ ῖ ρ α ι ς. — Ὁ χ τ ῶ μ ε ι λ λ ι ο ὑ ν ι α λ ῖ ρ α ι ς ! ; — Καὶ ποῦ ᾤδρέθησαν τότες λίραις ; κείνο βασιλικὸς θησαυρὸς νάτον, πάλιν δὲν θάφθανε. — Ἐχεις δικιο, μαστρο-Γιάννη; μὰ ξεύρεις πῶς « ὅπου φτύσουν πολλοὶ γίνεται λίμνη » ; ἄλλος ἔβαλε χίλιαις λίραις, ἄλλος πεντακότσιας καὶ ἔτσι μαζωχθήκανε. Βλέπεις ποῦ τὰ λόγια τοῦ κυρ Μιχαλάκη εἶνε εὐαγγέλια ; μὰ θαρρῶ πῶς ἡμεῖς δὲ θὰ τὰ καταλάβωμε ποτές. — Αἱ ! σιγὰ σιγὰ ! — Μὰ τί τὸ θέλω γὼ, σὺν τὰ καταλάβωμε τότε ποῦ δὲ θά'νε πλιὸ καιρός. Ὁ σκοπὸς εἶναι ποῖν πετάξῃ τὸ πουλάκι' δηλ. τόρα ποῦ μᾶς βρίσκονται πέντε δέκα παράδες; κιὰπὲ 'σὺν ξεπαραδιαστοῦμε, ἄρα τὸ καταλάβωμε κιἄρα μὴ. — Ἐγὼ θαρρῶ ὕστερα ἀπὸ τόσα ποῦ μᾶς εἶπε ὁ Μιχαλάκης κάτι θὰ γίνῃ. — Νὰ δώτῃ ὁ Θεός ! — Μὰ δὲ μοῦ λέγεις τί ἄνθρωπος τὸ σοφίστηκε αὐτό, νὰ κόψουν τὴ στεριά καὶ νὰ κάμουν τῆς δυὸ θάλασσας μιὰ ; — Ἐνας Φραντσέζος ποῦ τὸν λέγουν Λεσέψ. Ξεύρεις ὅμως ; τὴν πλεριότερη δουλειὰ τὴν ἔκαμαν πάλιν οἱ δικοὶ μας. — Μὰ τί τὸ θέλω γὼ καλλίτερα νὰ ἦταν ὁ Λεσέψ δικός μας καὶ ἂς ἔκαμαν ὅλη τὴ δουλειὰ ἄλλοι. — Ἄ ! τὸ ξεύρω καὶ γὼ μὰ βλέπεις οἱ δικοὶ μας δὲν καταδέχονται τέτοιαις δουλειαῖς; ἐκεῖνοι εἶνε γιὰ ντελικάτα πράγματα. — Καὶ πότε γίνηκε αὐτό ; — Εἶνε θαρρῶ κάπου ἑστὰ ὀχτὼ χρόνιχ ποῦ πολεμοῦν αὐτὴ τὴ δουλειὰ, καὶ στῆς ἕ αὐτοῦ τοῦ μηνὸς ἐτέλειωτε. Φαντάτου τί πανηγύροι ἦταν; θαρρῶ πῶς ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον συναχθήκαν ἐκεῖ βασιλεῖάδες μόνο καὶ βασιλισσας ἦταν οἱ μιστοὶ πεντακότοι. Μὰ δὲ μοῦ δίνεις νὰ καταλάβω κ' ἐγὼ μαστρο-Δημήτρη, πῶς εἶνε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ; — Πῶς νὰ σοῦ δώσω νὰ τὸ καταλάβῃς ; ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἦταν θάλασσα, καὶ στὴ μέση μιὰ στεριά 'σὺν λαμὸς; ἄρχισαν λοιπὸν ἕλιγο ἕλιγο καὶ ἔσκαθαν τὴ στεριά καὶ ἔκαμαν ἓνα κανάλι ποῦ περνοῦν θαπόρια καὶ καράβια. — Μὰ νὰ σοῦ πῶ δὲν ἦταν καὶ μικρὴ δουλειὰ αὐτὴ. — Αἱ, φίλε μου, τί δὲν κάνει ἡ ἀπόρασι; — Ναί, μὰ βλέπεις βρεθῆκαν καὶ ἄλλοι καὶ τὸν στάθηκαν ἀπὸ λίραις; ἡμεῖς καὶ νὰ

βρεθῆ κανείς νά θέλῃ νά κάνῃ κάτι τι, ποιὸς τὸν συντρέχει; — Μὰ αὐτὸ εἶνε τὸ κακό· οἱ δικοί μας ἂν ἔχουν καὶ πέντε παράδες, ποιὸς ἀποφασίζει νά δώσῃ πεντάρα; Ξέρεις, εἶνε καὶ στὸ Μωριά τέτοιος ἓνας λαιμὸς μὰ πολὺ πλιὸ μικρός, καὶ λέγουν τόρα γιὰ νά τὸν κόψουν κι' αὐτόν· γιὰ νά δοῦμε. — Τί; εἶνε καὶ στὸ Μωριά κανένα Σουέξ; — *Οχι· Σουέξ λέγουν αὐτὸν ποῦ κόψαν, γιὰτὶ εἶνε μιὰ πολιτεία ἐκεῖ ποῦ τὴν λέγουν Σουέξ· κείνος ποῦνε στὸ Μωριά τὸν λέγουν ἑξαμίλιχα· καὶ ξέρεις ἂν γενῆ αὐτὸ τί κολὸ ποῦ θὰ γίνῃ στὸ κόσμῳ; — Πόσο φχαριστιοῦμαι, μαστρο-Δημήτρη, σὰν ἀκούω νά μιλοῦνε περὶ πολιτείας, εἶνε ἡ χαρά μου. Σὺ, ποῦ εἶται κοσμογυρισμένος, δὲν μοῦ λές νά μάθω καὶ γὼ τίποτε: — Τί νά σοῦ πῶ, μαστρο-Γιάννη, ἔπρεπε νάμαστε πλιὸ νέοι, ἢ νά ζούσαμε 'στὴν Εὐρώπη, ποῦ ἔχει καὶ γιὰ τοὺς γέρους σχολεῖα, νά πᾶμε νά μαθῆναμε. — Ἄμα τὴν ἔκοψες καὶ σὺ· σιγὰ νά μὴν ἔχουν σὴν Εὐρώπη καὶ γιὰ τοὺς γέρους σχολεῖα. — Ναι, νά σέ χαρῶ, μαστρο-Γιάννη· καθὼς μ' ἔλεγε προχθὲς ὁ κύρ Μιχαλάκης, ἐκεῖ ἔχει σχολεῖα, ποῦ εἶνε ἀνοιχτά ὡς τὰ μεσάνυχτα καὶ παραδοῖδον μαθήματα μὲ τὰ φῶτα, καὶ πολλοὶ τεχνίταις 'σὰν καλὴ ὥρα, ἀντὶ νά πᾶνε 'σὰν σχολάσουν νά στρωθοῦν στὰ χαρτιά ἢ στὸ πιετό, πᾶνε στὰ σχολεῖα καὶ ἀκούνε μαθήματα. — Βρὲ ἀδελφέ, μὰ δὲν μοῦ λές πῶς ἐμεῖς ζοῦμε 'σὰν τὰ ζῶα ἐδῶ; καὶ γὼ πολλαῖς φοραῖς τὸ συλλογίζομαι αὐτό, σὰν τοὺς βλέπω νά στρώνονται σὰν δαιμονισμένοι ἄλλοι στὸ τάβλι καὶ ἄλλοι στὰ 'χαρτιά' πληρωμένους νά τοὺς ἔχῃς, δὲν κάνουν ἔτσι· θαρρεῖς πῶς δὲν ξεύρουν νά 'μιλήσουν. Πόσο θυμῶν μὲ τὸ μαστρο-Λευτέρη· χίλιαις φοραῖς τὸν λέγω, παράτα τον αὐτὸ τὸ διάβολο· κάθισε νά ποῦμε τίποτε γιὰ τὴν τέχνη μας, νά περάσουμε τὴν ὥρα· ἐκεῖνος τὸν βλέπεις καὶ κάνει σὰν λωλὸς πότε νά σχολάσῃ νά πάγῃ νά στρωθῆ 'ς τὸ παιγνῆδι, καὶ καλὰ μεσάνυχτα ἢ καὶ καλὰ ξημερώματα νά σηκωθῆ. — Τί κάθισαι καὶ μοῦ λές τὸ μαστρο-Λευτέρη, δὲν πᾶς στὰ καφρανεῖα νά δῆς 'σὰν ποῦ πρέπει ἄνθρωποι νά κάθουντε στὸ τάβλι, νά παλεύουν σὰν πετεινοὶ καὶ γύρω τους πέντε δέκα σὰ χάχιδες νά τοὺς καμαρώνουν; 'Εγὼ σέ βεβαιῶνω, γιὰ νά'λλῃ κανεὶς ἀπὸ ἄλλο κόσμῳ καὶ νά μὴ γνωρίζῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, θὰ μᾶς πιάσῃ ἢ γιὰ λωλοὺς ἢ

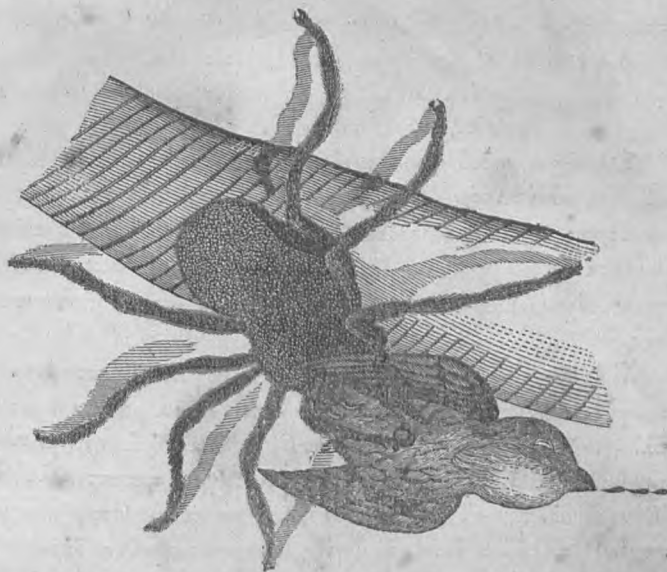
για ξεμωρουδιασμένους. — Μὰ ποῦ στὸ διάβολο μᾶς συγκολλη-
 ὠηκε αὐτὸ τὸ καλὸ. Θυμοῦμαι 'στὸ καιρὸ τους οἱ γονεῖς μας, σὰν
 ἔπαιζε κανεὶς χαρτιά, τὸν εἶχαν γιὰ ἀφωρισμένο· σήμερα γένηκε
 μὲθα καὶ αὐτὸ· πᾶνε στὸ καφφενεῖο, χαρτιά· πᾶνε σὲ βεγκέραις,
 χαρτιά· ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ δοθῆκαν σ' αὐτὸ τὸ διαβολικὸ
 παιγνίδι καὶ δὲν σηκῶνουν κεφάλι. Αἱ καῦμένα χρόνια! ἔβλεπες
 παλικάρια μὲ τὰ μουστάκια καὶ δὲν ἤξεύραν τί θὰ 'πῆ καφφενεῖον·
 ἀπὸ σχόλη σὲ σχόλη ἠθέλαμε νὰ μαζευθοῦμε καὶ ἢ νὰ πηδοῦμε
 'στὰ τρία ἢ νὰ ρίχνωμε τὸ λιθάρι· ἢ τὸ πολὺ πολὺ νὰ παίζωμε τῆς
 ἀμάδες· τὴν ὥρα τὰ ἀφήσαμε αὐτὰ καὶ πολεμοῦμε ποιὸς νὰ κλέψη τοῦ
 ἀλλοτινοῦ τοὺς παράδες. — Καὶ νᾶταν μοναχὰ ποῦ χάνει κανεὶς
 τοὺς παράδες του, δὲν πειράζει· μόνο ποῦ χασομερᾷ καὶ ἀπὸ τῆ
 δουλειᾶ του καὶ γίνεται διπλῆ ἡ χασοῦρα. — Μὰ αὐτὸ εἶνε ἴσα ἴσα.
 'Εγὼ ξεύρεις τί συλλογίσθηκα; αὔριο ποῦ θὰ ἰδῶ τὸν κύρ Μιχαλάκη,
 νὰ τοῦ ἀναφέρω γι' αὐτὰ τὰ γεροντοσκολειᾶ, νὰ ἰδοῦμε τί θὰ μᾶς
 εἶπῃ· κιᾶν δέχεται νὰ μᾶς κάμῃ τὸ δάσκαλο, πρῶτος ἐγὼ θὰ γίνω
 μαθητῆς του· δὲν 'ξεύρεις, τῆ μιπήμου ζωῆ ἔδινα γιὰ νὰ μάθω ἀκό-
 μα δυὸ γράμματα· τί λέγεις καὶ σύ; — Μὰ θαρρῶ πῶς δὲν ἔχει πλὴθ
 καλῆ δουλειᾶ· ξεύρεις νὰ τ' ἀκούσῃ κι' ὁ ματτρο-Μαθῆς, θὰ πε-
 τάξῃ ἀπὸ τῆ χροᾶ του· μὰ φοβοῦμαι νὰ μὴ μᾶς πάρουνε μετὰ λε-
 μόνια. — Πῶς θὰ ἔχωμε καὶ τέτοια δὲν ἔχει ἀμφιβολία· μ' ὄλον
 τοῦτο τί μᾶς μέλει, ἄς πᾶν νὰ λένε ὅ,τι θέλουν· ἐστὶ κῦτταξε ν' ἀν-
 τἀμώσης τὸν κύρ Μιχαλάκη καὶ πὲς του πῶς μερικὰ γεροντοπαιδιὰ
 θέλουν νὰ μάθουν στὰ γηράματά τους γράμματα· κ' ἐγὼ σοῦ ὑπό-
 σχομαι νὰ σοῦ εὔρω καὶ ἄλλους πέντε δέκα. — Αἱ καὶ τότε θὰ χρει-
 ασθοῦμε καὶ πάγκαις καὶ σχολειῶ· — Καὶ δὲ ζητοῦμε τὴν ἄδεια νὰ
 μᾶς παραχωρήσουνε μιὰ σάλα στὸ μεγάλο σχολειῶ, νὰ συναζό-
 μασθῃ; — Καλὰ τὸ συλλογίσθηκες· θαρρῶ πῶς κανεὶς δὲν θὰ μᾶς πῆ
 ὄχι. Καὶ τί ὥρα νομίζεις πῶς εἶνε καλὰ νὰ συναζώμασθῃ στὸ σχο-
 λειῶ; — Αὐτὰ ὑπερὰ τὰ βλέπομε· τὴν ὥρα ἡμεῖς ἄς τὰ ποῦμε αὐτὰ
 καὶ σὲ μερικοὺς ἄλλους, ποῦ μποροῦν νὰ συμφωνήσουν μαζῆ μας
 καὶ τὴν κυριακὴ σταῖς δέκα πάλιν ἀνταμόνομε στὸ μεγάλο σχολειῶ
 καὶ ἐρχοῦστε καὶ σεῖς μετὰ τὸν κύρ Μιχαλάκη καὶ τὰ μιλοῦμε. —
 'Ἄς ἦνε κ' ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς 'ς τὸ καλὸ· θαρρῶ πῶς ἀπόψε θὰ ὄνει-

ρεύομαι σχολεῖα καὶ γράμματα. — Τί νὰ γίνῃ; μικροὶ θ' ἀρχίσωμε
μὰ κάλλιο ἀργά παρά ποτέ.

Ἀράχνη.

Ἡ Ἀράχνη καθὼς διηγεῖται ἡ νόστιμος μυθολογία τῶν Ἑλλή-
νων, ἦτο κόρη πτωχοῦ τινος βαφείως ἀπὸ τὴν Κολοφῶνα, πόλιν
σημαντικὴν τὸ πάλαι ἔλιγον ἀνωθεν τῆς Ἐρέσου. Ταύτην ἐλυπήθη
διὰ τὴν πτωχίαν τῆς ἢ θεὰ Ἀθηνᾶ καὶ τὴν ἐδίδαξε νὰ ὑφαίνῃ τά-
πητας (κελίμια) τόσον ὠμαίους καὶ μὲ τόσον ὠραῖα κεντήματα,
ὥστε ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ἔτρεχαν νὰ τὴν βλέπουν, ὅταν εἰργάζετο.
Ἄλλὰ ἡ Ἀράχνη ἀντὶ νὰ δοξάζῃ δι' αὐτὸ τὴν θεάν, ὑπερηφανεύθη
καὶ ἐφέρετο μὲ μεγάλην περιφρόνησιν πρὸς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐπῆ-
γαιναν νὰ θαυμάσωσι τὴν τέχνην τῆς. Ἡ Ἀθηνᾶ μεταμορφωθεῖσα
εἰς γραῖαν, μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ πολὺ ἐπροσπάθησε διὰ
τῶν συμβουλῶν τῆς νὰ διορθώσῃ τὴν φαντασμένην νέαν, ἀλλ' εἰς
μάτην. Τότε ἀναλαβοῦσα τὴν θείαν μορφήν τῆς, ἀπήτησε παρ' αὐ-
τῆς ὡς θεὰ νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸ βαρὺ τοῦτο ἁμάρτημα· ἀλλ' ἐκείνη
τόσον ἦτο κυριευμένη ἀπὸ τὴν οἴησιν (τὴν φαντασίαν), ὥστε ἐτόλ-
μησε καὶ νὰ προκαλέσῃ εἰς διαγωνισμόν τὴν διδάσκαλον καὶ εὐερ-
γέτριάν τῆς. Ἰφάναν ἀμρότεραι ἀνὰ ἓνα πέπλον (γυναικεῖον ἐπα-
νωφόριον) καὶ κατὰ δυστυχίαν τῆς ἡ Ἀράχνη τῶ ὄντι ἐνίκησεν.
Ἡ θεὰ λοιπὸν ἀγανακτήσασα διὰ τὴν ἀυθάδειαν τῆς μαθητρίας τῆς,
καὶ ἐντραπέῖσα διότι ἐφάνη κατωτέρα αὐτῆς, τὸν μὲν πέπλον ἔσχισε
τὴν δὲ Ἀράχνην κτυπήσασα μὲ τὴν κερκίδα (τὴν σαγίτταν δηλαδὴ
μὲ τὴν ὁποίαν ὑφαίνουν), τὴν προσέβαλε τόσον, ὥστε ὑπῆγε καὶ
ἐκρεμάσθη νὰ πνιγῇ. Ἡ Ἀθηνᾶ ὅμως δὲν τὴν ἀφῆκε ν' ἀποθάνῃ,
ἀλλὰ πρὸς μεγαλειτέραν τιμωρίαν τῆς τὴν μετεμόρφωσεν εἰς τὸ ἔντο-
μον αὐτὸ, τὸ ὅποιον καὶ ἡμεῖς σήμερον ὀνομάζομεν ἀράχνην.

Ἡ ἀράχνη λοιπὸν ἐξακολουθοῦσα ἕκτοτε τὴν θεοδίδακτον τέχνην
τῆς, ὑφαίνει ἐντὸς ἡμισεῖας ἢ τὸ πολὺ μιᾶς ὥρας τὴν φωλεάν τῆς
μὲ τόσῃν τέχνην, συμμετρίαν καὶ κανονικότητα, ὥστε κινεῖ τὸν
θαυμοσμόν καὶ τὴν περιέργειαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ θαυμαστότερον
εἶνε ὅτι ἐκάστη κλωστή τῆς ἀράχνης ἐμπεριέχει 48—20 χιλιά-
δας λεπτότατα νήματα, τὰ ὅποια ἐξέρχονται ἀπὸ 48—20 χιλιά-

δας πόρους τοῦ σώματός της. Οἱ πόροι οὗτοι, ὡς ἔχοντας ταύτην τὴν ιδιότητα τοῦ νὰ ἀναβρῶνουν οὕτως εἶπεῖν τὰ νήματα ταῦτα, ὀνομάζονται πόροι ἐκκριτικοί.

Ἡ ἀράχνη, ἀφοῦ μὲ τοὺς ἐμπροσθινοὺς πόδας ἐνώσῃ τὰ πολλὰ ταῦτα λεπτότατα νήματα καὶ κατασκευάσῃ μίαν κλωστήν, τότε προσκολλᾷ αὐτὴν εἰς ἓν μέρος καὶ οὕτω θέτει τὸ θεμέλιον τῆς οἰκίας της. Ἀκολούθως κρεμάζεται ἀπὸ τῆς κλωστῆς ταύτης ἀναβαίνουσα δέ, καταβαίνουσα καὶ κινουμένη καθ' ὅσας τὰς διευθύνσεις, ὑφαίνει τὴν ἐκκρεμῆ φωλεάν της ἀπαράλλακτα ὡς ὠραῖόν τι δίκτυον.

Τὸ μέσον τοῦ δικτύου τούτου, τὸ ὁποῖον εἶνε πυκνότερον παρὰ τὰ ἄλλα μέρη καὶ τελειώνει εἰς κοῖλον, χρησιμεύει κυρίως ὡς κατοικία τῆς ἀράχνης. Ἐντὸς δὲ τῆς φωλεᾶς ταύτης φυλάττει ἡ θήλεια τὰ νεογνά της, ἐνῶ ὁ ἄρρην περιφέρεται περὶ καὶ μακράν, διὰ νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς τροφῆς των. Εἶνε ἀρκετὰ νόστιμος, ὅταν ἐπανέρχεται φορτωμένος διάφορα ἔντομα ὡς μύιας καὶ ἄλλα. Ἡ θήλεια, μένουσα ἐντὸς, τὰ μὲν μικρὰ ἔντομα ἐξ ἐκεῖνων τὰ ὁποῖα πιάνονται

εἰς τὴν δικτυοειδῆ φωλεάν της, παρευθὺς προσφέρει εἰς τὰ παιδιά της, τὰ δὲ μεγαλείτερα ἀφίνει ἐκεῖ ἐμπεδευμένα μέχρις οὐ ὑπὸ τοῦ κόπου, τοῦ φόβου καὶ τῆς πείνης ἀποθάνωσιν, ὅποτε καὶ αὐτὰ λαμβάνουσι τὴν αὐτὴν τύχην τῶν μικροτέρων.

Ἡ ἀράχνη προβλέπει τὸν ἀφρευκτὸν κίνδυνον ἐν ὥρᾳ χειμῶνος καὶ ἐγκαταλείπει τὴν ἐκτεθειμένην ἐκκρεμῆ φωλεάν της καταφεύγει δὲ οἰκογενειακῶς εἰς τρύπας, εἰς ρωγμοὺς (χαραμάδας) ἢ εἰς κοιλώματα πετρῶν ἢ ξύλων, ὅπου κατασκευάζει αὐτὴν πυκνοτέραν καὶ στερεωτέραν ὡς σάκκον ἐντὸς τοῦ ὁποίου συζῆ μετὰ τῆς οἰκογενείας της.

Αἱ ἀράχαι εἶνε εἰς ὑπερβολὴν σαρκοφάγοι. Τὸ περίεργον ὅτι τρώγονται καὶ ἀναμεταξύ των, δι' ἣν αἰτίαν ζῶσι μακρὰν ἢ μία τῆς ἄλλης. Μόνον ὅταν πρόκειται νὰ συνευρεθῶσιν, ὁ ἄρρην πλησιάζει τὴν θήλειαν, ἀλλὰ καὶ πάλιν μετὰ δισταγμοῦ καὶ προφυλάξεως. Ἐὰν δὲ δὲν τὴν εὖρη εὐδιάθετον εἰς τὸ νὰ τὸν ὑποδεχθῆ, φεύγει ταχέως· ἀλλὰ καὶ δεκτὸς ἐὰν γίνῃ, πάλιν ὑπεκφεύγει ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, φοβούμενος μήπως, ἐὰν μείνῃ περισσότερον, καταφαγῶθῃ ἀπὸ τὴν ἀδηφάγον ἐρωμένην του. Ὑπάρχουσιν ὄμως καὶ εἶδη τινὰ ὀλιγώτερον ἄγρια, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐρῶτων των ζῶσιν ὁμοῦ καὶ φαίνονται μάλιστα ὅτι ἐργάζονται ἀπὸ κοινοῦ. Ἡ θήλεια γεννᾷ κατὰ τὸ φθινόπωρον ἄρκετὰ ὠὰ, τὰ ὁποῖα ἐμπερικλείει ἐντὸς σακκούλιου· τὸ δὲ σακκούλιον τοῦτο ἄλλαι μὲν ἀποθέττουσιν εἰς τὸ βαθύτατον μέρος τῆς φωλεᾶς των, ἄλλαι δὲ τὸ προσκολλῶσιν ἐπὶ πέτρας ἢ ἐπὶ φύλλου τινός, ἄλλαι τὸ ἐγκαταλείπτουσι (τὸ παραιτοῦν ὅπου τύχῃ)· ἄλλαι τὸ παραφυλάττουσι μακρόθεν, ἄλλαι τὸ φέρουσι μαζῆ των ὅπου ὑπάγωσι, τὸ δένουσιν εἰς τὴν κοιλίαν των καὶ δὲν τὸ ἀφίνουσιν εἰμὴ ὅταν εὐρεθῶσιν εἰς πολὺ μέγαν κίνδυνον· ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἅμα ὁ κίνδυνος παρέλθῃ, ἐπιστρέφουσιν ὅπου ἀφῆκαν τὸ φορτίον των καὶ τὸ παίρνουσι με τοὺς ὀπισθίους των πόδας.

Πρὶν ἀρχίσῃ ὁ χειμὼν ἢ πολλὰκις ἀφοῦ παρέλθῃ, τὸ κουκούλιον σχίζεται ἢ ὑπὸ τῆς μητρὸς ἢ μόνον του καὶ ἐξέρχονται τὰ μικρά, τὰ ὁποῖα ἀυξάνουσι πολὺ ἀργά. δι' ἣν αἰτίαν αἱ ἀράχαι ζῶσιν ὄχι ὀλίγον· ὁ μέσος ὅρος τῆς ζωῆς των λέγεται ὅτι εἶνε 5 ἕως 6 ἔτη.

Ἀπὸ τὰ πάμπολλα εἶδη αὐτῶν μᾶλλον ἀξία σημειώσεως εἶνε ἡ ἀράχνη τῆς Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία ἔχει μῆκος ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ ἐνὸς ποδός τῆς μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ ἄλλου ἕξ ἕως ἑπτὰ δακτύλων καὶ κυνηγεῖ ὄχι μόνον ἔντομα, ἀλλὰ καὶ μικρὰ πτηνά. Τὸ δάγκαμα τῆς ἀράχνης ταύτης λέγουσι ὅτι εἶνε θανατηφόρον εἰς τὸν ἄνθρωπον.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β'. ΝΙΚΟΑΙΙΒΙΤΣ.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 189).

Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει, ὅτι ἡ Πολωνία ὑπῆρξεν ἄλλοτε βασιλεῖον ἐκτεταμένον καὶ ανεξάρτητον· ἀλλ' οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ ἐπὶ ὀλοκλήρους ἑκατονταετηρίδας ἐξησθένησαν αὐτὴν τόνον, ὥστε μέχρι τέλους ἐπέφεραν τὴν ὑποδούλωσιν τοῦ ἔθνους, καὶ οἱ κραταῖοι γείτονες αὐτῆς Ρῶσοι, Αὐστριακοὶ καὶ Πρῶσοι τῷ 1772 κατὰ πρῶτον ἀπέσπασαν σημαντικὰς χώρας τοῦ βασιλείου καὶ ἐτελέσθη ὁ πρῶτος διαμελισμός. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲ μετὰ τὸ πάθημα τοῦτο ἔπαυσαν οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ καὶ αἱ ἀλληλομαχίαι τῶν φατριῶν, αἱ αὐταὶ δυνάμεις ἐπεχείρησαν καὶ τὸν δευτέρου διαμελισμὸν τῷ 1794, καὶ ἔκτοτε ἡ Πολωνία ἔπαυσε νὰ ὑπάρχῃ βασίλειον ανεξάρτητον. ὁ δὲ τελευταῖος αὐτῆς βασιλεὺς Στανίσλαος Αὐγουστος ἐκθρονισθεὶς ἐπέρασε τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἰδιωτεύων εἰς Πετρούπολιν καὶ ἀπέθανε τῷ 1798. Οἱ δυστυχεῖς λοιπὸν, ἀλλὰ καὶ ἀκατάστατοι Πολωνοὶ, μένουσιν ἔκτοτε ὑποδεδουλωμένοι. Τῷ 1830 ἔδοκίμασαν νὰ ἀποστείλωσι τὸν ξένον ζυγόν, μετὰ αἰματωδέστατον ὁμῶς πόλεμον ἐκ νέου ὑπετάχθησαν.

Ὁ νέος αὐτοκράτωρ, φύσει πρῶτος καὶ ἐπιεικής, δι' οὐκαζίου (δηλ. αὐτοκρ. διατάγ.) ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τοὺς ἐξορίστους Πολωνοὺς τοῦ 1830 νὰ ἐπανέλθωσι, καὶ τῷ 1861 διέταξε νὰ συστηθῶσιν ἐν τῇ Πολωνίᾳ ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια, συμβούλιον τῆς ἐπικρατείας συγκείμενον ἀπὸ τοὺς ἀνωτάτους ἐκκλησιαστικούς ἀρχοντας καὶ τοὺς προκρίτους τῆς χώρας, καὶ ἐκλογικὰ συμβούλια ἐν ταῖς κυριωτέραις πόλεσιν. Ἀλλ' αἱ παραχωρήσεις αὐταὶ ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τῶν Πολωνῶν ἀνεπαρκεῖς, καὶ εὐθὺς ταραχαὶ ἐξερράγησαν, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ 1862 ἡ Πολωνία εὐρίσκετο σχεδὸν εἰς γενικὴν ἐπανάστασιν. Μυστικὴ ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις διηύθυνε πάντα τὰ κινήματα

τῆς ἑπαναστάσεως ταύτης ἄλλ' ὁ Τσάρος εἶχεν ἐκφρασθῆ ἄλλοτε κατὰ τὴν εἰς Βαρσοβίαν περιοδείαν αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν εὐπατριδῶν τῆς Πολωνίας ὡς ἑξῆς. « Μὴ ὄνειροπωλήσεις. Ἡ Πολωνία μοι εἶνε τοσοῦτον ἀγαπητὴ, ὅσον καὶ αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι τῆς αὐτοκρατορίας μου, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μένη διὰ παντός ἡνωμένη μετὰ τοῦ μεγάλου οἴκου τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ρωσσίας. Προτιμῶ ν' ἀνταμείβω παρὰ νὰ τιμωρῶ· ἄλλ' ἐν ἀνάγκῃ δύναμι αὐστηρῶς νὰ τιμωρῶ, καὶ θὰ τιμωρῶ ». Μετὰ τοιαύτας καθαρὰς ἐκφράσεις νοεῖται, ὅτι ὁ Τσάρος ἐφάνη αὐστηρότατος πρὸς τοὺς ἐπαναστατήσαντας Πολωνούς, οἵτινες μετὰ πάλιν αἱματηρὰν, συνταράξασαν τὴν Εὐρώπην, ἔκψαν πάλιν τὸν αὐχένα, καὶ νέον οὐκάζιον τῷ 1864 ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Πολωνούς τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐξορίστων, ἂν δὲν ᾔσαν ἔνοχοι κακουργήματος, τὴν χρῆσιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης καὶ τροποποιήσιν τοῦ ποινικοῦ κώδικος, ὁ ὅποιος καθήργει τὰς σωματικὰς βασάνους.

Ἄλλὰ τὸ λαμπρότερον ἔργον τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἰκανὸν μόνον ν' ἀπαθανάτισῃ τὸ ὄνομά του, εἶνε ἡ χειραφετήσεων δοῦλων, δηλ. ἡ κατάργησις τῆς δουλείας καθ' ὅλον τὸ ἀρχαῖνός αὐτοῦ κράτος. Τὸ διάγγελμα τῆς μεγάλης ταύτης κοινωνικῆς μεταρρυθμίσεως φέρει ἡμερομηνίαν 17 Φεβρουαρίου 1861, ἀπεφασίσθη δὲ ἐν μακροῦ καὶ ἐπιστήμῳ συνεδριάσει τοῦ συμβουλίου τῆς αὐτοκρατορίας, μεθ' ὅλην τὴν ἀντίστασιν τῶν κυριωτέρων συμβούλων. Κατὰ τὸ διάταγμα τοῦτο οἱ εὐγενεῖς παρεχώρησαν εἰς τοὺς χωρικοὺς τὰς ἐπαύλεις τὰς κατοικουμένας ὑπ' αὐτῶν δι' ἰσθίον ἐπικαρπίαν, ἐπὶ τῷ ὄρφ νὰ πλήρουνωσιν εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας κατ' ἕτος ὠρισμένον φόρον, ἕκαστος ἀναλόγως τῆς ὑπ' αὐτοῦ καλλιεργουμένης γῆς· νὰ ἔχωσι δὲ τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαγοράζωσιν, ὅταν δύναται, τὰς γαίας των, καὶ νὰ καθίστανται ἐλεύθεροι ἰδιοκτῆται.

Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲν ἐφάνη ἄμοιρος οὔτε σταθερότητος οὔτε εὐστροφίας. Κατὰ τὰς φιλονείκους συζητήσεις περὶ τῶν ἄρθρων τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων ἡ κυβέρνησις τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐφάνη μετρία, πρὸς δὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ Αὐστρίαν ἐδείχθη ἀγέρωχος καὶ πρὸς τὴν Γαλλίαν τὰ μέγιστα συγκαταβατικὴ. Κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς στέψεως αὐτοῦ ἐν Μόσχᾳ κατέδειξε τὰς

συμπαθείας αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα Γ', καὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἢ ἐν Στουτγάρδῃ (πρωτευούσῃ τῆς Βυρτεμβέργης) συνέντευξις τῶν δύο αὐτοκρατόρων (τῷ 1857) ἐφάνη ὡς ἐχέγγυον στενῆς συμμαχίας. Ἡ οὐδετερότης τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν ἔνοπλον σύγκρουσιν τῆς Γαλλίας καὶ Αὐστρίας τῷ 1859 συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ ἀπομονώσῃ ταύτην ἀπὸ τῆς λοιπῆς Γερμανίας. Βραδύτερον μετὰ προθυμίας μάλιστα ἀνεγνώρισε τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας τῷ 1862. Ἐν γένει ἀποδίδεται εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλεξάνδρον ζωηρὸν ἐνδιαφέρον περὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ὑποθέσεων. Ἡ ζωὴ αὐτοῦ δις ἐκινδύνευσε κατὰ τὸ διάστημα τῆς βασιλείας του. Ἀποπειραὶ δολοφονίας ἐγένοντο κατ' αὐτοῦ τῷ 1866 ἐν Πετροῦπόλει, ὅτε ἐσώθη ὑπὸ τοῦ Κομισσαρόφ, καὶ τῷ 1867, ὅτε ὁ Ἀλεξάνδρος ἐπεσκέπτετο τὴν ἐν Παρισίοις παγκόσμιον ἔκθεσιν, ὑπὸ τοῦ Πολωνοῦ Βερεζόβσκη. Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου ἐώρτασεν ἡ Ρωσσία τὴν χιλιετηρίδα αὐτῆς τῷ 1861, καὶ ηὐξήθη διὰ τῆς προσκλήσεως ἐκτεταμένων ἐπαρχιῶν ἐν τῇ Κιρκασίᾳ καὶ τῇ Κίνα.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλεξάνδρος ἔχει τὸ ἀνάστημα κοιψότατον, τὴν μορφήν εὐγενῆ καὶ ὠραίαν, τὸ βλέμμα πλήρως ἰλαρότητος. Ἐκ τῆς συζύγου αὐτοῦ Μαρίας (γεννηθείσης τῇ 8 Αὐγούστου 1824) ἀπέκτησε τὰ ἑξῆς τέκνα.

1. Μέγας δούξ Ἀλέξανδρος, γεννηθεὶς τῇ 26 Φεβρ. 1845 κηρυχθεὶς διάδοχος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου δι' αὐτοκρατορικῷ διατάγματος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 Ἀπριλίου 1865, ἐνυμφεῦθη τῇ 28 Ὀβρίου 1866 τὴν ἡγεμονίδα Δαγμάρ, ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, μετονομασθεῖσαν Μαρίαν. Υἱὸς αὐτῶν Μέγας δούξ Νικόλαος, γεννηθεὶς τῇ 6 Μαΐου 1868.

2. Μέγας δούξ Βλαδίμηρος, γεννηθεὶς τῇ 10 Ἀπριλίου 1847.

3. Μέγας δούξ Ἀλέξιος, γεννηθεὶς τῇ 2 Ἰανουαρίου 1850.

4. Μεγάλῃ δούκισσα Μαρία, γεννηθεῖσα τῇ 5 Ὀβρίου 1853.

5. Μέγας δούξ Σέργιος, γεννηθεὶς τῇ 29 Ἀπριλίου 1857.

6. Μέγας δούξ Πάυλος, γεννηθεὶς τῇ 21 Νοεμβρίου 1860.

Φυσική Θεογνωσία.

(Συνέχεια, ἴδε σελ. 183).

Ὅσον τὸ παιδίον ἐμεγάλονε, ἐπεθύμει νὰ μάθῃ ποῦ ἐπήγαινον οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι τοῦ σπηλαιοῦ. Πολλάκις τοὺς παρεκάλεσε νὰ λάβωσι καὶ αὐτὸ μαζῆ των, ἀλλ' ἐκεῖνοι πάντοτε τὸ ἐμάλονον. Ἡμέραν τινα οἱ λησταὶ κατὰ τὴν συνήθειάν των ἀνεχώρησαν διὰ τὴν ἐργασίαν των ἢ δὲ γραῖα τσιγκάνα, ὁ μελαγχολικὸς αὐτὸς σύντροφος τοῦ Ἑρρίκου, ἀφοῦ ἐξώδευσε πολλὰς ὥρας, ἄλλοτε μὲν εἰς τὸ νὰ μετρᾷ χρήματα καὶ ἄλλοτε εἰς τὸ νὰ διορθῶνῃ παλαιὰ φερέματα, χωρὶς νὰ εἶπῃ οὔτε μίαν λέξιν πρὸς τὸ παιδίον, ἔπειτα ἀπεκοιμήθη καὶ ἤρχισε νὰ ρογγαλιῆ.

Τότε ὁ Ἑρρίκος ἔλαβε θάρρος καὶ ἀφοῦ ἤναψε κηρίον, ἐπροχώρησε πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔβλεπε νὰ διευθύνωνται οἱ λησταί· ἀφοῦ δὲ ἐπεριπάτησεν ἀρκετά, ἔφθασε τέλος πάντων εἰς τὴν σιδηρᾶν θύραν· ἀλλὰ δὲν εἰμπόρεσε ν' ἀνοίξῃ αὐτὴν διότι ἦτο καλὰ κλειδωμένη. Περίλυπος λοιπὸν ἔστρεψεν ὀπίσω· ἐνῶ δὲ ἐπέστρεφε παρετήρησεν ὅτι τὸ στενὸν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπερνοῦσεν, εἶχεν εἰς τὰ πλάγια καὶ ἄλλους στενωτέρους δρόμους. Ἐμβῆκε λοιπὸν εἰς ἓνα ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἤρχισε νὰ προχωρῇ· ἔξαφνα ὅμως τὸ κηρίον ἐσβυσε καὶ ὁ Ἑρρίκος ἔμεινε μόνος εἰς τὸ βαθὺ ἐκεῖνο σκότος χωρὶς νὰ γνωρίζῃ πρὸς ποῖον μέρος νὰ διευθυνθῇ· ἔκλαιε πικρῶς· καὶ μᾶλλον ὅτι ἐφώναζε μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ του τὴν γραῖαν, καμμίαν ἀπόκρισιν δὲν ἐλάμβανεν· ἦτο πολὺ ἀπηλπισμένος ὁ δυστυχὴς Ἑρρίκος, ὅταν παρετήρησε πολὺ μακρὰν ἀδύνατον φῶς· πρὸς τοῦτο λοιπὸν μὲ πολὺ θάρρος καὶ προθυμίαν ἐπροχώρησεν· ἀφοῦ δὲ ἐπεριπάτησεν ἀρκετὴν ὥραν εὐρέθη εἰς μίαν μικρὰν θυρίδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εὐδυνάτο τις νὰ ἐξέλθῃ· ἀπὸ ἐκεῖ τὸ παιδίον ἐπήδησεν ἐξω.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκφράσῃ τις τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν τὴν ὁποίαν ἠσθένθη ὁ Ἑρρίκος, ὅταν κατὰ πρώτην φοράν, ἐξεληθὼν ἀπὸ τὸ σκοτεινὸν καὶ ὑγρὸν ἐκεῖνο σπήλαιον, εὐρέθη ὑποκάτω εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ θόλον τοῦ αὐρανοῦ, καὶ τὸν θαυμασμόν του δι' ὅλα ὅσα ἔβλεπεν ὀλόγυρά του. Ἦτο ἄνοιξις· ὁ ἥλιος μόλις

τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤρχιζε νὰ χρυσώνηται κορυφὰς τῶν βουνῶν· ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἦτο σκεπασμένον ἀπὸ καταπρατίνην χλόην, ἄνθη παντός εἶδους ἔκαμον νὰ μοσχοβολᾷ ὁ δρόστρος ἀήρ· καὶ ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἐκρέμαντο σταλαγματῖαι τῆς πρωϊνῆς δρόσου, αἱ ὁποῖαι ὁμοιάζον μὲ καθαρῶτατον κρυστάλλον· ἡ ἀηδὼν ἐδοξολογεῖ τὸν δημιουργὸν Θεὸν καὶ πλήθος ἄλλων πτηνῶν ἐσυντρόφειον αὐτὴν μὲ τὸ μελωδικὸν κελᾶδημά των. Εἰς τὴν ρίζαν τοῦ βουνοῦ ἐξετείνετο μικρὰ λίμνη, τῆς ὁποίας τὸ καθαρὸν νερὸν ὁμοιάζε μέγαν καθρέπτην, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὄλα τὰ ὀλόγυρα αὐτῆς πράγματα ἐφαίνοντο ἀκόμη ὠραιότερα.

Ὁ Ἑρμῆος ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἦτο τὸ σκοτεινὸν σπήλαιον μέσα εἰς τὸ ὁποῖον τόσα ἔτη ἔζησεν, ἔμεινεν ἀκίνητος ἀρκετὴν ὥραν· δὲν ἤξευρεν ἂν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐβλεπεν ἦτο ὄνειρον, ἢ ἂν ἐξύπνησεν ἀπὸ βαθύν ὕπνον· ἔστρεφεν ὀλόγυρα τοὺς θαμβωμένους ὀφθαλμούς του καὶ ἐπὶ τέλους ἐξεφώνησε. « Ποῦ εὐρίσκομαι, τί εἶνε ὄλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα βλέπω ; Πόσον ὠραῖα, πόσον λαμπρὰ εἶνε ! Ἐθαύμαζεν ἄλλοτε μὲν τὰς ὑψηλὰς δρυς (βαλανιδιάς), ἄλλοτε δὲ τὰ χαμόκλαδα τῶν ἀγρίων ρόδων καὶ ἄλλοτε τὴν λίμνην ἣτις ἐξετείνετο ἀντικρὺ του.

Ἐντοσοῦτῳ ὁ ἥλιος, ὅστις ἀκόμη ἐκρύπτετο ὀπισθεν τοῦ βουνοῦ, ἐπλησίαζε νὰ ἀναφανῆ· τὸ παιδίον προσήλωσεν ἐκεῖ τὰ βλέμματά του, καὶ ἐπειδὴ εἶδε τὸν οὐρανὸν νὰ κοκκινίζη, ἐνόμιζεν ὅτι τὰ σύννεφα ἐκαίοντο· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶδε τὸν μεγαλοπρεπεῖ καὶ ὀλόχρυσον δίσκον τοῦ ἡλίου νὰ ὑψόνεται εἰς τὸν θόλον τοῦ οὐρανοῦ ὠραῖος καὶ ὀλοστρόγγυλος. « Πόσον ὠραῖον, πόσον λαμπρὸν εἶνε τὸ φῶς τοῦτο ! ἐφώνησε· δὲν ὁμοιάζει διόλου μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐφώτιζε τὸ σπήλαιόν μας. Ἐξηκολούθει δὲ νὰ ἔχῃ τοὺς ὀφθαλμούς του πρόσηλωμένους εἰς τὸν ἥλιον, ἕως ὅτου ἠναγκάσθη ἀπὸ τὴν λάμψιν αὐτοῦ τοῦ ἡλίου, ἡ ὁποία ὅλον ἐν ἠῶσανε, νὰ στρέψῃ αὐτοὺς πρὸς ἄλλο μέρος.

(ἀκολουθεῖ).

Γεωργὸς φθονερός καὶ ἀλώπηξ.

Φθονερός ποτέ τις γεωπόνος¹
Πονηρῶς² ἐσκέφθη καὶ ἀφρόνως³
Τὸν καλὸν νὰ βλάβῃ γείτονά του,
Πυρπολῶν τὰ θάλλοντα⁴ σπαρτά του.

Πονηρὰν ἀλώπεκα θηράσας⁵
Κ' εἰς τὴν οὐρὰν δαυλὸν καὶ πῦρ κρεμάσας,
Εἰς τὴν κραυγὴν κωφεύων τῆς δυστήνου,⁶
Πρὸς τὴν γῆν τὴν ἔπεμψεν ἐκείνου.

Πλὴν φθορὰ τὸ τέλος τῶν ἀνόμων.
'Ἡ πονηρὰ ἐπῆρεν ἄλλον δρόμον.
'Ὁ τοῦ γείτονος καρπὸς ἐσώθη,
'Ἡ δὲ γῆ αὐτοῦ κατερημώθη.

"Ὅστις ἄλλου λάκκον σκάπτει
'Ἐαυτὸν πολλὰκις θάπτει.

Κατακουζηνός.

Λύσις τοῦ 3ου αἰνίγματος.

Πτερόν, Πέτρον.

Αἶνιγμα 4ον.

Μὲ ἔχεις εἰς τὰς χεῖρας σου, μὲ βλέπεις, μὲ ἤξεύρεις.
Πλὴν μὴ κυττάζης τί κρατεῖς· εἰ τότε δὲν θὰ μ' εὔρης.
Μὲ κόπτεις ἅπαξ, δις καὶ τρίς, αἰῶνια μὲ δρέπεις,
'Ἄλλ' ὡς τῆς ὕδρας κεφαλὴ ν' ἀναγεννώμαι βλέπεις.
Χριστὸς δὲν εἶμαι, ἀλλ' ἐὰν μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
Θὰ σκοτισθῇ ὁ οὐρανός, ἡ γῆ καὶ ὅλ' ἡ κτίσις.

Παρόραμα σελ. 192 στιχ. έ.

Μετὰ τὰς λέξεις θερμότητα πλέον τῶν πρόσθετος: 50 βαθμῶν. 713 δίδουσι πλέον τῶν. Τὸν δὲ ἀρ. 200 ἀντικατάστησον διὰ τοῦ 2000.

¹ γεωργός, ² μὲ κακίαν, ³ μὲ ἀνοησίαν, ⁴ πράσινα, ⁵ πιάσας, ⁶ τῆς ἀθλίαν.